

تهران، میزبان بزرگترین نمایشگاه نفت خاورمیانه

E N E R G Y W O R L D

۱۵ دنیای انرژی

فصل نامه بین المللی خبری، آموزشی، تحلیلی و پژوهشی - بهار ۹۵ - قیمت: ۱۲ هزار تومان

روبرت بیگلریان

انحصار در حوزه قیر برداشته شود

گزارش تحلیلی از سرنوشت نفت در بهار ۱۳۹۵

حسن تاجیک

رئیس کمیسیون قیر اتحادیه اوپکس

شیطنت های
تولید کنندگان کوچک
مشکل صنعت قیر است

مرتضی فیروزی

سوآپ یک عملیات
استراتژیک است

بررسی بنیادی صنعت پتروشیمی

در ایران و خاورمیانه

نقش هلدینگ های
پتروشیمی خاورمیانه در
ساختار تولید

تجارت آفتاب
Tejarat Aftab MTA
www.mtaholding.com
Tel : 021-26203100

سومین تولیدکننده و صادرکننده قیر در ایران

Motor Oil

کیفیتی مطمئن برای تمامی فصول

با تاییدیه
استاندارد ملی ایران

Qom Motor Oil

محصولی از شرکت روغن موتور قم

آدرس: قم، شهرک صنعتی سلفچگان، نبش خیابان فتح

تلفن: ۰۲۵۳۳۶۷۳۹۰۵ فکس: ۰۲۵۳۳۶۷۳۹۳۳

www.qmoil.com

روان کارهای خودرویی و صنعتی کراپ

CROP IRAN ADVANCED LUBRICANTS

با محصولات کراپ:

در لحظه رانندگی کن...!

روغن ترمز | ضد یخ و ضد جوش | روغن موتور | روغن دنده (واسکارین) | روغن فرمان (هیدرولیک) | آب رادیاتور | شیشه شوی خودرو | مکمل بنزین

نشانی: تهران سهروردی شمالی خیابان توپچی شماره ۲۲ طبقه چهارم تلفن: ۸۸۷۶۸۴۱۶ - ۸۸۷۶۹۲۵۱ فاکس: ۸۸۷۳۸۲۷۶

WWW.CROP.IR

بیمه
شرکت سهامی بیمه البرز

نماینده‌گی امانی فر

کد ۴۸۲۷

تلفن:

۰۲۱-۶۶۹۷ ۵۵۷۹

۰۲۱-۶۶۴۰ ۴۵۸۹

دورنگار:

۰۲۱-۶۶۴۰ ۴۳۵۰

Site: www.Bimeh4827.com

www.Bimeh4827.ir

www.Alborz4827.com

www.Alborz4827.ir

www.ReyhaneSabz.ir

Email: info@Bimeh4827.com

Sms: 10009002004827

نشانی:

تهران - خیابان حافظ - بین طالقانی و رشت
ساختمان شماره ۳۶۶ - طبقه پنجم - واحد ۵۰۵

قابل توجه کلیه شرکت‌های عضو اتحادیه

صادر کنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران

صدور کلیه بیمه نامه‌های

باربری، مسئولیت، خودرو

آتش سوزی، عمر و حوادث

درمان تکمیلی و ...

با تخفیف ویژه این نمایندگی

بمدت محدود قابل انجام می‌باشد

برای گرفتن تخفیفیات بیشتر
در سایت ما عضو شوید
Bimeh4827.com

ALP

تولید کننده انواع روغن موتور،
دنده، هیدرولیک و گریس

آدرس: جاده تهران مشهد، ۱۰ کیلومتری گرمسار، ۴۵ متری مرکزی، شهرک صنعتی فجر

تلفن : ۵ - ۲۴ ۳۳ ۵۵ (۰۲۳)

www.alpmotoroil.org e-mail: info@alpmotoroil.com

SUPER PREMIUM QUALITY

کیمیا مدبران دماوند

آزمایشگاه همکار سازمان ملی استاندارد ایران در زمینه انواع فرآورده ها و مشتقات نفتی

شرکت کیمیا مدبران دماوند با هدف ایجاد آزمایشگاه تخصصی نفت، گاز و پتروشیمی و دریافت گواهینامه تأیید صلاحیت آزمایشگاه همکار از سازمان ملی استاندارد ایران با استفاده از کارشناسان مجرب و متخصص صنعت نفت و فارغ التحصیلان برتر دانشگاه ها در سال ۱۳۹۲ شروع به کار نمود. این شرکت با دارا بودن یکی از فعالترین آزمایشگاه های همکار در زمینه فرآورده های نفتی، آماده ارائه کلیه خدمات آزمایشگاهی است. ارائه خدمات فنی و مهندسی، خدمات مشاوره ای و خدمات آموزشی در زمینه نفت، گاز و پتروشیمی از دیگر فعالیت های شرکت کیمیا مدبران دماوند می باشد.

مشق ما، تعهد، صحت و مشتری مداری است

www.kimiamodaber.com
mail@kimiamodaber.com
kimia.modabaran@gmail.com

تلفن: ۰۲۱ - ۶۶۱۲۳۳۷
۰۲۱ - ۶۶۱۲۳۴۱
فکس: ۰۲۱ - ۶۶۹۴۶۰۲۲

نشانی: تهران، خیابان جمالزاده شمالی،
بالا تر از بلوار کشاورز، خیابان صدوقی، پلاک ۴۷

تولید و پالایش فرآورده های نفتی و شیمیایی

اولین پالایشگاه خصوصی
دارنده مجوز رسمی وزارت نفت

تولید کننده :
هیدروکربن های سبک
هیدروکربن های سنگین
انواع فرآورده های نفتی
انواع حلال های شیمیایی

آزمایشگاه البرز پالایش اشتهمارد

APEC LABORATORY

آزمایشگاه جامع همکار سازمان استاندارد ایران در زمینه آزمون بر روی فرآورده های نفتی، حلال های شیمیایی روغن ها و پارافین ها با پیشرفته ترین تجهیزات آزمایشگاهی و کادری مجرب.

دارنده گواهینامه های:

ISO/IEC 17025:2005 ✓

تایید صلاحیت آزمایشگاه همکار سازمان ملی استاندارد ایران ✓

آدرس: استان البرز - شهرستان اشتهمارد - شهرک صنعتی اشتهمارد - بلوار صسابی ضریبی نبش کلریز سوم

قطعه ۱۵.۰ و ۱۵.۹ کد پستی: ۳۱۸۸۱۱۵۲۳۳ تلفن: ۰۲۱۳۷۷۷۸۱۴۳-۵، ۰۲۱۳۷۷۷۸۱۴۳-۴، ۰۲۱۳۷۷۷۸۱۴۳-۳

WEB : WWW.APEC-REF.COM

EMAIL: LAB@APEC-REF.COM

شرکت کارگزاری مفید
Mofid Securities Co.

هوشمند و کارا در صنعت کارگزاری

کارگزار برتر از سال ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۰

کارگزار مؤسس بورس کالای ایران

کارگزار مؤسس بورس انرژی

۱۰ میلیارد دلار ارزش معاملات سه سال اخیر

دفتر مرکزی شعبه بورس کالا

تهران، خیابان آفریقا، بالاتر از جهان کودک، پلاک ۴۵

تلفن: ۰۲۱-۸۷۲۲۲ / فکس: ۰۲۱-۸۷۲۲۷

Head Office in IME

No 45, Jahan Koodak Cross, Africa Main Str. Tehran - IRAN

Tel: +9821- 87222 / Fax: +9821- 87227

www.mofidkala.com / info@emofid.com

شرکت لجستیک و حمل و نقل بین المللی و داخلی

- ◆ نزدیک به دودهمه سابقه به پشتوانه و اعتبار ۶۲ ساله شرکت بوتان (بنیانگذار صنعت گاز مایع در کشور)
- ◆ حمل چندوجهی و زنجیره تأمین گازمایع در ابعاد داخلی و بین المللی
- ◆ حمل مایعات تحت فشار، مواد شیمیایی، پتروشیمی و کالای خطرناک
- ◆ دارای ۲۴ منطقه عملیاتی، ۱۰ نمایندگی مرزی و بیش از ۱۸۰ نمایندگی فورواردری در سراسر دنیا
- ◆ حمل و نقل سراسری جاده ای کالا (شرکت توانمند)
- ◆ حمل و نقل بین المللی (کریری و فورواردری)

نشانی دفتر مرکزی: تهران / خ سهروردی شمالی

کوی شهید نیکو قدم / پلاک ۴۴

تلفن: +۹۸ ۲۱-۸۸۷۳۹۸۹۴

فکس: +۹۸ ۲۱-۸۸۵۰۰۸۹۰

www.butanerun.com

info@butanerun.com

گواهینامه ها

شرکای تجاری گروه

عضویت ها

SAM

Energy Trading

شرکت انرژی تجارت سام

به منظور اجرای پروژه های تولید فرآورده های نفتی شرکت انرژی تجارت سام در سال ۱۳۸۷ در شهر بندرعباس ایران تأسیس گردید و فعالیت خود را ابتدا با تجارت و صادرات قیر شروع و اکنون دارای واحدهای تولیدی قیر با روش های استاندارد پالایشگاهی (اکسیداسیون) و بشکه سازی با توان حداقل ۱۵۰۰ تن در روز می باشد. متخصصین مجرب این شرکت با بهره گیری از تجهیزات مدرن، کنترل کیفی محصولات را در مراحل مختلف تولید برعهده دارند تا محصول با کیفیت مورد تقاضای مشتریان را ارائه نمایند. تولیدات این شرکت تأمین کننده بخش قابل ذکری از قیر بازارهای داخلی و خارجی می باشد که عمده صادرات به کشورهای حوزه ی خلیج فارس و بنادر غربی هند به صورت بشکه و فله، آسیای دور و آفریقا به صورت بشکه است.

شرکت شیمی مخازن سام

شرکت شیمی مخازن سام نیز به منظور تأمین نیاز صادرات قیر به صورت فله تأسیس گردید و به همین منظور اقدام به احداث ۲۸۰۰۰ تن مخازن ذخیره جهت صادرات قیر و سایر مشتقات نفتی در اسکله بندر شهید رجایی بندرعباس نموده تا با استفاده از امکانات و تجربیات خود برای مشتریان، بهترین شرایط تجاری و خدمات مطلوب را ارائه نماید.

آدرس : تهران، بزرگراه آفریقا، نرسیده به بزرگراه مدرس
شماره ۲۴۴، مجتمع اداری الهیه، طبقه ۷، واحد ۷۰۵
تلفن : ۰۲۱ - ۲۲۶۵۸۹۴۵ فکس : ۰۲۱ - ۲۲۶۵۸۹۷۵
وب سایت : www.sametco.com

فهرست

رم دروازه دیپلماسی انرژی ایران به اروپا

بزرگان نفتی و آنچه پیش روی آینده بازار انرژی است

بخش خصوصی باید با حداقل بوروکراسی سرمایه گذار خارجی را به دست آورد

سرنوشت نفت
در بهار ۹۵
چگونه خواهد بود؟

احمد صرامی

آرامکو و چالش های آینده

مهدی اسپندیاری

بخش خصوصی ره آورد ایمن
در تامین منافع ملی

دنیای انرژی ENERGY WORLD

فصل نامه بین المللی خبری، آموزشی، تحلیلی و پژوهشی

صاحب امتیاز: اتحادیه صادر کنندگان
فراورده های نفت، گاز و پتروشیمی
مدیر مسئول: سید حمید حسینی

شورای سیاست گذاری: فرزاد گلچین، مهدی اسپندیاری،
احمد صرامی، نیما اسلامی، محسن طارمیان
سر دبیر: رضایی
دبیر تحریریه: سید بهزاد اخلاقی
همکاران تحریریه: وحید ونایی، سعید بهمنی، پدram سلطانی،
پیام پرندا، امید گلزاری، سیماک تیمورپور، احمد حاتمی
یزدی، الهه ابراهیمی، روزبه پارسازاد، علی رضا جلالی فراهانی،
شکوفه حبیب زاده
دبیر گروه مجلس: علی حیدری
دبیر گروه فرآورده ها: رضا عدالتی پور
گروه عکس:
دبیر سیده هلیا هوشمند ضیافی
ناصر عظیمی
مدیر هنری: ارش روشنگر
ویراستار: محمد ابراهیم خلیلی

چاپ: سیمرغ، خیابان دماوند - روبه روی بیمارستان بوعلی
خیابان بخشی فر، پاساژ دماوند، پلاک ۱ - تلفن: ۷۷۵۹۶۰۷۹
شمارگان: ۵۰۰ نسخه

آدرس نشریه: خیابان دکتر بهشتی
خیابان مفتاح شمالی، خیابان نقدی، پلاک ۱۰ طبقه اول
تلفن: ۸۸۵۱۱۶۱۱ فاکس: ۸۸۵۰۸۲۵۰

پست الکترونیک: world-energy@opex.ir
پایگاه اینترنتی: www.opex.ir

د پېلماسی انرژۍ

سید محمدعلی حسینی، سفیر پیشین جمهوری اسلامی ایران در ایتالیا

رُم دروازه دیپلماسی انرژی ایران به اروپا

جمهوری اسلامی ایران پس از برجام و فرو ریتخن دیوار ایران هراسی توانسته است با پی ریزی دیپلماسی پیش رو و اتخاذ تصمیمات هوشمند از پتانسیل های ملی برای تبدیل شدن به یک هاب بزرگ انرژی در منطقه خلیج فارس بهره مند شود. در این شرایط و در حالی که استفاده از فناوری های روز دنیا یکی از الزامات رسیدن به این رهیافت است می توان سفر اروپایی رئیس جمهوری کشورمان و همچنین سفر ۱۱ روزه وزیر خارجه به قاره آسیا را ارزیابی کرد.

و بحران سیاسی در اوکراین اتفاق افتاده است، رُم برای پیدا کردن جایگزینی برای گاز لیبی و روسیه، تحت فشار قرار گرفته است. در همین حال چندین قرارداد بزرگ میان دو کشور امضا شد. دانیلی قراردادی ۶،۲ میلیارد دلاری در زمینه ماشین آلات سنگین و تجهیزات مربوط به صنایع آهن آلات امضا کرد. سایپم قراردادی ۳،۸ میلیارد دلاری برای ارتقای پالایشگاه های شیراز و تبریز امضا کرد. وینچی هم قراردادی برای توسعه فرودگاه شهید هاشمی نژاد مشهد امضا کرد. با سرمایه گذاری بخش خصوصی ایتالیا و همکاری آن با بخش خصوصی در جمهوری اسلامی ایران باید از ظرفیت های موجود برای پرهیز از خام فروشی که عمدتاً دولتی ها متولی آن هستند جلوگیری کرد. در حال حاضر اقتصاد انرژی جمهوری اسلامی ایران باید مبتنی بر فروش فرآورده های و صادرات آن باشد که اهرم دیپلماسی نیز در نیل به آن هدفمند و همگام خواهد بود.

از جایگاه ویژه این کشور در کارزار انرژی جمهوری اسلامی ایران دارد. نباید فراموش کرد که تفاهمنامه اولیه با شرکت انی و سایپم ایتالیا به منظور توسعه همکاری های دوجانبه در صنایع حفاری سنگ بنای حضور گسترده تر این کشور را در عرصه انرژی جمهوری اسلامی ایران پایه ریزی می کند در دوران معاصر ایران و ایتالیا همکاری های اقتصادی نزدیکی با یکدیگر داشته اند. شرکت های ایتالیایی تا قبل از تشدید رژیم تحریم ها علیه ایران، حضور بسیار فعالی در بازار این کشور داشتند. در سال ۲۰۱۱ یک سال پس از صدور قطعنامه ۱۹۲۹ که شدید ترین رژیم های تحریم علیه جمهوری اسلامی ایران، میزان تجارت ایران و ایتالیا به ۷،۶ میلیارد دلار افزایش یافت. قسمت عمده همکاری تجاری ایران و ایتالیا در بخش انرژی است. ایران نقش مهمی در زمینه تامین نیاز های مربوط به انرژی ایتالیا ایفا می کند. (هفت درصد از نفت خامش را به ایتالیا صادر می کند) به ویژه با بی ثباتی های ژئوپولتیکی که در شمال آفریقا

سفر روحانی به اروپا به وضوح برای ایجاد فرصت های جدید برای خارج کردن ایران از فضایی است که به مدت یک دهه به خاطر تحریم های ظالمانه هسته ای به وجود آمده بود. ایتالیا چهارمین اقتصاد بزرگ در اروپا و سومین قدرت اقتصادی در اتحادیه اروپایی به شمار می رود و جمهوری اسلامی ایران همواره به ایتالیا به عنوان یکی از مهم ترین شرکای تجاری اش در عرصه های مختلف از جمله انرژی نگریسته است. شاید این پرسش مطرح شود که چرا رئیس جمهور برای نخستین سفر اروپایی اش رُم را انتخاب کرد و بعد از آن به پاریس رفت برای پاسخ به این سوال می توان تنها نگاه کوتاهی به حجم تبادلات برنامه ریزی شده اقتصادی میان صنایع کوچک ایتالیا و بازار بزرگ شرکت های خصوصی در ایران انداخت تا از اهمیت ایتالیا در صنایع پایین دست و حتی بالا دست نفتی مطلع شد. از طرفی در میان انبوه مراودات نفتی اروپایی ها با ایران، امضای تفاهمنامه ها نیز میان تهران و دو غول نفتی ایتالیایی در زمینه حفاری نشان

جای خالی بیمه‌های خاص در چرخه کسب و کار بانکی

تحریم‌های سازمان ملل متحد در بخش هسته‌ای به طور رسمی در زمستان ۲۰۱۶ از اقتصاد کشور رخت بر بستند و بالاخره سایه این پدیده ظالمانه از بازار کسب و کار و تجارت خارجی جمهوری اسلامی ایران جایش را به روزنه‌های از امید داد.

مواجهه کردند بلکه ضرباتی نیز به بدنه تولید در کشور زده‌اند که نوعی بی‌اعتمادی را در این عرصه ایجاد کرده است.

از اصلی‌ترین مکانیزم‌هایی که کاستی‌های نظام‌های اعتبارسنجی مشتریان و خطاهای احتمالی آن را پوشش داده و موجب جلوگیری از ایجاد مطالبات معوق می‌شود، استفاده از پوشش بیمه اعتباری است؛ خدمتی که جای خالی آن در کشورمان محسوس است و یقیناً این جای خالی با ورود بازیگران جدید به حوزه کسب و کار نمایان‌تر خواهد شد.

شرکت‌های بیمه با طراحی ساز و کارهای مشخص قادر خواهند بود با بانک‌ها در این زمینه همکاری‌های نزدیکی را صورت دهند تا در نهایت نه تنها سپرده‌های نزد بانک‌ها را خطری تهدید نکند بلکه شاهد تحرک در کسب و کار و رشد تولید در کشورمان باشیم.

مزیت فعالیت انحصاری را برای بانک‌ها ایجاد کرده و باعث بروز برخی نوآوری‌ها خصوصاً در حوزه فناوری اطلاعات ناظر بر عملیات، بانک‌ها را به شدت به روش‌های پیشین وابسته کرده است.

از جمله این زمینه‌ها، فرایندهای مربوط به حوزه اعتبارات است. فرایندهای اعتباری طی دو دهه اخیر در سطح صنعت بانکداری، تحولات فراوانی را تجربه کرده است که از آن جمله می‌توان به تغییر مبانی اعتبارسنجی مشتریان و نیز تغییر روش‌های حصول اطمینان از ایجاد مطالبات معوق اشاره نمود. اهمیت این تغییرات زمانی برای ما آشکارتر می‌شود که به یاد آوریم هر دو این موضوعات از چالش‌های اصلی نظام بانکی کشورمان محسوب می‌شوند. برخی از دریافت‌کنندگان تسهیلات بانکی در بازپرداخت بدهی‌های خود کوتاهی کرده و عملاً نه تنها سرمایه‌های سپرده‌گذاران را که به پشتوانه بانک‌ها به این مقوله ورود کرده بودند با خطر

در شرایط جدید شاهد حضور هیئت‌های بزرگ اقتصادی از کشورهای مختلف جهان در تهران و شهرهای بزرگی چون اصفهان، تبریز و شیراز و... هستیم که همگی به دنبال یافتن بخش‌های مختلف برای سرمایه‌گذاری و همکاری مشترک هستند. این امر بدون شک ناشی از پتانسیل‌های بالای اقتصادی ایران از یکسو و موقعیت ممتاز ایران از منظر ثبات و امنیت در منطقه‌ای است که التهاب و بی‌ثباتی در آن موج می‌زند.

ورود طرف‌های خارجی به بازار کسب و کار ایران، طیف گسترده‌ای از صفوف و صنایع را تحت تأثیر خواهد گذاشت و از جمله این صنایع، صنعت بانکی است. این صنعت هم از منظر رقابتی و هم از منظر قواعد بازی، با چالش‌های جدیدی روبه‌رو خواهد کرد.

طی سنوات گذشته، صنعت بانکی در کشور ما، حیاتی‌ی‌یزوله را تجربه کرده است. این شرایط ویژه،

مهدی اسپندیاری، دبیر کل اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی

بخش خصوصی ره‌آورد ایمن در تامین منافع ملی

رهبر معظم انقلاب اسلامی در هفته دولت به صورت اکید فرمودند که برای برون رفت از مشکلات کشور باید از بخش خصوصی حمایت شود. تجربه در جهان نشان داده است که مادی که بخش‌های مهم اقتصاد کشور دولتی باشند شرایط رکود ادامه خواهد داشت به همین جهت توجه به بخش خصوصی برای برون رفت از فضای رکود همانطور که معظم له هم فرمودند امری ضروری است.

باید تاکید کرد که بالاخره پس از سال‌ها دولت تدبیر و امید اعلام نموده در اجرا دخالت نخواهد کرد و به صورت جدی از بخش خصوصی حمایت می‌کند به همین منظور مادر بخش خصوصی در انتظار تغییر رویکرد دولت هستیم تا بتوان حداکثری برای تامین منافع ملی جمهوری اسلامی ایران ایفا نقش کنیم. اما هنوز بخش‌هایی از دولت حاضر به تغییر موضع خود نسبت به انحصار طلبی‌های پیشین نیستند.

نباید فراموش کرد که توافق فی مابین ایران و گروه ۵+۱ شرایط ورود سرمایه‌گذاران خارجی را به اقتصاد و تجارت ملی باز و هموار کرده است که باید تاکید کرد نقش بخش خصوصی و اتحادیه‌های تخصصی در این فضا غیر قابل انکار است.

چنانچه با یک نگاه عمیق به اقتصاد کشور بنگریم متوجه می‌شویم که پروژه‌های اساسی به اجرا در نیامده‌اند و چرخ کارخانجات تولیدی به حرکت نیفتاده است به همین جهت باردیگر به نقش مهم و تاثیرگذار بخش خصوصی برای نیل به اهداف میان مدت و بلند مدت توسعه ملی پی خواهیم برد.

حضور سرمایه‌گذاران بین‌المللی در عرصه ساخت و ساز کشور مستلزم برقراری خطوط اعتباری از طرف کشورهای متبوع آنان است و برای جذب این شرکت‌ها بایستی زمینه حضور آنان آماده‌سازی شود. بنا بر اطلاعات موجود، صرفاً قراردادهای صنعت نفت با دستور وزیر نفت بازنگری شده و تا حدودی از حالت یک طرفه قبلی خارج شده، لیکن سایر تمهیدات لازم فراهم نگردیده است.

به نظر می‌رسد اصلی‌ترین و فوری‌ترین راهکار تحقق اهداف چشم‌انداز در حوزه نفت و گاز و پتروشیمی، توسعه سرمایه‌گذاری و کسب فناوری است. در مقوله نفت چنانچه کوتاهی‌های پیشین ادامه یابد و در خصوص سرمایه‌گذاری کوتاهی کنیم، تمام ابزارها از دست ما خارج خواهند شد.

ظرفیت‌سازی و توسعه در زمینه نفت نه فقط محور توسعه کشور است، بلکه به سبب اینکه موجب افزایش قدرت چانه‌زنی در محیط بین‌الملل را فراهم می‌کند، یک نیاز فوری و حیاتی است. میدان دادن به بخش خصوصی و ایجاد فرصت فعالیت و به بازی گرفتن توانمندی‌های داخلی، یگانه راه تعالی و کارآمدی نظام است. صلاح کشور، پرداختن دولت به امور حاکمیتی و پرهیز از تصدیگری است.

در پایان باید تاکید کنم که یکی از راه‌های رفع این معضلاتی که در حال حاضر در اقتصاد کشور با آن مواجهه هستیم، تبدیل نفت خام به فرآورده است با وجود این دولت به تنهایی قادر به انجام این امر نیست. از این رو، بستر برای حضور بخش خصوصی باید فراهم شود.

مدیران دولتی ولزوم شناخت شرایط بازار

گسترده‌اند، گریخت.

سیگنال‌های ارسالی به طور گسترده‌ای توسط کشورهای هدف دریافت شد. به طوری که آقای النعیمی وزیر نفت عربستان از امکان عملیاتی شدن همکاری بین اعضای اوپک به منظور تقویت قیمت‌های نفت و تثبیت بازار نفت صحبت کرد. روسیه نیز آمادگی خود را جهت حرکت در این راستا حتی به قیمت محدود کردن تولیدش اعلام کرد. برجسته‌ترین اعلام خطر اخیرا توسط دبیرکل سازمان اوپک با توجه به مواضع قبلی وی صورت گرفت مبنی بر اینکه «تداوم این مسیر، بازار نفت را با عرضه مازادی مواجه خواهد کرد که در عمل دیگر توان کنترل آن ممکن نخواهد بود»

علی‌رغم اینکه مقامات نفتی ایران مدام بر باز تولید یک میلیون بشکه در روز نفت تحریمی این کشور اصرار می‌ورزیدند، این بار با تبیین علمی شرایط حاد بازار نفت، تحرکات دیپلماتیک ونزوئلا مژمژم‌تر واقع شد و استارت اجلاس چهار جانبه روسیه، عربستان، قطر و ونزوئلا زده شد. طوری که توجه تمامی دست‌اندرکاران صنعت نفت در سطح جهانی به یک باره به سوی این نشست متمرکز شد. نتیجه این نشست موافقت با فریز کردن تولید چهار کشور شرکت کننده در اجلاس بر پایه تولید در ماه ژانویه بود.

متعاقب آن ونزوئلا و قطر به عنوان هماهنگ کننده، اجلاس مشابهی را با ایران و عراق در تهران برگزار کردند. کشور عراق که قبلا اعلام آمادگی خود را برای کاهش تولید در صورت همراهی دیگر تولیدکنندگان اعلام کرده بود از سیاست فریز تولید بر پایه ماه ژانویه حمایت کرد. پیش بینی‌ها حاکی از آن است که با پیوستن دیگر تولیدکنندگان به این سیاست عملا در حدود ۰٫۹ تا ۱٫۳ میلیون بشکه در روز از عرضه نفت خام در سال ۲۰۱۶ کاسته خواهد شد، که با احتساب کاهش احتمالی نفت شیل آمریکا، پیش بینی می‌شود که تا پایان سال ۲۰۱۶ بازار نفت به ثبات لازم برسد.

پیچیدگی‌ها و به ثمر نرسیدن تحرکات در بستر دیپلماتیک حتی از سوی ایران به دلیل فقدان نقشه راه و تبیین تئوریک ضرورت همکاری و مشخص نبودن خطرات پیش روی بود که «استراتژی گرفتن سهم بازار نفت به هر قیمت» را همچنان فعال نگه داشته بود.

اما مدل‌سازی و نظریه‌پردازی درباره وضعیت و عوامل موثر بر بازار نفت و ارسال سیگنال‌های موثر بر بازار از سوی بعضی طرف‌ها در ایران، در کنار تلاش ونزوئلا برای هماهنگی و برقرار کردن ارتباطات و حضور قدرتمند روسیه برای اولین بار به عنوان یک تولیدکننده بزرگ در نقش بازیگر موثر، ورق را برگرداند.

در اولین سیگنال‌های ارسالی از ایران تاکید شد که تداوم این سیر، سقوط همیشگی ساختار قیمت‌های نفت و خارج شدن کنترل بازار نفت از دست تولیدکنندگان و سپردن مدیریت آن به گروه ۲۰ را به همراه خواهد داشت؛ همچنین با تبیین نقش محدود نفت شیل آمریکا مشخص گردید که با یک انسجام منطقی بین کشورهای عضو اوپک و غیر اوپک (خصوصا روسیه) می‌توان به راحتی از دامی که غربی‌ها برای تولیدکنندگان نفت

تشدید افت قیمت نفت خام‌های شاخص برنت دریای شمال، WTI آمریکا به محدوده ۲۶ دلار در بشکه و سبک اوپک به محدوده ۲۵ دلار در بشکه، و ظاهر شدن فشارهای قیمتی به مجموعه اقتصاد کشورهای تولیدکننده و افت قیمت نفت خام‌های برخی از آنان تا محدوده ۲۰ دلار در بشکه، تحرکات دیپلماتیک در این خصوص را آغاز کرد. فعال‌ترین کشور این حرکت ونزوئلا با اقتصادی در حال ورشکستگی بود که تمامی فعالیت‌های دیپلماتیک آن در سطح رئیس‌جمهوری و وزیر نفت به دلیل فقدان چارچوبی علمی (نقشه راه) راه به جایی نبرد. عربستان و روسیه هر دو با تولیدی بالای ۱۰ میلیون بشکه در روز ضمن انداختن مسئولیت به گردن دیگری، عملا حاضر به هیچ گونه همکاری مشخصی برای تقویت بازار نفت نبودند. حتی برخی مقامات شرکت نفت روسیه اعلام نمودند که آنها با تولید نفت در سطح ۱۵ دلار در بشکه نیز مشکلی ندارند.

اگر به فضای بازار نفت با شرایط فوق، تحولات سیاسی خاورمیانه را نیز بیفزاییم، تقریبا هیچ شانس برای همکاری احتمالی و تقویت پایه‌های اولیه بازار نفت وجود نداشت. تمامی این

سرنوشت نفت در بهار ۹۵ چگونه خواهد بود؟

این اعداد با این فرض تدوین شده‌اند که هیچ افزایشی در تولید ایران اتفاق نیفتد، در حالی که ایران قصد جدی خود را برای این که کسری ظرفیت و سهمیه صادراتی ناشی از تحریم‌ها را در مدت معینی دوباره برای خود بازسازی کند را چندین بار بطور قاطع اعلام کرده است. هر چند که در این مسیر شتاب فوق‌العاده‌ای را نشان نداده است اما هر کورسوی روشنی در افزایش توان صادراتی ایران می‌تواند شرایط امروز را تغییر دهد.

در طرف دیگر معادله، انتظارات تقاضای خیلی صعودی‌تر از یک سال پیش بوده است. تقاضای جهانی در سال گذشته با افزایش ۱/۶ میلیون بشکه در روز تقریباً دو برابر رشدی را که آژانس بین‌المللی انرژی در ماه فوریه سال ۲۰۱۵ پیش بینی کرد، تجربه کرده است، آژانس برای این سال افزایش تقاضایی برابر ۱/۲ میلیون بشکه را برآورد و پیش‌بینی کرده بود.

رشد مصرف بنزین در آمریکا هم از عوامل تشدید کننده رشد تقاضا برای نفت خام به شمار

می‌توان حدس زد کف قیمتی بازار تعیین شده است.

یکی دیگر از جنبه‌های مهم، قیمت‌های نقطه‌ای هستند صف‌آرایی سریع‌تر خریداران برای خریدهای تحویل فوری، در مقایسه با خریدهای سلف نشان می‌دهد که عرضه بیش از حد توان تخلیه و ذخیره سازی بازار است.

تخفیف‌های رایج در بازار از قیمت نفت تحویل فوری در مقایسه با قرارداد آتی شش ماه مسیری بسیار شبیه به یک سال پیش را دنبال کرده است.

اما تنها یک مشکل در این میان وجود دارد عرضه مازاد از بازار تخلیه نمی‌شود.

همان‌طور که پیش‌تر اعلام شد، ذخایر تجاری نفت در کشورهای عضو OECD بیش از ۲/۹ میلیارد بشکه در اواسط ۲۰۱۵ برآورد شده است گزارش‌هایی نیز در دسترس است که نشان می‌دهد داده‌های آژانس بین‌المللی انرژی برای سال ۲۰۱۶ با فرض حفظ روند تولید اوپک در سطوح ژانویه ۲۰۱۶ ثابت باقی می‌ماند.

روزبه پارسا زاد | فعالان بازار جهانی

فراورده‌های سوختی از قبیل گازوئیل و بنزین مثل گاوهای گریان مستأصل و درمانده‌اند.

تولیدکنندگان بازار نفت خام مثل خرس‌های ترسیده از دود و آتش به این درو آن در می‌زنند.

حق با چه کسی است؟ اوضاع بازار خیلی شبیه همین روزها در سال گذشته است. گویا دعوای سال گذشته تمام نشده‌اند و با شروع فصل بهار و برخاستن خرس‌ها از خواب زمستانی درگیری‌ها دوباره شروع شده است.

یک بررسی ساده نشان می‌دهد قیمت نفت در حال حاضر یک سوم کمتر از جایی قرار دارد که یک سال پیش بود، اما عملکرد عرضه کنندگان عمده نفت خام در سال جاری تاکنون شبیه به آن چیزی است که سال ۲۰۱۵ بود.

یک شکاف بزرگ در مقایسه قیمت و عرضه دیده می‌شود در دو ماه میلادی گذشته، بهای نفت به حدود ۲۵ دلار در هر بشکه سقوط کرده است. این تصویری از تلاش بازار برای پیدا کردن یک کف قابل اتکا در سطح قیمت‌ها است. بنابراین

نفت ایران رکورددار گرانی‌ها

بازار نفت به ایران لبخند زد

متوسط قیمت هر بشکه نفت سبک صادراتی حدود ۲۷ دلار و ۲۶ سنت و قیمت هر بشکه نفت سنگین صادراتی کشور ۲۴ دلار و ۴۳ سنت بوده که حدود نصف قیمت نفت صادراتی ایران در سال ۲۰۱۵ است.

از سوی دیگر در حالی نفت ایران بالاترین افزایش قیمت در بین کل شاخص‌های نفتی جهان را به نام خود ثبت کرده که در طول یک ماه گذشته تاکنون حجم صادرات نفت کشور هم با افزایش ۵۰ درصدی به حدود یک میلیون و ۵۰۰ هزار بشکه در روز رسیده است.

به گزارش مهر، علاوه بر این در این مدت بهای سبک نفتی اوپک با افزایش ۱ دلار و ۹۸ سنت بشکه‌ای ۲۹ دلار و ۲ سنت، هر بشکه نفت خام سبک شیرین آمریکا با افزایش ۱ دلار و ۷۶ سنتی، بشکه‌ای ۲۹ دلار و ۹۱ سنت و قیمت هر بشکه نفت خام برنت درای شمال با افزایش ۲ دلار و ۵ سنت در بازار، ۳۲ دلار و ۵۲ سنت داد و ستد شده است.

از سوی دیگر قیمت هر بشکه نفت شاخص دیبی با افزایش ۱ دلار و ۷۴ سنتی در بازار، ۲۹ دلار و ۸۵ سنت و بهای هر بشکه نفت شاخص عمان با افزایش ۲ دلار و ۳ سنتی در بازار، ۳۰ دلار و ۸۳ سنت معامله شد.

پیش‌بینی می‌شود در صورت ادامه حمایت کشورهای مختلف عضو اوپک و غیر اوپک همچون عربستان سعودی، روسیه، قطر، کویت، عمان و امارات متحده عربی، از اجرای طرح فریز نفتی، قیمت نفت در طول هفته‌های پیش‌رو با افزایش بیشتری روبه‌رو شود.

با وجود پیشی گرفتن عرضه از تقاضا در بازار اما به دلیل تلاش برخی کشورها به منظور اجرای طرح فریز نفتی (با وجود مستثنی شدن ایران)، قیمت نفت در معاملات منتهی به مارس سال ۲۰۱۶ میلادی در تمامی بازارهای جهانی و منطقه‌ای با افزایش قابل توجهی روبه‌رو شد.

بر این اساس قیمت شاخص‌های سبک نفتی اوپک، نفت سبک و شیرین آمریکا، برنت دریای شمال، دبئی، عمان، نفت خام صادراتی سبک و سنگین ایران هر یک به ترتیب با افزایش حدود ۲ تا بیش از ۳ دلاری همراه شده است.

در این بین قیمت نفت خام ایران با وجود افزایش صادرات در دوران پساتحریم با بالاترین میزان افزایش بها در بین کل شاخص‌های معتبر طلای سیاه در بازار جهانی همراه شده به طوری که هر بشکه نفت خام سبک صادراتی ایران با افزایش بیش از ۳ دلار و ۳۰ سنتی و هر بشکه نفت خام سنگین صادراتی سنگین کشور با رشد بیش از ۳ دلار و ۴۰ سنتی در بازار روبه‌رو شده است.

از این رو در معاملات منتهی به ۱۹ فوریه سال جاری میلادی، قیمت هر بشکه نفت خام سبک ایران با ثبت رشد ۳ دلار و ۳۰ سنتی به ۲۹ دلار و ۵۶ سنت رسید.

همچنین قیمت هر بشکه نفت خام سنگین صادراتی ایران با ثبت رشد ۳ دلار و ۴۳ سنتی به بیش از ۲۷ دلار و ۶ سنت در بازار جهانی معامله شده است.

این در حالی است که با وجود افزایش قیمت نفت سبک و سنگین ایران در معاملات منتهی به ۱۹ فوریه، از ابتدای سال جاری میلادی تاکنون

می‌آید.

عامل دیگری که در بازار ممکن است نادیده گرفته شده باشد، پمپاژ نفت به بازار در اثر ولع سیری ناپذیر عربستان سعودی است.

در هر حال بازار نفت خام این روزها تبادار است و با ورود انگیزه‌های غیر اقتصادی به بازار از یک سو و انتشار آمارهای منابع معتبر بین‌المللی از قبیل آژانس بین‌المللی انرژی از سوی دیگر که بارش اکتشاف‌ها و بررسی‌های کارشناسان احتیاط‌آمیز بودن آن‌ها فاش شده است، به نظر می‌رسد دوران نفت گران قیمت را باید پایان یافته تلقی کرد و تا سال‌های متمادی نمی‌توان به سقف قیمتی ۱۰۰ دلار و بالاتر اندیشید.

اما اغلب تحلیلگران عقیده دارند که رفتار هیجانی، انگیزه‌های سیاسی و دشمنی‌های بی‌دلیل در منطقه خاور میانه تاب زیادی نخواهند آورد و با فروکش کردن آن‌ها بازار، عرضه و تقاضای نفت خام به روندی عقلانی باز خواهد گشت و در چنین شرایطی است که می‌توان به سقف قیمتی حدود ۶۰ دلار نگاه امیدوارانه‌ای کرد. تا آن روز سبک تخم مرغ‌های خریداران و فروشندگان نفت خام در امنیت و ثبات نخواهد بود.

در تهیه این مقاله از نوشته لایم رنینگ در پایگاه خبری بلومبرگ بهره گرفته شده است.

پیش‌بینی می‌شود در صورت ادامه حمایت کشورهای مختلف عضو اوپک و غیر اوپک همچون عربستان سعودی، روسیه، قطر، کویت، عمان و امارات متحده عربی از اجرای طرح فریز نفتی، قیمت نفت در طول هفته‌های پیش‌رو با افزایش بیشتری روبه‌رو شود

آیا گاز می تواند ایران را از بحران قیمت نفت نجات دهد؟

گاز با کشورهای همسایه از جمله جمهوری آذربایجان، روسیه و ترکمنستان نظر کند.

از سوی دیگر در زمینه صادرات مجدد ایران می تواند از کشورهای تولید کننده در شمال گاز را وارد و آن را برای تحویل به اروپا یا هند به ال ان جی تبدیل و از طریق خلیج فارس و دریای عمان اقدام به صدور آن کند یا گاز وارداتی را به مشتریانی در جنوب آسیا از طریق خط لوله های آب های عمیق در دریای عربی صادر کند.

این وضعیت ژئوپلیتیک همچنین چالش هایی را برای ایران به همراه دارد. تحولات مرزی اخیر در روابط بین ایران و کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس ممکن است تاثیر منفی روی برنامه های تهران برای سوپ گاز با همسایگان و همچنین توانایی ایران برای استفاده از تاسیسات ال ان جی به همراه داشته باشد.

جمهوری اسلامی ایران می تواند از مزیت هزینه های نسبتا پایین تولید گاز برای توسعه استراتژی های قیمت گذاری و بازاریابی به منظور پیدا کردن بازارهای جدید استفاده کند. ایران همچنین باید مصرف داخلی گسترده خود را با بالا بردن قیمت های داخلی کاهش دهد. منابع گازی به دست آمده از چنین اقدامی به همراه تولید افزایش یافته از میدان گازی پارس جنوبی می تواند به طور مستقل صادر یا به عنوان سوخت پتروشیمی ها و حتی در تاسیسات ال ان جی برای تبدیل به فرآورده های بالارزشی همچون گازوئیل، سوخت دیزل و متانول مورد استفاده قرار گیرد.

گاز طبیعی همچنین می تواند در نیروگاه های گازی تولید برق برای صادرات به کشورهای همسایه استفاده شود. یک تحول مثبت دیگر برای ایران احیای صادرات معیانات گازی است که به دلیل تحریم ها تقریبا متوقف شده بود. سرمایه گذاری در این بخش مطمئنا فرصتی است که ایران از آن استفاده خواهد کرد.

به ویژه از سوی تولید کنندگان بزرگ ال ان جی همچون قطر و آمریکا روبه روست.

قطر از سال ۲۰۰۶ بزرگ ترین صادر کننده ال ان جی در جهان بوده و در سال ۲۰۱۴، ۳۰ درصد سهم بازار را در اختیار داشته است اگرچه آمریکا هیچ گاه جزء ۱۰ صادر کننده بزرگ گاز در جهان قرار نداشته اما به دنبال افزایش صادرات خود به وسیله دسترسی به بازارهای دور دست از طریق صادرات ال ان جی به ویژه در شرق آسیا بوده است.

علاوه بر صادر کنندگان سنتی گاز طبیعی و تولید کنندگان ال ان جی، ایران همچنین با رقابت از سوی کشورهای صادر کننده مجدد مواجه است. اسپانیا و آمریکا جزء کشورهایی هستند که بیشترین سهم را در این بازار دارند.

علاوه بر عدم تعادل عرضه و تقاضا، بازار جهانی گاز همچنین تحت تاثیر وضعیت ژئوپلیتیک جهانی قرار دارد که خطراتی را برای امنیت عرضه انرژی و چرخه توزیع به همراه دارد.

مطمئنا موج اخیر مناقشات در جهان نگرانی هایی را در بین تولید کنندگان، صادر کنندگان و مصرف کنندگان ایجاد کرده است. برای مثال مناقشات بین روسیه و اوکراین و همچنین بین روسیه و ترکیه بازارهای اروپایی را به کاهش وابستگی خود به گاز روسیه و پیدا کردن منابع گازی با ثبات تر که رفتار دوستانه تری داشته باشند متقاعد کرده است.

در این خصوص وضعیت ژئوپلیتیک جهانی هم فرصت ها و هم چالش هایی را برای ایران به همراه دارد.

علاوه بر این ایران می تواند به دنبال صادرات گاز طبیعی نسبتا کم هزینه خود به کشورهای همسایه از جمله عراق و همسایگان جنوبی عرب خود باشد.

همچنین این کشور می تواند به قراردادهای جدید سوپ

ایران پس از سال ها مذاکره با شش قدرت جهانی لغو رسمی تحریم های بین المللی را در ۱۶ ژانویه جشن گرفت. ایران که از مدت ها قبل منتظر چنین لحظه ای بود فوراً برای پس گرفتن سهم خود در بازار انرژی جهانی اقدام کرد و مذاکرات گسترده ای را با مشتریان احتمالی و شرکت های بزرگ نفت و گاز جهانی برای افزایش تولید و توسعه ابزارهای تحویل انرژی از جمله خطوط لوله جدید و تاسیسات گاز طبیعی مایه (LNG) و نفتکش ها آغاز کرد.

در شرایطی که فرصت ها برای ایران فراوانند ایران باید دوران سختی را برای دستیابی به اهداف خود با توجه به کاهش قیمت نفت و گاز طبیعی سپری کند.

ایران به دلیل غایب بودن از بازارهای انرژی و با توجه به مشکلات موجود در صنایع نفت و گاز خود قادر نخواهد بود که به آسانی تولید گاز طبیعی خود را افزایش داده و انتظار موفقیت در این بازار را داشته باشد. یکی از ویژگی های تعیین کننده در بازار گاز جهانی کنونی مقدار بالای عرضه نسبت به تقاضا است.

یک فاکتور کلیدی در پایین آمدن تقاضای انرژی و به ویژه گاز طبیعی رشد کند کنونی اقتصاد جهانی است. به نظر می رسد که در دوران رکود مالی جهانی سال ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹ به سر می بریم و تاثیرات رکود دوم کاملاً باقی مانده است در نتیجه تقاضا برای انرژی آنطور که انتظار می رفت افزایش پیدا نکرده است.

در شرایطی که عرضه از تقاضا بیشتر است رقابت میان صادر کنندگان طبیعتاً شدید می شود.

هیچ یک از این کشورها با تحریم هایی که ایران با آنها مواجه بوده روبه رو نبوده اند و زمان کافی برای تثبیت خود به عنوان یک تولید کننده و صادر کننده قابل توجه را داشته اند. ایران که دومین ذخایر گازی اثبات شده جهان را در اختیار دارد و به دنبال تولید ال ان جی است با رقابت

دکتر علیرضا جلالی فرهانی، کارشناس مسائل اقتصادی

سیاست‌های حوزه اقتصاد انرژی و حلقه مفقوده

خود مقوله انرژی مورد تاکید قرار نگرفته است).

از سوی دیگر تلاش‌هایی از سوی سازمان‌های متولی و ذیربط در خصوص گام‌های فرودست آبشار فوق صورت گرفته است لیکن آنچه به عنوان حلقه مفقوده به نظر می‌رسد، سندی تحت عنوان «استراتژی خط مشی» است که عملاً عنصر انسجام دهنده استراتژی‌های تدوین شده از سوی سازمان‌های متولی خواهد بود.

در شرایط فقدان چنین سندی (که تدوین آن معمولاً باید در سطح هیئتی از وزرای ذی‌مدخل در یک مقوله صورت می‌گیرد)، تلاش‌های واحدها و دستگاه‌های ذی‌مدخل، فاقد انسجام بوده و در خوشبینانه‌ترین حالت فاقد عنصر هم‌افزایی و در نگاه بدبینانه، خنثی‌کننده یکدیگر خواهد بود.

هر چند که از زمان ابلاغ اولین اسناد بالادستی این حوزه، زمان زیادی می‌گذرد اما به نظر می‌رسد هنوز هم خلاء وجود چنین سندی که در عمل قاعده و چارچوب تدوین سیاست‌های دستگاه‌های گوناگون را مشخص می‌کند، پررنگ است و شایسته است متفکرین ذیربط در این خصوص همت ویژه‌ای را مصروف دارند.

غنی در این حوزه است لیکن تحول در یک حوزه علاوه بر اسناد بالادستی، نیازمند تکمیل اسناد تکمیلی منبعث از اسناد بالادستی نیز می‌باشد.

برای آشکارتر شدن مراد نویسنده از این بحث، لازم است اشاره ای گذرا به سلسله مراتب خط‌مشی‌گذاری داشته باشیم. آبشار خط‌مشی‌گذاری در هر حوزه متشکل از ۷ لایه است و چنانچه یکی از لایه‌های میانی به درستی تدوین نگردند، کمیت اجرای خط‌مشی بدون شک لنگ خواهد زد.

این هفت لایه عبارتند از تدوین چشم‌انداز، تدوین خط‌مشی کلی یا عمومی (که در کشورمان عموماً از آن تحت عنوان سیاست‌های کلی یاد می‌شود)، تدوین خط‌مشی قانونی، تدوین استراتژی خط‌مشی، تدوین استراتژی‌های درون‌بخشی، تدوین خط‌مشی اداری و نهایتاً تدوین برنامه.

با بررسی آنچه در حوزه انرژی و اقتصاد انرژی در کشورمان رخ داده است می‌توان اینگونه داور کرد که اسناد تولید شده که در بالا به اعم آنها اشاره شد، عملاً پوشش دهنده ۳ گام نخست از گام‌های هفتگانه فوق‌الاشاره هستند (ضمناً این نکته نیز شایان توجه است که مقوله اقتصاد انرژی در این اسناد به‌اندازه

از زمانی که در نیمه دوم قرن اقتصاددان انگلیسی، جی ونز (Jevons) برای نخستین بار در کتابی با عنوان «معمای ذغال سنگ»، بحث تأثیر متقابل انرژی و اقتصاد را مطرح کرد تا به امروز، تأثیرات انرژی و مباحث مرتبط با آن بر اقتصاد، مستمراً سیر صعودی داشته و دیگر شاید چندان نیازی به تاکید بر اهمیت پیوند ناگسستنی این دو حوزه نباشد.

هدف یادداشت حاضر پرداختن به موضوعی است که به زعم نگارنده، از جمله نقاطی است که شایسته توجه ویژه مدیران ارشد و پژوهشگران این حوزه است. حوزه انرژی از جمله حوزه‌هایی در کشورمان است که از حیث اسناد بالادستی، از غنای قابل قبولی برخوردار است. به بیانی دیگر وجود اسناد سیاست‌های کلی انرژی (ابلاغی ۱۳۷۹/۱۲/۲۰)، بند ۴۴ سیاست‌های کلی برنامه چهارم (ابلاغی ۱۳۸۲/۹/۲۰)، سیاست‌های کلی اصل ۴۴ (ابلاغی ۱۳۸۴/۳/۱)، اصول ۲۲، ۲۷، ۲۸ و ۴۱ سیاست‌های کلی برنامه پنجم (ابلاغی ۱۳۸۷/۱۰/۲۰) و بند ۷ سیاست‌های کلی اصلاح الگوی مصرف (ابلاغی ۱۳۸۹/۱۰/۲۰) گویای اهتمام مسئولان عالی رتبه کشوری در خصوص تدوین اسناد بالادستی

سید حمید حسینی، عضو اتحادیه اوپکس فضای پساتحریم

بخش خصوصی باید با حداقل بوروکراسی سرمایه گذار خارجی را به دست آورد

این فعال اقتصادی در بخش پتروشیمی تصریح کرد: البته وزارتخانه نیز حق دارد که با تکیه بر حمایت از منافع ملی بخواهد محصولات را با کمترین قیمت و بالاترین کیفیت در نظر بگیرد، اما باید به این فکر کنیم که طی این سال‌ها افزایش توانمندی پیمانکاران داخلی هزینه‌های زیادی داشته است.

حسینی با تأکید بر این که بخش خصوصی در صنعت نفت در برخی حوزه‌ها به توانمندی صادراتی رسیده است، اظهار کرد: در بخش‌های دیگر نیز پتانسیل این کار وجود دارد بنابراین لازم است هزینه‌های صرف شده برای افزایش توانمندی پیمانکاران داخلی مدیریت و حفاظت شود تا در رقابت با شرکت‌های بین‌المللی دوام بیاورند.

وی در ادامه درباره تأثیر امکان گشایش آل سی در ارتقاء فعالیت‌های صنایع نفتی و گازی داخلی خاطر نشان کرد: تاکنون هرگونه کار سرمایه‌گذاری که در ایران انجام داده می‌شد به معنای اعتماد یا ریسک تاجر بود، اما الان راه برای فعالیت‌های تجاری تسهیل شده است تا در بستر مناسب و با گشایش اعتبارات در بانک‌های داخلی و خارجی قدرت پذیرش سرمایه ایران افزایش پیدا کند که این روند نیز نیازمند یک برنامه‌ریزی کلی و اساسی است به طوری که در دنیا کشورها یک برنامه کلی دارند و دولت‌ها مجری آن هستند اولویت مجلس بعدی باید

خارجی، با وجود بوروکراسی دست و پا گیر کنونی انگیزه برای سرمایه‌گذاری در ایران ندارند و تا این مشکل حل نشود اتفاق خاصی در اقتصاد ایران رخ نمی‌دهد. تازمانی که سازمان‌ها و دانشگاه‌های مانگاه‌شان حل مشکل و مشکل محوری نشود گره از کار گشوده نمی‌شود.

وی همچنین معتقد است: تشکلهای اقتصادی در ایران علاقه‌مند به مشارکت هستند اما به دلیل فشارهای وارده برای مشارکت کردن انگیزه لازم را ندارند.

حسینی درباره میزان نگاه حمایتی دولت به فعالان صنایع نفتی و گازی در داخل کشور گفت: دولت در سیاست‌های کلی خود و اقتصاد مقاومتی نگاه حمایتی دارد، اما مهم این است که در عمل و رفتار چه اتفاقی می‌افتد، چرا که ما اساساً در قوانین مشکلی نداریم اما اجرای دستورالعمل‌های داخلی مسئله ساز است.

وی با اشاره به جلسات متعددی که با وزارت نفت در این مورد برگزار شده است، خاطر نشان کرد: آنها خود را به حمایت از صنایع داخلی علاقه‌مند نشان می‌دهند و می‌گویند که تلاش کسانی را که در دوران تحریم فعالیت کرده‌اند نادیده نمی‌گیرند، اما باید دید که در پساتحریم چقدر از مدیران دوران تحریم هنوز سرکار خواهند بود، چرا که با تغییرات در وزارتخانه‌ها و تغییر مدیران، افراد جدید ممکن است دید جدیدی نسبت به این مسئله داشته باشند.

سید حمید حسینی با بیان این که فضای پساتحریم فضایی به شدت رقابتی است، اظهار کرد: اگر در این فضا صنایع داخلی نفتی یا گازی بتوانند فعالیت کنند وارد رقابت با شرکت‌های بین‌المللی می‌شوند، اما در غیر این صورت سهم فعلی بازار خود را نیز از دست خواهند داد.

وی با تأکید بر این که در قراردادهای نفتی بین شرکت‌های صنایع پتروشیمی نیز مانند قراردادهای IPC سهمی را برای فعالان اقتصادی داخل کشور نیز در نظر بگیرند، عنوان کرد: لازم است سرمایه‌گذاران خارجی صنایع نفتی با فعالان داخلی شرکت مشترکی ایجاد کنند تا پیمانکاران داخلی نیز سهم خود را از پروژه‌ها داشته باشند.

این فعال اقتصادی در بخش پتروشیمی ادامه داد: پتروشیمی‌ها و فعالان صنایع نفتی و گازی نیز در برخی زمینه‌ها ممکن است بتوانند با فعالان بین‌المللی رقابت داشته باشند و سهم خود را از بازار بگیرند.

عضو اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفتی فضای پساتحریم را برای فعالیت صنایع نفتی و گازی شرايطی پیچیده دانست و گفت: باید فضایی ایجاد شود که بخش خصوصی به طور مستقیم بتواند سرمایه خارجی را با حداقل بوروکراسی به دست بیاورد. قطعاً رابطه با دنیا و انتقال پول به کشور خوب است اما مشکل اقتصادی ایران فقط پول نیست سرمایه‌گذاران، چه داخلی و چه

احمد شوهانی عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی

استفاده از ظرفیت‌های داخلی و بخش خصوصی برای توسعه پالایشگاه‌ها ضروری است

نفت و گاز، اولویت ملی است، از این رو، به هر میزان که بتوان از این بخش‌ها استحصال کرد به نفع کشور است و در حقیقت ضرورت محسوب می‌شود. وی افزود: یکی از ظرفیت‌های موجود استفاده از سرمایه‌گذاری‌های خارجی است که این موضوع منوط به انتقال فناوری و تولید مشترک و صادرات به منطقه است زیرا ایران تمایلی ندارد به بازار مصرف سایر کشورها بدل شود.

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی افزود: توان داخلی نیز که در زمان تحریم دارای تجربه شده است، می‌تواند نقش خود را پررنگ‌تر کند. از این رو، بر مبنای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی استفاده حداکثری از توان داخلی اولویت محسوب می‌شود.

برخی کارشناسان اقتصادی بر این اعتقاد هستند که دستیابی به رشد اقتصادی هشت درصدی در چارچوب ششمین برنامه توسعه کشور، نیازمند ۱۰۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری است.

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس گفت: توسعه سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی در صنعت نفت می‌تواند به تحقق برنامه رشد هشت درصدی کشور کمک مؤثری کند. احمد شوهانی با اشاره به زمان بررسی لایحه بودجه ۹۵ و برنامه ششم توسعه اظهار کرد: سرمایه‌گذاری در بخش‌های نفت، گاز و پالایشگاه‌ها برای کشور اولویت به شمار می‌رود؛ بنابراین، باید از همه ظرفیت‌های داخلی به خصوص بخش خصوصی و خارجی برای رونق این بخش بهره برد.

این نماینده مجلس، با بیان این که رشد اقتصادی هشت درصد برای کشور هدف گذاری شده است، افزود: به اعتقاد من، رونق در بخش نفت و گاز می‌تواند سهم بسزایی از این رشد را محقق کند چون این حوزه از مزیت‌های کشورمان به شمار می‌رود، از این رو، باید سازوکارهای بودجه‌ای و برنامه‌ای را که ناظر بر بخش نفت و انرژی است، تقویت کرد. عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس افزود: موضوع میدان‌های مشترک

در درجه نخست یکپارچه‌سازی نگاه حاکم بر مجلس باشد و جریان‌ها و دیدگاه‌های مختلف باید در این حوزه به اجماع دست پیدا کنند در حال حاضر مشاهده می‌کنیم که مثلاً همه بر ضرورت خصوصی‌سازی تأکید دارند اما در تعریف خصوصی‌سازی و جزئیات آن اختلاف نظر زیادی وجود دارد. یکی از مشکلات ما این است که برای دستیابی به جمع‌بندی و اجماع حاضر به کنار هم نشستن و گفتگوی سازنده نیستیم. این کارشناس مسائل اقتصادی همچنین در رابطه با مشکلات مالکیت خصوصی و نوع رابطه فعالان اقتصادی با دولت گفت: در بحث مالکیت قوانین لازم را باید مجلس مشخص کند و بستر مالکیت و تضمین‌های لازم برای آن ایجاد شود و گرنه در کشور سرمایه‌گذاری صورت نمی‌گیرد.

وی ادامه داد: در حال حاضر دولت خودش یکی از بزرگترین موانع رشد اقتصادی است دولت‌ها عملاً نمی‌خواهند دست از تصدیگری بردارند، مشاهده می‌کنیم در کشور بحران اقتصادی وجود دارد اما وقتی به نهادهای دولتی مراجعه می‌کنیم می‌بینیم در آنجا آرامش حاکم است و هیچ نگرانی وجود ندارد.

این فعال اقتصادی در بخش پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی با بیان این که تاکنون فعالیت‌های بخش خصوصی چندان مورد حمایت قرار نگرفته است، ابراز امیدواری کرد که دولت در پساتحریم فضایی را ایجاد کند که بخش خصوصی با حداقل بوروکراسی بتواند از منابع خارجی استفاده کند.

حسینی در این باره با اشاره به این که در حال حاضر تمام منابع خارجی باید از زیر دست بانک مرکزی و وزارت اقتصاد وارد کشور شود، گفت: لازم است شرایطی ایجاد شود که بخش خصوصی بتواند به صورت مستقیم منابع خارجی و سرمایه‌های خود را جذب کند و در قید ضمانت‌نامه‌های دولتی نباشد.

وی تصریح کرد: در این مورد لازم است بانک‌ها و بیمه‌های کشور حاضر به حمایت شده و ال سی باز کنند. البته باید توجه داشت که بخش خصوصی منابع مالی چندان بزرگی را برای پروژه‌های خود نمی‌خواهد.

حسینی با اشاره به جلسات متعددی که با وزارت نفت در این مورد برگزار شده است، خاطر نشان کرد: آنها خود را به حمایت از صنایع داخلی علاقه‌مند نشان می‌دهند و می‌گویند که تلاش کسانی را که در دوران تحریم فعالیت کرده‌اند نادیده نمی‌گیرند، اما باید دید که در پساتحریم چقدر از مدیران دوران تحریم هنوز سرکار خواهند بود، چرا که با تغییرات در وزارتخانه‌ها و تغییر مدیران، افراد جدید ممکن است دید جدیدی نسبت به این مسئله داشته باشند

رئیس کمیته انرژی مجمع تشخیص مصلحت نظام

رشد و شکوفایی بخش خصوصی اولویت عرصه پساتحریم است

رئیس کمیته انرژی مجمع تشخیص مصلحت نظام در ادامه درباره مشکل کمبود نقدینگی در صنعت نفت و گاز کشور گفت: به نظر من کشوری می تواند ادعا کند که با کمبود سرمایه داخلی مواجه است که در بعد داخلی نقدینگی را به طور کارآمد جذب کرده باشد و منابع کافی نبوده سپس به دنبال سرمایه گذاری خارجی برود.

وی همچنین اظهار کرد: برای انتقال دانش فنی از کشورهای صاحب تکنولوژی نیز لازم است در پساتحریم از شرکت های دانش بنیان استفاده کنیم و از این کشورها بخواهیم که در طرح های تاسیس شرکت دانش بنیان مشارکتی فعالیت داشته باشند.

اولویت های صنعت نفت در پساتحریم

چگینی در ادامه با اشاره به این که یکی از اولویت های حوزه صنعت نفت در پساتحریم ایجاد ارزش افزوده در حوزه نفت خام و گاز طبیعی است، گفت: لازم است در کشور پالایشگاه های پر بازدهی ایجاد شود که محصول نهایی تولیدی آن ارزشی بالاتر از نفت خام داشته باشند. رئیس کمیته انرژی مجمع تشخیص مصلحت نظام دیگر اولویت این حوزه را توسعه پتروشیمی ها دانست و اظهار کرد: لازم است زنجیره ارزشی پتروشیمی ها تکمیل شود و ارزش تولیدات آنها نسبت به خوراکی که مصرف می کنند، بالاتر رود.

وی همچنین با تأکید بر لزوم افزایش بازده نیروگاه های برق در کشور خاطر نشان کرد: لازم است بازده نیروگاه های برقی به ۶۰ درصد برسد تا امکان صادرات ارزان و با قیمت رقابتی نیز ایجاد شود، چرا که برقی که ما با راندمان ۳۰ یا ۴۰ درصد تولید می کنیم توجیه اقتصادی برای صادرات ندارد.

چگینی ادامه گفت: به جای ساخت نیروگاه های جدید به دنبال افزایش بازده نیروگاه های فعلی باشیم، نیروگاه های برقی موجود در کشور ما می توانند ۳۰ هزار ظرفیت جدید تولید کنند، بنابراین در شرایط فعلی ایجاد نیروگاه جدید با سیاست های اقتصادی مطابقت ندارد.

انرژی تصریح کرد: در حال حاضر وحدت مدیریت در بخش انرژی کشور مفقود است، چرا که بخشی از آن در دست وزارت نفت، بخشی در دست وزارت نیرو و بخشی دیگر در دست سازمان انرژی اتمی است.

چگینی با تأکید بر این که تجربه جهانی نشان می دهد که باید وحدت مدیریت در این بخش وجود داشته باشد، گفت: لازم است قبل از ایجاد وحدت با کاهش تصدیگری بخش های مختلف چابک سازی شود.

وی ادامه داد: موضوع ادغام و یکی کردن مدیریت ها در دولت قبل نیز مطرح بود و انجام نشد و قرار بود در این دولت وارد برنامه ششم توسعه شود که معطل ماند.

رئیس کمیته انرژی مجمع تشخیص مصلحت نظام درباره نقش مدل جدید قراردادهای نفتی (IPC) با اشاره به بحث تولید صیانتی در سیاست های کلی انرژی اظهار کرد: یکی از الزامات قانونی این است که رژیم مالی حاکم بر نفت به گونه ای باشد که منجر به تولید صیانتی شود.

چگینی افزود: برای این کار ساده ترین راه مطالعه وضعیت تولید صیانتی در کشورهای مختلف و موفق در این زمینه است که اکثراً به سراغ اجرای مالیات حاکمانه نفت رفته اند. وی درباره این امر ادامه داد: براین اساس تأکید کشور بر شرکت های داخلی و محوریت آنها خواهد بود و مشارکت خارجی با استفاده از متخصصان و سرمایه گذاران ایرانی صورت می گیرد.

مردمی شدن نفت پس از ملی شدن

رئیس کمیته انرژی مجمع تشخیص مصلحت نظام با اشاره به این که در ماده ۱۲ سیاست های کلی برنامه ششم برای اولین بار در تاریخ موضوع مردمی شدن نفت مطرح شد، اظهار کرد: براین اساس لازم است با ایجاد شرکت های موازی داخلی در کنار شرکت ملی نفت میزان سود عملیاتی و هزینه مورد قبول آنها در پایان هر سال مالی محاسبه شود و سپس دولت درصد بالایی از سود را به عنوان مالیات مالکانه اخذ کند.

به گفته چگینی در این صورت می توان در قراردادهای نفتی در کنار برون نگر، درون زایی را حاکم کرد.

رئیس کمیته انرژی مجمع تشخیص مصلحت نظام با تأکید بر این که در پساتحریم لازم است سیاست های کلی و قوانین وضع شده به درستی اجرا شود، اولویت های حوزه نفت و گاز را ایجاد ارزش افزوده، ایجاد پالایشگاه های پر بازده، توسعه پتروشیمی ها و تکمیل زنجیره ارزش پتروشیمی و ایجاد نیروگاه های برقی پر بازده دانست.

محمد چگینی، با اشاره به این که در پساتحریم با آزاد شدن مبادلات بانکی و رفت و آمد سرمایه، موقعیت بهتری برای فعالیت های حوزه نفت و گاز ایران به وجود می آید، اظهار کرد: اما نکته اصلی این است که مدیریت را در پساتحریم کارا تر کرده و براساس سیاست های کلی و قوانینی که وضع شده است، حرکت کنیم.

وی ادامه داد: مشکل ما این است که در مرحله اجرای قوانین خوب با مشکل مواجهیم و لازم است این چالش را در کنار فرصتی که ایجاد شده است برطرف کنیم.

رئیس کمیته انرژی مجمع تشخیص مصلحت نظام با تأکید بر لزوم جدایی دو حوزه تصدی گری و حاکمیت خاطر نشان کرد: در بحث حقوقی حکمرانی، موضوع تضاد منافع مطرح می شود. ما وقتی دستگاه اجرایی موافقی خواهیم داشت که بتوانیم بخش تصدیگری را از آن جدا کنیم، چرا که بخش سیاست گذار و ناظر نمی تواند در عین حال نهاد تولید و ارائه کننده خدمات باشد.

چگینی با اشاره به این که این مشکل در حوزه حکمرانی و در اکثر وزارتخانه ها به شکل تاریخی موج می زند، عنوان کرد: وزارتخانه های مختلفی که در بخش تصدیگری ذینفع اند گاهی ممکن است در اجرای برخی از قوانین که واحدهای تصدیگر را با شرایط متفاوتی مواجه می کند تعلل به خرج دهد.

وی در ادامه اظهار کرد: بحث دومی که در پساتحریم باید به آن توجه شود، اجرای سیاست های اصل ۴۴ اقتصاد مقاومتی در مورد خصوصی سازی است.

رئیس کمیته انرژی مجمع تشخیص مصلحت نظام در ادامه درباره لزوم وحدت فرماندهی در حوزه تخصصی

شاهمردادی

سیاست حمایت از صنایع خاص منجر به در جازدن ما شده است

شاهمردادی از فعالان عرصه روغن در کشور است به همین جهت با وی در خصوص آینده تولید روغن به گفتگو نشستیم-ایم که در زیر بخشی از آن را می‌خوانید.

برای شروع گفتگو از وضعیت صادرات روغن موتور در منطقه آغاز کنیم. به نظر شما چرا کشور امارات در مقایسه با ایران در امر صادرات روغن موتور به سایر کشورهای همسایه در سال‌های اخیر موفق تر عمل نموده است؟

در واقع تولید روغن موتور به لحاظ تکنولوژی کار چندان پیچیده‌ای نیست بطوری که علی رغم وجود تحریم‌ها برای تولید آن چندان با مشکل مواجه نبودیم. اگر دقت بفرمایید کشور امارات با وجود آنکه به لحاظ وسعت صدو چهاردهمین کشور و نمود و چهارمین کشور جهان به لحاظ جمعیت می‌باشد و در مقایسه با ایران کشور بسیار کوچک و کم جمعیتی به حساب می‌آید در امر صادرات روغن موتور در جایگاه دهم دنیا و در بین کشورهای منا (۶۰ درصد منابع نفتی و ۴۵ درصد منابع گازی دنیا) جایگاه اول تولید و صادرات روغن موتور در سال ۲۰۱۴ را دارا می‌باشد. بزرگترین شرکت نفتی این کشور ادنوک چهارمین شرکت بزرگ نفتی در سراسر دنیا می‌باشد اما با این وجود این کشور پالایشگاهی برای تولید روغن پایه ندارد. به نظرم به لحاظ زیست محیطی به فعالان اقتصادی این کشور، اجازه تولید و تصفیه روغن سوخته داده نمی‌شود. اما چه چیزی امارات را در این جایگاه قرار داده است و ما نمی‌توانیم با وجود رتبه چهارم جهان به لحاظ ذخایر نفتی و وجود پالایشگاه‌های تولید روغن پایه و در اختیار داشتن نوع انحصاری «نفت رافینیتی» که تنها تولید کننده محصول نفتی لوپکات در سطح خاور میانه می‌باشد در تولید روغن موتور جایگاه ۵۸ جهانی را داشته و حتی نتوانیم به این کشور نزدیک شویم.

کشور امارات به لحاظ سیاست‌های تولیدی بسیار بهتر از ما عمل کرده است و ما همیشه با طرح سیاست‌های حمایت از صنایع خاص باعث در جازدن و عقب افتادن آن صنعت شده ایم. از آن جمله می‌توان به صنعت تولید روغن اشاره کرد. در صنعت روغن، بابت حمایت از چهار شرکت تولید کننده روغن پایه در داخل برای آنها فضای خاصی فراهم شده است. اختلاف ارزش لوب کات با قیمت فروش روغن پایه در ایران برای این شرکت‌ها سود هنگفتی را بوجود آورده بطوری که آنها حاضر نیستند این سهم را با بخش خصوصی واقعی تقسیم نمایند. در حالی که می‌توانست این پتانسیل سبب راه افتادن صنعت

روغن موتور کشور و صادرات آن به کشورهای همسایه گردد. امارات اگر صادراتی دارد بیشتر به همین کشورهای همسایه از جمله عراق، پاکستان، افغانستان، کشورهای CIS، و... می‌باشد.

چرا شرکت‌های داخلی علی رغم حمایت‌های دولتی خصوصاً این چهار شرکت تا کنون نتوانسته‌اند در امر صادرات روغن موتور به صورت موفق عمل نمایند؟

این شرکت‌ها با توجه به بازار خوب داخلی که برای آنها فراهم شده است و حمایت‌هایی که در داخل کشور از آنها می‌شود و با توجه به اینکه بازار داخلی بسیار برای آنها سهل الوصول تر می‌باشد بازار را با هم تقسیم کرده‌اند و ممکن است بین یک یا دو در صد سهم بتوانند از رقبا کمتر یا بیشتر بگیرند ولی یک چنین فضایی در خارج از کشور برای ایشان فراهم نمی‌باشد. در آنجا باید روغن با کیفیت بهتر و با قیمتی حداقل بیست تا سی درصد کمتر از قیمت داخلی بفروش برسد که این موضوع چندان خوشایند ایشان نیست. آنها ترجیح می‌دهند بجای اینکه در بازار کشورهای همسایه با محصولات شل، توتال و محصولات گمنام اماراتی رقابت نمایند بیشتر نسبت به تامین روغن پایه برای آنها اقدام نمایند. این سبب شده است که قیمت روغن موتور در خارج از کشور کمتر از داخل کشور باشد. یعنی تمامی مردم کشورهای همسایه می‌توانند روغن موتور را با قیمت کمتر از داخل ایران تهیه نمایند.

در این صورت شما چه پیشنهادی برای توسعه صادرات روغن موتور در کشور دارید.

به نظر من راه ما، همان راهی است که امارات رفته است یعنی بجای آن که تنها توجه به بازار داخل کشور داشته باشیم بازار خارج از کشور را نیز به دقت رصد و مورد توجه قرار دهیم. برای این کار می‌بایست قیمت مواد اولیه تولید روغن موتور در داخل و خارج از کشور به یک قیمت باشد. دولت می‌بایست این شرکت‌ها را موظف نماید تا از طریق عرضه روغن پایه در بورس کالا نسبت به تامین بازار داخل و خارج از کشور به طور یکسان و با قیمت‌های شفاف اقدام نمایند. تا این شرکت‌ها تنها با عرضه در بورس کالا فروش مستقیم به داخل و خارج از کشور را انجام دهند. در آن صورت علی رغم تحکیم جایگاه بورس کالای کشور، بین قیمت فروش روغن پایه در خارج و داخل کشور ارتباط معنی داری برقرار کرده‌ایم. زیرا این شرکت‌ها تامین کننده اصلی بازار روغن پایه امارات و ترکیه هستند. این موضوع باعث شفافیت بیشتر معاملات خواهد شد در

این صورت وقتی ما نتوانستیم قیمت روغن پایه که اصلی ترین ماده اولیه تولید روانکار است را با قیمت عرضه آن در کشورهایی مانند امارات یکسان نماییم شرکت‌های تولید کننده داخلی نیز می‌توانند با خرید این کالا در بورس به قیمت رقابتی همزمان با تولید کنندگان اماراتی وارد رقابت سالم در بازار منطقه گردند. در آن صورت این شرکت‌ها با استفاده از ارتباطات فرهنگی فی مابین نسبت به عرضه کالای ایرانی قابل رقابت در کشورهای همسایه اقدام نمایند.

نام کالاهای ایرانی در بازارهای همسایه آن چنان که باید و شاید خوشنام نمی‌باشد آیا برای رفع این مشکل هم کاری می‌شود کرد؟

متأسفانه با توجه به اینکه شرکت‌های کوچک تولید کننده روغن موتور در داخل کشور دسترسی خوبی به روغن پایه با کیفیت خوب و قیمت مناسب ندارند بعضاً مجبورند برای اینکه بتوانند با کاهش کیفیت به لحاظ قیمتی با رقبای اماراتی و ترکیه ای رقابت نمایند اقدام به استفاده از روغن پایه تصفیه دوم نامرغوب بجای روغن پایه اصلی می‌کنند که این موضوع در نهایت سبب شده است که نام برند روغن موتور ایرانی بسیار تنزل پیدا نماید. حال اگر ما بتوانیم قیمت روغن پایه داخلی را تا حد کشورهای تولید کننده همسایه کاهش دهیم در آن صورت تولید کنندگان داخلی با توجه به مزیت‌های دیگری که در کشور وجود دارد از قبیل قیمت ارزان حمل و نقل، انرژی، نیروی کار و... می‌توانند بعد مدت بسیار کوتاهی نام برند ساخت ایران را در کشورهای همسایه ارتقا دهند.

در پایان آیا نکته‌ای هست که می‌خواهید بگویید.

به نظرم این چهار شرکت تا وقتی از مزیت خیلی خوب به لحاظ قیمتی در داخل برخوردار باشند در بازار کشورهای همسایه در امر بازار یابی و صادرات نمی‌توانند آن چنان موفق عمل نمایند. دولت با وجود آوردن این مزیت تنها سبب شده است چهار شرکت در این بازار بخوبی ارتزاق نمایند در حالی که اگر می‌توانست به جای اینکه بازار کنترل شده داخلی را برای این‌ها تامین کند سعی می‌کرد بازار را رقابتی و شفاف نماید در این صورت ما می‌توانستیم با افزایش صادرات روغن موتورهای ساخت ایران تا دو برابر شاغلین فعال در این بخش اشتغال ایجاد نماییم. امیدوارم روزی برسد که مسئولان کشور به اندازه کافی وقت پیدا کردن راه حل مناسب برای رفع این قبیل مشکلات را داشته باشند.

قاسم شریعتی کیا، کارشناس ارشد و پژوهشگر اقتصادی

تجارت خصوصی در پساتحریم روی خط خاکستری!

ایرانی است و با یک مقایسه اجمالی بین بازارهای فروش جهانی این خودرو ساز با میزان فروش آن در کشورمان به نتایج جالبی می‌رسیم. شرکت پژو در سال ۲۰۱۵ توانسته است که تعداد ۳۲۰ هزار خودرو در بازار فرانسه بفروشد که مشتمل بر ۱۵ مدل از به‌روزترین خودروهای تولیدی خود است، این شرکت در سال ۲۰۱۴ در بازار ۲۵ میلیونی چین با ارائه ۹ مدل از خودروهای تولیدی خود و با سرمایه‌گذاری ۸۰۰ میلیون یورویی و طی ۱۱ سال حضور در این کشور تنها توانسته ۳۸۰ هزار خودرو بفروشد.

این آمار فروش در حالی است که در ایران قبل از تحریم و در سال ۲۰۱۱ حدود ۴۰۰ هزار خودرو با آرم پژو از ایران خودرو خارج شده است و آن هم تنها با دو مدل از رده خارج ۴۰۵ و ۲۰۶ صورت پذیرفته است. با مقایسه تیراژ تولید و شرایط فروش خودروهای پژو در ایران، چین و فرانسه مشاهده می‌کنیم که پژو در بازار انحصاری ایران با تعرفه واردات ۱۰۰ درصدی بدون یک یورو سرمایه‌گذاری و بدون انتقال تکنولوژی و با تولید ماشین‌های از رده خارج توانسته چه سهم بزرگی از کیک فروش خودرو در ایران را تصاحب کند. در دیدار اخیر دکتر حسن روحانی رئیس‌جمهوری از فرانسه و امضای قرارداد با خودروسازان فرانسه شرایط متفاوتی از گذشته پیشنهاد شده از جمله تولید خودروهای روز

ما صرفاً به عنوان یک بازار برای فروش محصولات فرانسوی و نه سرمایه‌گذاری و انتقال تکنولوژی بوده است. ملموس‌ترین و بالاترین حجم مبادلات اقتصادی دو کشور مربوط به صنعت خودرو است. بررسی روابط دوجانبه و نحوه تعامل خودروسازان فرانسوی با شرکت‌های ایرانی قصه پر غصه‌ای را رقم می‌زند و این غصه نه به‌خاطر ناملایمات و خساست‌های شرکت خارجی به جهت انتقال ندادن تکنولوژی، بلکه به‌خاطر سوء مدیریت شرکت‌های داخلی و نداشتن استراتژی یا فقدان اراده کافی برای راه‌اندازی مبادله برد-برد است. همان‌گونه که مستحضری در بازار خودرو فرانسه در سال ۲۰۱۵ حدود ۱۹۰۰۰۰۰ خودرو فروش رفته است که از این تعداد فقط یک میلیون آن سهم خودروسازان فرانسوی بوده و مابقی به خودروسازان غیر فرانسوی تعلق داشته است. ما شاهدیم که خودروسازان فرانسوی نسبت به مابقی خودروسازان عمده دنیا مانند خودروسازان ژاپنی، آلمانی و آمریکایی در چه دو حساب شده و حتی نتوانسته‌اند بازار موطن خود را به‌رغم سبقت ۱۰۰ ساله حفظ کنند و قریب به نیمی از آن را به رقیب واگذار کرده‌اند. البته نباید از قابلیت آنها نیز غافل شد چه آنکه در سال ۲۰۱۴ یک خودروی فرانسوی به نام پژو ۳۰۸ توانست عنوان خودروی سال اروپا را تصاحب کند. بزرگ‌ترین شریک خودروسازی ایران شرکت پژو با سابقه سه دهه همکاری با طرف

بررسی سابقه همکاری اقتصادی فرانسوی‌ها با ایران بیش از آنکه شبیه ملودی‌های عاشقانه‌ای که هر شب در سالن‌های اپرای پاریس باهارمونی و تناسب کامل ساخته و نواخته می‌شود باشد شبیه نمودارهای سینوسی دکارت و پاسکال ریاضیدانان شهیر فرانسوی بوده است. با نگاهی گذرا به فراز و فرود روابط بین دو کشور به نقاطی در اوج نمودار برمی‌خوریم مانند امضای قراردادهای سنگین تولید مشترک خودرو بین دو کشور یا سفر رئیس‌جمهوری دولت اصلاحات و دیدار با ژاک شیراک و همچنین به نقاط فرودست و حتی خصمانه‌ای که متأسفانه تعداد آنها هم کم نیست مانند کمک‌های نظامی سنگین به رژیم بعثی عراق، ارسال خون‌های آلوده به ایدز به ایران و سنگ‌اندازی‌های زمان مذاکرات هسته‌ای بین ایران و کشورهای ۵+۱. در هر صورت فرانسه را در دسته‌بندی‌های جهانی باید جزء بلوک غرب محسوب کرد که روابط آن با کشورمان نقاط خاکستری زیادی در خود دارد و در عین حال کشورهایی مانند آلمان در بلوک غرب هستند که در عین حال هیچ کدام از این نقاط تاریک را در کارنامه خود در رابطه با ایران چه در قبل از انقلاب و چه بعد از انقلاب ندارند.

در یک مقایسه اجمالی بین داده‌ها و ستاده‌های ماز فرانسه به‌طور خیلی ملموسی ستاده‌های ما کمتر از فرانسه بوده و در خیلی مواقع از دید فرانسوی‌ها کشور

دکتر حمید قنبری، کارشناس ارشد بانک مرکزی

محدودیت‌های پس از برجام

که تراکنش‌های دلاری مربوط به اشخاص ایرانی نمی‌توانند از سیستم مالی آمریکا ترانزیت شوند و نتیجه عملی چنین امری این خواهد بود که ایران نخواهد توانست ذخایر عمده‌ای را به دلار آمریکا نگهداری کند و برای پرداخت‌های دلاری هم دشواری‌های جدی وجود خواهد داشت. پنجم اینکه کلیه محدودیت‌های مربوط به اتهام پولشویی و تامین مالی تروریسم علیه ایران به قوت خود باقی است. این به آن معنا است که بانک‌ها و موسسات مالی آمریکایی بر اساس ماده ۳۱۲ قانون پاتریوت موظف هستند نه تنها با بانک‌های ایرانی کار نکنند، بلکه هنگام کار کردن با آن دسته از بانک‌های غیر آمریکایی که با بانک‌های ایرانی همکاری دارند، احتیاط بیشتری به عمل آورند و ماهیت آن ارتباطات و تراکنش‌های مالی با ایران را مورد بررسی قرار دهند. این احتیاط می‌تواند گاهی اوقات بسیار جدی و گسترده باشد و حتی منجر به این شود که بانک‌های غیر آمریکایی به‌طور کلی از خبر رابطه با بانک‌های ایرانی بگذرند تا مبادا در آمریکا دچار مشکل شوند.

با وجود همه اینها برجام در گسترش روابط بانکی موثر بوده است و در آینده بیش از این نیز موثر خواهد بود. نظام بانکی ایران در سال‌های گذشته با شدیدترین تحریم‌های بین‌المللی مواجه بود. تحریم‌هایی که راه هر گونه نفیس کشیدنی را بر بانک‌های ایرانی بسته بود. اکنون درست است که محدودیت‌هایی وجود دارند، اما به هر حال می‌توان معاملات غیر دلاری را از طریق بانک‌های غیر آمریکایی - ولو نه بانک‌های تراز اول دنیا - انجام داد و بیم مجازات شدن به خاطر این کارها هم وجود ندارد. با این حال، این وضعیت نمی‌تواند دوام داشته باشد. به عبارت دیگر، هر خردمندی با ملاحظه تحریم‌های باقی مانده درمی‌یابد که باید تلاش‌ها برای رفع سایر تحریم‌ها نیز انجام شود و نباید به برداشته شدن این تحریم‌ها قانع بود. موضع ایران همواره این بوده است که تحریم‌های وضع شده علیه کشور، غیر قانونی و ناعادلانه هستند و از این رو نباید به اعلام عدم رضایت از این تحریم‌های غیر قانونی بسنده کرد و هر اقدام ممکن و موثری که برای رفع تحریم‌های باقی مانده که کم هم نیستند، باید در دستور کار دولت قرار داشته باشد.

آیا روابط بانکی پس از برجام به حالت عادی باز خواهد گشت و هیچ محدودیتی بر عملیات بین‌المللی بانک‌های ایرانی وجود نخواهد داشت؟ پاسخ به این پرسش منفی است. برای اینکه توضیح دهیم چرا پاسخ به این پرسش منفی است، کافی است نگاهی به متن برجام و شیوه‌نامه‌های اجرای آن داشته باشیم. نخست اینکه تحریم همه بانک‌های ایرانی در برجام و ضمیمه آن برداشته نشده است و چند بانک ایرانی در فهرست تحریم‌ها باقی مانده‌اند.

بانک‌هایی که در فهرست باقی مانده‌اند کماکان مشمول تحریم هستند و نمی‌توانند فعالیت‌های بین‌المللی خود را از سر بگیرند. حتی سوئیفت این بانک‌ها نیز پس از برجام وصل نخواهد شد. باقی ماندن این بانک‌ها در فهرست تحریم‌ها به این دلیل بوده است که تحریم آنها تحریم هسته‌ای نبوده و به همین دلیل، مذاکره کنندگان ایرانی اجازه نداشته‌اند در خصوص این تحریم‌ها با طرف مقابل مذاکره کنند.

دوم اینکه تحریم‌های اولیه ایالات متحده آمریکا به قوت خود باقی هستند. این به آن معنا است که بانک‌ها و موسسات مالی آمریکایی نمی‌توانند هیچ خدمتی را به بانک‌ها و موسسات مالی ایرانی ارائه دهند.

بانک‌ها و موسسات مالی آمریکایی هم شامل بانک‌ها و موسساتی می‌شوند که در آمریکا تاسیس شده و فعالیت دارند و هم شامل بانک‌های غیر آمریکایی می‌شوند که آمریکاییان در آنها کنترل یا مالکیت عمده را در دست دارند. همچنین اشخاص آمریکایی که در بانک‌ها و موسسات غیر آمریکایی فعالیت می‌کنند حق ندارند هیچ فعالیتی را به نفع بانک‌های ایرانی و برای آنها انجام دهند. سوم اینکه کلیه بانک‌های ایرانی در ضمیمه‌های سوم و چهارم برجام ستاره‌دار هستند. این به آن معنا است که در صورتی که دارایی آنها در دسترس اشخاص آمریکایی قرار گیرد (یا به عبارت بهتر تحت کنترل اشخاص آمریکایی قرار گیرد) اشخاص مزبور موظف هستند، این دارایی‌ها را توقیف کنند. بنابراین، بانک‌ها و موسسات مالی ایرانی باید مراقب باشند که اموال آنها به نحوی از انحای تحت کنترل اشخاص آمریکایی قرار نگیرد.

چهارم اینکه تحریم معاملات U-Turn دلار به قوت خود باقی است. این به آن معنا است

پژو در ایران و سرمایه‌گذاری مستقیم به مبلغ ۲۵۰ میلیون یورو و همچنین اختصاص ۳۰ درصد ظرفیت تولید در ایران برای صادرات به بازارهای جهانی پژو. با مقایسه مشارکت پژو در ایران و چین دو نکته به ذهن می‌رسد: اول اینکه چرا میزان سرمایه‌گذاری در ایران یک سوم سرمایه‌گذاری در چین است و دومین نکته اینکه آیا شرایط تولید محصول ایرانی روی پلت فرم خودروهای روز پژو در نظر گرفته شده است یا خیر. در هر صورت امید است که با توجه به شرایط مساعد جذب سرمایه‌گذاری خارجی و ارائه پیشنهادهای مناسب از جانب دیگر خودروسازان جهانی مانند فولکس واگن و فیات بهترین شرایط سنجیده شده و حداکثر امتیازات از طرف مقابل مطالبه شود.

ظرفیت دیگری که برای همکاری بین دو کشور وجود دارد تکنولوژی و سرمایه‌گذاری با صنایع مرتبط با صنعت توریسم در ایران است. فرانسه و شهر پاریس با استفاده از جاذبه‌های طبیعی و تاریخی و ایجاد زیرساخت‌های مناسب توانسته بالاترین جذب توریست و جهانگرد را از سراسر دنیا داشته باشد و به عنوان انتخاب اول گردشگران در سراسر دنیا قرار بگیرد. ایران عزیز هم با دارا بودن موهب طبیعی و تاریخی در بین ۱۰ کشور اول دنیا از لحاظ مراکز دیدنی قرار دارد. در این بین می‌توان از سرمایه‌گذاری و انتقال تکنولوژی در ایجاد زیرساخت‌های لازم برای جذب جهانگرد به کشور مانند احداث هتل استفاده کرد. یکی دیگر از زمینه‌های همکاری بین دو طرف صنعت نفت است. ایران با دارا بودن ۱۵ درصد ذخایر انرژی دنیا و فرانسه با دارا بودن شرکت‌های صاحب نام در زمینه نفت و گاز و سابقه همکاری دو طرف در صنعت نفت ایران افق همکاری‌های گسترده‌ای را پس از رفع کامل تحریم‌های ظالمانه در پیش خواهند داشت. شرکت فرانسوی توتال که عنوان چهارمین شرکت نفتی جهان را در ویتن افتخارات خود دارد، سابقه همکاری گسترده و تاریخی‌ای را با ایران در کارنامه خود دارد. تصویر رئیس قبلی شرکت توتال در اجلاس داووس دوسال پیش در کنار رئیس جمهور حسن روحانی گمانه‌زنی‌های زیادی را در خصوص ورود مجدد این غول نفتی به صنایع نفت و گاز کشورمان در سطح بین‌الملل مطرح کرد. امید است که با شروع فصل نوینی از ارتباطات اقتصادی و تجاری بین دو طرف ملاحظات سیاسی و سابقه چگونگی همکاری بین دو کشور لحاظ شده و شعار برد - برد دولت تدبیر و امید در قراردادهای اقتصادی خارجی نیز جامه عمل بپوشد.

با مقایسه مشارکت پژو در ایران و چین دو نکته به ذهن می‌رسد: اول اینکه چرا میزان سرمایه‌گذاری در ایران یک سوم سرمایه‌گذاری در چین است و دومین نکته اینکه آیا شرایط تولید محصول ایرانی روی پلت فرم خودروهای روز پژو در نظر گرفته شده است یا خیر

تحلیلگر موسسه فیچ اعلام کرد

ال ان جی سریع ترین و آسان ترین گزینه ورود گاز ایران به بازار اروپا

را با ایران توسعه دهد. تحریم های ایران در ماه ژانویه لغو شد و قوانینی که موجب توقف همکاری بخش کشتیرانی بین المللی با ایران شده بود و در ارسال محموله های باری به ایران اختلال ایجاد کرده بود، نیز برداشته شد.

پیش از این، امارات از فعالیت کشتیرانی گسترده با ایران برخوردار بود اما اکنون بندر سوهار عمان در تلاش برای توسعه روابط با ایران است.

عمان همچنین می تواند از تشدید تنش ها میان ایران و عربستان و همچنین کاهش سطح روابط با دیگر کشورها نظیر امارات سود ببرد. حجم مبادلات تجاری کانترینی ایران و امارات پیش از تحریم ها ۱٫۵ میلیون تی ای یو (واحدی برابر با ۲۰ فوت) برآورد شده است.

بر اساس گزارش ها منتشره از سوی بیمه گران کشتی ها، ورود تمامی کشتی ها با پرچم ایران به بندر عربستان و بحرین ممنوع است.

در حالی که عمان روابط گرمی با تهران دارد اکنون این کشور با رقبایی در کناره دریای عرب نظیر هند مواجه است. آندره توت، مدیر اجرایی بندر و منطقه آزاد سوهار، اذعان کرد که این بندر از پایانه های اطراف کوچک تر است.

بخشی از آن تکمیل شده است (احداث آن به علت تحریم ها متوقف شده است) در حالی که در حال بررسی گزینه های صادرات گاز طبیعی مایع شناور (FLNG) سریع نیز بوده است.

وی افزود: هزینه های تولید بسیار کم خواهد بود و توانایی رقابت در بازار اروپا را خواهد داشت.

اتحادیه اروپا ۴۵ میلیارد مترمکعب ال ان جی که ۱۳٫۵ درصد مجموع گاز وارداتی این اتحادیه بود در سال ۲۰۱۴ وارد کرده است. در حال حاضر، قطر و انگولا منابع اصلی واردات ال ان جی برای اروپا هستند. شرکت بریتیش پترولیوم اعلام کرد، ذخایر اثبات شده ایران در اوایل سال ۲۰۱۵ برابر با ۳۴ تریلیون مترمکعب بوده است. سهم این کشور از بازار گاز جهان ۱۷ درصد است. پیش از این، ایران اعلام کرد که صادرات ال ان جی به اروپا اولویت این کشور است. شرکت ملی صادرات گاز ایران در نظر دارد تا ۵ تاسیسات تولید ال ان جی طی ۳ سال احداث کند.

در حال حاضر شاهد رونق در بازار معاملاتی ایران هستیم که مقامات بندری عمان گفتند این کشور در نظر دارد پس از لغو تحریم های ایران از رقبای خود پیشی بگیرد و ارتباطات کشتیرانی و تجاری خود

تحلیلگر بی ام آی ریسرچ گروه فیچ معتقد است سریع ترین و آسان ترین گزینه ورود ایران به بازار گاز اروپا صادرات گاز طبیعی مایع (ال ان جی) است که هزینه های تولید بسیار کم و توانایی رقابت در بازار اروپا را خواهد داشت.

تحلیلگر بی ام آی ریسرچ، گروه فیچ معتقد است سریع ترین و آسان ترین راه برای ایران برای ورود به بازار گاز اروپا صادرات گاز طبیعی مایع (ال ان جی) است.

کریستوفر هینس تحلیلگر ارشد نفت و گاز در این باره به ترند گفت: صادرات از طریق خط لوله احتمالا باید از طریق توسعه خط لوله تاناپ صورت گیرد که زودتر از سال ۲۰۲۳-۲۰۲۲ به بهره برداری نمی رسد و در این زمینه رقابت های زیادی برای آن وجود خواهد داشت. وی افزود: برای اینکه احداث این خط لوله به لحاظ اقتصادی مقرون به صرفه شود، ایران مجبور است حجم زیادی گاز از طریق آن صادر کنند این در حالی است که ظرفیت ارسال از این طریق و همچنین تقاضا برای آن محدود است.

هینس ادامه داد: فروش ال ان جی روشی انعطاف پذیر خواهد بود و می تواند در حجم های بیشتر فروخته شود. به گفته وی، ایران اکنون تاسیساتی دارد که

شرکت مشاور انگلیسی

سرمایه گذاری های نفتی در سال ۲۰۱۶ برای ایران متمرکز می شود

سرمایه گذاری مشترک در دوران پس از تحریم ها معرفی کرد و انتظار می رود در آینده جزئیات بیشتری در مورد قراردادهای بهبود یافته سرمایه گذاری در صنعت نفت را ارائه دهد. مدیر شرکت نفتی توتال که پیش از تحریم ها یکی از بزرگترین شرکت های سرمایه گذاری در ایران بود، پنجشنبه پیش اعلام کرد توافق شده روزانه ۲۰۰ هزار بشکه نفت ایران را خریداری کند. این توافق بازاریابی بی شک پیش زمینه توافق برای سرمایه گذاری بیشتر در افزایش تولید نفت ایران خواهد بود. علاوه بر این چندی پیش شرکت خدمات نفتی ایتالیایی «سایپم» خبر داد که توافق اولیه ای را برای احداث خط لوله در ایران امضا کرده است. وود مکنزی در پایان نوشت: مذاکرات زمان بر خواهند بود و انتظار نداریم که تحولات جدید امسال تولید نفت ایران را چندان افزایش دهند. این شرکت پیش بینی کرده است که بهره برداری مجدد از چاه های نفتی که تاکنون بسته بودند، ۴۰۰ هزار بشکه به صادرات نفت ایران بیفزاید. با این حال، راه درازی مانده تا برنامه وزیر نفت ایران برای افزایش تولید یک میلیون بشکه ای ایران در ۶ ماهه محقق شود.

«نشنال» به نقل از گزارش جدید شرکت انگلیسی مشاور صنعتی وود مکنزی (Wood Mackenzie) گزارش داد، ایران یکی از کشورهایی است که در سال ۲۰۱۶ سرمایه گذاری شرکت های نفتی بر آن متمرکز خواهد شد.

شرکت های نفتی بودجه خود را به خاطر کاهش قیمت نفت، به شدت کاهش داده اند و میزان سرمایه گذاریها در صنعت نفت کماکان پایین است. برآورد می شود که ۳۸۰ میلیارد دلار پروژه نفتی و گازی لغو یا معلق شده باشد و با افت کم سابقه قیمت نفت به ۳۰ دلار در هر بشکه، ۱۷۰ میلیارد سرمایه گذاری دیگر نیز در معرض خطر است. وود مکنزی در ادامه گزارش خود با اشاره به اینکه میدان های قدیمی و پرهزینه و فقدان سرمایه گذاری جدید، شرکت های نفتی و دولت ها را به یک اندازه به چالش کشیده است، افزود: با وجود اوضاع نامساعد سرمایه گذاری، فرصت ها و ظرفیت های نوینی در ایران وجود دارد و انتظار می رود تملک و ادغام شرکت های نفتی افزایش یابد. ایران امسال ۵۲ پروژه نفتی را برای

وی به رویتز گفت: «آنچه ما تلاش می کنیم انجام دهیم این است که ببینیم می توانیم بخشی از این فرصت را از آن خود کنیم و با استفاده از سوهار، فرصت های جدید تجاری برای تجارت میان دو کشور را ایجاد و به سمت خود منحرف کنیم.» «نخستین پهلوی گیری سوهار از وقوع این اتفاق خبر می دهد.» بندر سوهار، یک پروژه مشترک ۵۰-۵۰ میان دولت عمان و بندر روتردام هلند است که به عنوان یک بندر و یک منطقه آزاد ۴۵ کیلومتری فعالیت می کند.

توتال افزود، سوهار مبادلات تجاری بیشتر با خطوط کشتیرانی ایران در زمینه انتقالات کانتینری و فله بری و شرکت ملی نفتکش ایران را هدف گرفته است. اخیرا نخستین کشتی خطوط کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران در بندر سوهار پهلوی گرفته است. یک سرویس مستقیم میان بندرعباس، بزرگ ترین بندر باری ایران و سوهار ایجاد شده است. توتال گفت این بندر در نظر دارد با دیگر بنادر ایران نظیر چابهار ارتباط بگیرد. وی توضیح داد: «ما در حال مذاکره با چندین شرکت ایرانی در مورد سرمایه گذاری های احتمالی در این منطقه آزاد هستیم.» با توجه به اینکه بازار کشتیرانی کانتینری جهان از سال ۲۰۰۸ تاکنون از رکود مداوم رنج می برد، ایران یک منطقه بالقوه برای رشد پایانه بین المللی کانتینری عمان در سوهار است.

چرا دولت درک صحیحی از بخش خصوصی ندارد؟

وی تاکید کرد: برنامه‌هایی که از سوی دولت برای خروج از رکود و ساماندهی بازار مطرح شده بود تاکنون محقق نشده است بنابراین تا زمانی که آیین‌نامه‌های وزارت نفت اصلاح نشود این صنعت شکوفا نمی‌شود.

اگر برخورد منطقی متناسب با شرایط رقابتی منطقه صورت گیرد مسلماً به همراه خود رشد اقتصادی و خروج از رکود را به دنبال خواهد داشت متأسفانه بخش دولتی قادر به درک بخش خصوصی نیست و این امر سبب شده که محصولات پتروشیمی و پالایشگاهی در بازار سرمایه درجا بزنند.

در همین حال باید گفت به طور یقین کاهش قیمت نفت در انواع محصولات پالایشگاهی و گازی و پتروشیمی بی‌تأثیر نیست و این امر موجب شناور شدن قیمت‌ها در بازار می‌شود.

دولت باید قبل از اعلام قیمت، نرخ خوراک را متناسب با شرایط بازار نفت تطبیق می‌داد تا سرمایه‌گذاران با انگیزه وارد این عرصه شوند.

مجلسی‌ها اما می‌گویند با توجه به اینکه قیمت نفت در بازار جهانی روند نزولی به خود گرفته وزارت نفت باید در تصمیم خود تجدید نظر کند تا آرامش به بازار سرمایه برگردد.

که با عربستان، قطر و... دست و پنجه نرم می‌کنیم، سازگاری ندارد.

وی تصریح کرد: متأسفانه در سه سال گذشته وزارت نفت بی‌مهری و حتی رفتار بی‌منطق در برابر پتروشیمی و پالایشگاه انجام داده است که ماحصل آن در حال حاضر عقب افتادگی این صنعت در بخش‌های مختلف از جمله بازار سرمایه است.

این کارشناس بازار سرمایه با تاکید بر اینکه هم‌اکنون قیمت نفت در بازارهای جهانی کاهش پیدا کرده، گفت: نرخ ۱۳ سنت برای سال ۹۴ منطقی نیست و این رقم موجب شده تا گروه پتروشیمی و پالایشگاهی با ضعف شدیدی در بازار مواجه شود به طوری که سرمایه‌گذاران و سهامداران حاضر نیستند در این بخش سرمایه‌گذاری کنند.

دارایی اظهار داشت: بی‌مهری وزارت نفت بر صنعت پتروشیمی و پالایشگاهی سبب شد که وزارت نفت با انعقاد قرارداد به سمت سرمایه‌گذاران خارجی روی بیاورد که این امر خارج از عرف است و در این بین ایجاد تبعیض و عدم حمایت اقتصادی وزارت نفت از پتروشیمی‌ها باعث شده نیمی از پتانسیل این صنعت مورد غفلت قرار گیرد.

پس از ماه‌ها کش و قوس فراوان بین دولت، مجلس و بخش خصوصی؛ بالاخره قیمت جدید خوراک گازی پتروشیمی‌ها از سوی وزارت نفت اعلام شد که واکنش‌های مثبت و منفی بسیاری از سوی صاحب‌نظران را به همراه داشت.

براساس این گزارش هم‌اکنون قیمت نفت در بازارهای جهانی مدام در حال نوسان بوده به طوری که سطح قیمت‌ها به پایین‌ترین رقم طی ۱۲ سال اخیر رسیده است. براین اساس وزارت نفت معتقد است که تعیین نرخ خوراک گازی باید بر مبنای قیمت بازارهای منطقه‌ای تعیین شود و همین امر موجب ایجاد مناقشات زیادی بین دولت و بخش خصوصی شده است چراکه آنها معتقدند این اصل در قیمت‌گذاری خوراک پتروشیمی رعایت نشده است. هم‌اکنون دارایی کارشناس بازار سرمایه بر این باور است طبق گفتگوهای صورت گرفته با مسئولان قرار بود که وزارت نفت فرمول قیمت را برای سال ۹۵ ارائه دهد و قیمت سال ۹۴ نیز ۱۳ سنت مینا باشد که با فرمول ارائه شده برای سال ۹۵ منطقی نیست چراکه قیمت گاز براساس بازارهایی نظیر آمریکا، کانادا، هلند و انگلیس تعیین شده است که این با مختصات صنعت پتروشیمی ما آن هم در منطقه‌ای

علی رحیمی:

فجیره از ایران جلوتر است!

سوخت خواهد بود. در شرایط کنونی آنچه مسلم است دلالتان فعال در این حوزه به دلیل نداشتن تجربه کافی در بازار هدف از سویی و نداشتن تجهیزات مورد نیاز برای بانکرینگ از سوی دیگر نمی توانند خود فروشنده نهایی به کشتی های عبوری باشند.

بدون شک این افراد به دلیل داشتن مجوز به راحتی سوخت گازوئیل و نفت کوره پالایشگاه ها را تأمین می کنند. در این میان شرکت های فعال در این حوزه ناچارند سوخت مورد نیاز کشتی ها را از دلالت ها تأمین کنند. مادر بخش خصوصی حاضریم سوخت مورد نیاز خود را با نرخی بالاتر از نرخ معمول از شرکت پالایش و پخش بخیریم، اما متأسفانه این امکان نیز فراهم نمی شود از این رو ناچار می شویم به دلیل از دست ندادن مشتری خود سوخت مورد نیاز را از فجیره تأمین کنیم.

در پایان اشاره به این نکته را ضروری می دانم که براساس اعلام شرکت ملی پالایش و پخش، ایران مازاد تولید گازوئیل و نفت کوره دارد اما با این وجود شرکت های فعال در بانکرینگ مازاد سایر کشورها را خریداری می کنند.

تعلق می گیرد که رابطه های خوبی با بدنه نفتی دارند. این شرکت ها نه توان مالی و نه تجهیزات مورد نیاز برای بانکرینگ دارند و تنها به واسطه رانت های موجود موفق شده اند مجوز مورد نیاز را دریافت کنند در حالی که شرکت هایی که سال ها تجربه کار در این حوزه را دارند به دلیل نظام بوروکراسی معیوب، صدور ضمانت های بانکی و اجبار در پرداخت ۱۰۰ درصدی پول، کنار گذاشته می شوند در حالی این روند فروش سوخت به افراد دارای رانت، نقدی نیست اما گاهی دیده می شود که یک سال زمان برای پرداخت نیز داده می شود.

سیاست اتخاذی وزارت نفت در این حوزه، دلالت پروری را توسعه داده و اگر بخواهیم سهم بانکرینگ ایران در خلیج فارس افزایش یابد، باید در شرایط کنونی مناقصات مجددی برای صدور مجوز بانکرینگ برگزار کنیم و تنها شرکت هایی که صلاحیت، توانایی و تجربه لازم را دارند، پذیرفته شوند. این نخستین گام برای حذف دلالتان و فضای رانتی خواهد بود. در منطقه خلیج فارس رقیب برای ایران بسیار است و تنها راه مقابله با رقبای حذف دلالتان و کاهش قیمت

مشکل اصلی عدم توسعه بانکرینگ ایران در منطقه خلیج فارس بدسلیقگی است و با توجه به لغو بسیاری از تحریم ها فضای کار در بانکرینگ باید گشایش یابد به گونه ای که ایرانی ها بتوانند بخش اعظم سوخت رسانی کشتی های عبوری از خلیج فارس را تأمین کنند اما متأسفانه شاهد هستیم که فجیره با حداقل پهنای بازار همچنان رقیب اصلی ایران است.

براساس آمار های رسمی شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی، ایران در سال گذشته بیش از ۳ میلیون و ۵۸۰ هزار تن نفت کوره و گازوئیل از طریق مراکز بانکرینگ به کشتی های عبوری تحویل داده که این آمار باید با توجه به لغو تحریم ها افزایش یابد. در همین حال در دوران پساتحریم لازم است مشکلات شناسایی و در کنار لغو تحریم های بین المللی، تحریم های داخلی نیز مرتفع شوند.

نسبت به وضع موجود انتقادهایی از سیاست های وزارت نفت به خصوص شرکت پخش و پالایش در صدور مجوز بانکرینگ وجود دارد، باید تاکید داشت که بیش از ۵۰ درصد از مجوز های صادر شده برای بانکرینگ در کشور ما به شرکت هایی

سومین هاب پتروشیمی ایران بامشارکت ۱۰۰ درصدی بخش خصوصی راه اندازی می شود

امید گلزاری از کارشناسان مسائل پتروشیمی با بیان اینکه هم اکنون دوهاب جدید پتروشیمی در بندر عسلویه و ماهشهر راه اندازی شده است، گفت: با مشارکت ۱۰۰ درصدی بخش خصوصی سومین هاب پتروشیمی کشور در حاشیه سواحل دریای عمان در بندر چابهار راه اندازی خواهد شد.

وی با اشاره به سرمایه گذاری شرکت های متعدد خصوصی و غیر دولتی برای شکل گیری این هاب جدید پتروشیمیایی، تصریح کرد: بر این اساس ساخت یک خط لوله به طول هزار و ۵۱ کیلومتر به منظور انتقال اتان از عسلویه به بندر چابهار در دستور کار قرار گرفته که تاکنون فاز اول طراحی و مطالعات آن به پایان رسیده است.

این فعال صنعت پتروشیمی همچنین از آغاز قریب الوقوع عملیات اجرایی ساخت این خط لوله انتقال اتان خبر داد و افزود: با توافق انجام شده بین شرکت ملی صنایع پتروشیمی و سرمایه گذاران، قرار است در مرحله اول ۲.۵ میلیون تن خوراک اتان از عسلویه به بندر چابهار منتقل شود.

وی با تاکید بر اینکه برای انتقال ۲.۵ میلیون تن اتان باید یک خط لوله ۲۴ اینچی ساخت شود، تاکید کرد: همچنین به منظور انتقال اتان و گاز طبیعی هم انشعابی از خط لوله هفتم سراسری به بندر چابهار کشیده خواهد شد.

گلزاری با اشاره به برنامه ریزی های انجام شده برای انتقال دریایی میعانات گازی از پارس جنوبی به بندر چابهار، اظهار داشت: قرار است در فاز اول توسعه طراحی، ساخت و راه اندازی ۱۵ مجتمع جدید پتروشیمیایی گازی شامل واحدهای تولید، اوره، آمونیاک، متانول و برخی صنایع تکمیلی پتروشیمی انجام شود. وی از امضای نخستین قرارداد و انجام توافق های نهایی با بخش خصوصی برای ساخت نخستین واحد اوره آمونیاک در بندر چابهار خبر داد و افزود: ساخت خط لوله انتقال اتان با سرمایه گذاری ۶۰۰ میلیون دلاری بخش خصوصی انجام می شود.

این فعال صنعت پتروشیمی همچنین از خرید ۱۰۸۹ هکتار زمین در منطقه چابهار برای ساخت و توسعه پتروشیمی ها سخن گفت و افزود: در این منطقه

مشخص شدن قیمت خوراک گاز طبیعی مجتمع های پتروشیمی برای انجام مذاکرات جدی و نهایی بودند که هم اکنون با محقق شدن این دو مهم، منتظر آغاز مذاکرات نهایی هستیم. وی با اشاره به برآورد هشت و چهار میلیارد یورویی دو شرکت آلمانی به منظور سرمایه گذاری در صنعت پتروشیمی ایران یادآور شد: این میزان سرمایه گذاری در این مقطع نهایی نیست و آنها پس از ورود و انجام مطالعات اقتصادی و برنامه ریزی می توانند میزان سرمایه گذاری دقیق را محاسبه کنند.

بر اساس اعلام وزارت نفت، طرح های فاز دوم پتروشیمی کارون، فاز یک نیروگاه پتروشیمی دماوند، اتیلن گلایکول های عسلویه در پتروشیمی مروارید، فاز سوم پتروشیمی پردیس، پلی استایرن انبساطی پتروشیمی انتخاب، فاز نخست پلی استایرن انبساطی در کیمیا صنایع دالاهو، واحد الفین پتروشیمی ایلام، خط لوله اتیلن غرب، آمونیاک و اوره هفتم شهدای مرودشت، پلی اتیلن سبک پتروشیمی کردستان، پلی اتیلن سنگین/سبک خطی پتروشیمی مهاباد، متانول دهم پتروشیمی کاوه از جمله طرح های شرکت ملی صنایع پتروشیمی با پیشرفت بالای ۷۰ درصد هستند.

تمامی سرمایه گذاران از مزیت های مناطق آزاد و ویژه اقتصادی شامل برخی از معافیت های مالیاتی و گمرکی برخوردار می شوند.

گلزاری در پایان با تاکید بر اینکه تا ۸ سال آینده امکان ایجاد بزرگترین هاب پتروشیمی کشور در بندر چابهار فراهم خواهد شد، خاطر نشان کرد: کاهش هزینه تولید و نزدیکی بازارهای بزرگ هدف همچون چین و هند از بزرگترین مزیت های راه اندازی این هاب پتروشیمی است. در همین حال نباید از نظر دور داشت تکمیل طرح هایی که بالای ۷۰ درصد پیشرفت دارند از اولویت های شرکت های پتروشیمی است و در شرایط پساتحریم این طرح ها خودارز مورد نیازشان را فراهم می کنند. عباس شعری مقدم از مدیران ارشد صنایع پتروشیمی جمهوری اسلامی ایران همچنین با اشاره به این که سرمایه گذاری های خارجی از اولویت های بعدی شرکت ملی صنایع پتروشیمی برای تکمیل زنجیره ارزش است، اظهار کرد: سرمایه گذاری ها و انتقال فناوری به کشور سبب اشتغالزایی می شود. شعری مقدم با اشاره به مذاکرات انجام شده شرکت ملی صنایع پتروشیمی با سرمایه گذاران از آلمان، ژاپن، اسپانیا و ایتالیا گفت: این شرکت ها در انتظار نهایی شدن برجام و

احمد مهدوی، دبیر انجمن صنفی کارفرمای پتروشیمی:

سابیک عربستان خوراک مایع را با تخفیف دریافت می کند

صنعت پتروشیمی ایران آماده ورود به دوران جدیدی است و اکنون یکی از ارکان اقتصاد ایران به شمار می رود و باید برای دستیابی به برنامه ریزی های انجام شده از تمام ظرفیتهای موجود در بخش خصوصی بهره مند شد. تقویت صنعت پتروشیمی توسعه اقتصادی کشور را به همراه می آورد و می تواند ارکان اقتصاد ایران را تقویت کند و با ورود سرمایه گذاری های جدید نقش این صنعت در اقتصاد ایران پررنگ تر خواهد شد. تمایل سرمایه گذاران خارجی برای حضور دوباره در صنعت پتروشیمی ایران نشان از اهمیت این صنعت دارد. با وارد شدن سرمایه گذاری های جدید خارجی همگام با انتقال دانش فنی و فناوری های روز جهان می توانیم در آینده نزدیک به هدف های پیش بینی شده دست یابیم و در این مسیر نقش آفرینی بخش خصوصی بسیار تاثیر گذار خواهد بود. ایران با داشتن منابع هیدروکربوری برای ایجاد یک صنعت پتروشیمی در دنیای رقابت بی نظیر است و این صنعت نیازمند حمایت همه جانبه تمامی مدیران اجرایی کشور است. در همین چارچوب مسئله قیمت گذاری خوراک پتروشیمی ها از جمله مواردی است که باید به آن توجه ویژه ای داشت تا پتروشیمی ها در جمهوری اسلامی بتوانند با رقبای خارجی اش رقابت کنند. به همین منظور و برای بررسی دقیق تر مسئله پتروشیمی ها و قیمت خوراک با احمد مهدوی دبیر انجمن صنفی کارفرمای پتروشیمی به گفتگو نشسته ایم:

چگونه است که یک وزیر به خوراک مایع اعتقاد دارد ولی دیگری اعتقاد ندارد؟!

تغییرات در دولت نباید چنین تفاوت هایی را در بازار تولید کالاهای مهم و استراتژیکی مانند پتروشیمی فراهم آورد. در حال حاضر مصرف کنندگان خوراک مایع متضررترین شرکت های پتروشیمی هستند در حالی که سابیک عربستان خوراک مایع را با ۳۰ درصد تخفیف تحویل می گیرد اما در ایران به شرکت های پتروشیمی تنها ۵ درصد تخفیف داده می شود که با هیچ معیاری همخوانی ندارد. می توان گفت درگیری بین بخش خصوصی و دولتی پایانی ندارد و این بخش همچنان مورد بی مهری مسئولان قرار می گیرد و ادامه این روند نه تنها سبب به هم ریختگی بازار سرمایه شده بلکه زمینه را برای ورود سرمایه گذاری خارجی تسهیل می سازد در حالی که این با شعار اقتصاد مقاومتی همخوانی ندارد.

گله مند هستیم و با آنکه در شرایط فعلی قیمت فروش گاز به صنایع پتروشیمی داخلی ۱۳ سنت است که این نرخ گران قیمت ترین بها در بین کل کشور های منطقه خلیج فارس و خاور میانه است.

این تعیین قیمت بر چه اساسی انجام می شود؟
می توان گفت نامشخص بودن فرمول قیمت گذاری بلند مدت ۲۰ تا ۲۵ ساله هم در عقب افتادگی صنعت پتروشیمی در حوزه بین الملل پر تاثیر است. ارزیابی من از این مسئله آن است که چنین اقداماتی می تواند صنعت پتروشیمی و بخشش خصوصی را زیان ده کند.

دلیل این چالش چیست؟

نبود استراتژی مشخص در این صنعت منجر به نگرانی کارشناسان و حاضران در این صنعت شده است.

ارزیابی شما از تعیین قیمت خوراک گازی پتروشیمی چیست؟
من از تعیین قیمت خوراک گازی بر مبنای ۱۳ سنت

پتروپلاس و آرتان شیمی به عضویت اتحادیه صادر کنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی درآمدند

زمان محدود اعلام شده استاندارد سازی محصولات بلندینگ اشاره شد که در این رابطه عنوان گردید اتحادیه کلیه خود را در جهت رفع این مشکلات به کار گرفته است.

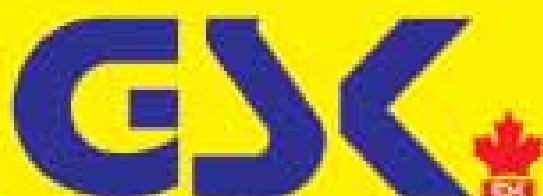
در پایان نیز با اعلام اینکه، این جلسه آخرین جلسه کمیسیون در سال جاری می باشد، دبیر کل محترم ضمن عرض تبریک به مناسبت سال جدید اظهار امیدواری کرد که در سال آینده بسیاری از مشکلات مرتفع شود.

طی این جلسه اخبار کمیسیون قرائت و سپس در خصوص درخواست عضویت شرکت پترو پالایش آرتان شیمی بررسی لازم انجام شد که با اکثریت آراء به تایید کمیسیون رسید. ضمناً براساس ضوابط و مقررات درخواست های مذکور بایستی در کمیسیون فنی، نظارت و پایش مطرح و در صورت موافقت به تایید نهایی هیئت مدیره برسد.

سپس به مشکلات مربوط به تامین خوراک، درخواست استمرار یافتن خوشنامی ها و

عضویت دو شرکت پترو پلاس و آرتان شیمی در کمیسیون پتروشیمی اتحادیه صادر کنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی حاصل آخرین جلسه کمیسیون پتروشیمی در اسفند ماه سال ۹۴ بود.

هشتمین جلسه کمیسیون پتروشیمی، شیمیایی و گاز با حضور دبیر کل و هیئت رئیسه کمیسیون و جمعی از اعضای کمیسیون، روز سه شنبه مورخ ۹۴/۱۲/۱۱ در محل سالن کنفرانس اتحادیه برگزار شد.

Gohar Safa Karkas
www.gskoil.com

محصولات کارخانه

روغن پایه SN150 - SN500
روغن موتورهای بنزینی و دیزلی
روغنهای صنعتی

روغنهای دریایی
شدیخ موتورهای بنزینی و دیزلی
حلال Sovesso 100-150
انواع حلالهای شیمیایی
انواع حلالهای سفارشی

صنایع تولیدی گوهر صفا گریس
تولیدکننده روغنهای سفارشی و صنعتی

کارخانه و دفتر مرکزی : جاده قدیم اصفهان - اصفهان
منطقه صنعتی طبرکسرود، کیلومتر ۳ جاده گشبه
تلفن : ۰۳۱۵۴۳۳۳۳۷۴ - فکس : ۰۳۱۵۴۳۳۳۴۸۰
دفتر تهران : میدان جهاد (فاطمی)، خیابان جویبار، شماره ۳۲، واحد ۳۲
تلفن : ۸۸۹۶۲۴۰۰ - ۸۸۹۶۱۷۷۸ - فکس : ۸۸۹۶۴۰۹۰
website : www.gskoil.com Email : info@gskoil.com

Gohar Safa Karkas
www.gskoil.com

MEG
Mono Ethylene Glycol

مونو اتیلن گلیکول

DEG
Diethylene Glycol

دی اتیلن گلیکول

صنایع تولیدی گوهرفصفا کرکس

پایه شرکت ایران پتروشیمی

کارخانه و دفتر مرکزی : جاده قدیم لنگر - اصفهان
منطقه صنعتی طبرک رود، کیلومتر ۳ جاده کشته

تلفن : ۰۳۱۵۴۲۳ ۳۲۷۴ - فکس : ۰۳۱۵۴۲۳ ۲۴۸۰

دفتر تهران : میدان جهاد (فاطمی)، خیابان جویبار، شماره ۳۲، واحد ۲۲

تلفن : ۸۸۹۶ ۲۳۰۰ - ۸۸۹۶ ۱۷۷۸ - فکس : ۸۸۹۶ ۴۰۹۰

website : www.gskoil.com Email : info@gskoil.com

مهندس احمد صرامی
کارشناس انرژی و بازرسی اتحادیه اوپکس

آرامکو و چالش‌های آینده

اظهار نظر در مورد شرکتی با عظمت آرامکو کار ساده‌ای نیست. خیلی باید محتاط بود. چند دهه فکر، انسجام، تحلیل بازار، استراتژی رو به جلو با سرعتی بسیار شگرف، زاینده دست پرنفوذترین مردم با بالاترین ثروت خدادادی و استفاده از نبوغ عالم. اینها مشتی از خروارها تعریف از آرامکو می‌باشد. شرکتی که تخمین زده می‌شود ۱۵ برابر بزرگترین شرکت نفتی آمریکایی اکسون دارایی دارد.

گاز در عربستان را در کنترل خود دارد. درآمد این شرکت در سال ۲۰۰۷ حدود ۱۹۹ میلیارد دلار بوده است. این امر باعث شده این شرکت در عربستان به صورت یک قدرت بلامنازع درآمدی و در تمام شئون جامعه تأثیرگذار باشد. این شرکت دارای یک شبکه تلویزیونی است و به پخش برنامه به زبان انگلیسی می‌پردازد. آرامکو در همه امور اقتصادی و حتی برنامه‌ریزی دولت دخالت دارد، همچنین دارای اردوگاه‌های بزرگ، شرکت‌های مستقل، شهرک‌های مسکونی با تمام وسایل راحتی به سبک آمریکایی است.

شرکت نفت عربستان اعلام کرد که در حال بررسی گزینه‌های ممکن در عرضه اولیه عمومی سهام شرکت آرامکو است.

پرسش اصلی این است که چرا شرکت سعودی آرامکو که به عنوان بزرگترین شرکت نفت جهان شناخته می‌شود، در بحبوحه پایین آمدن قیمت نفت تا کمترین میزان در ۱۲ سال اخیر، خود را به حراج گذاشته است؟ برخی از کارشناسان عربستان می‌گویند پادشاهی سعودی به دنبال افزایش نقدینگی در جهت گوناگونی اقتصاد بر پایه نفت است. برخی دیگر اعتقاد دارند ولیعهد ۳۰ ساله پادشاه عربستان، محمد بن سلمان، امیدوار است سهامداران و مدیران خارجی بتوانند به این غول عظیم الجثه فشار وارد کنند تا آن را مؤثرتر و شفاف‌تر کنند. او یکی از افرادی است که برنامه عرضه اولیه سهام آرامکو را در مصاحبه‌ای با اکونومیست افشاء کرد.

از نظر بلومبرگ، عربستان سعودی در جنگ سرد علیه ایران به دنبال یک متحد استراتژیک است و می‌خواهد با عرضه سهام خود، سرمایه‌گذاران بین‌المللی را در ثبات و امنیت عربستان شریک کند. شرکت ملی نفت عربستان سعودی با نام تجاری آرامکو، بیشترین میزان ذخایر نفت و گاز جهان را در اختیار دارد و با بالاترین سطح تولید نفت در جهان، از جمله جدی‌ترین و مهم‌ترین بازیگران بازارهای انرژی در جهان به شمار می‌آید. بلومبرگ در گزارش جدید خود در ریشه‌یابی رفتارهای جدید سعودی‌ها، فشار بر ایران را به فهرست تحلیل‌های قبلی کارشناسان اضافه کرده است؛ تحلیل‌هایی مانند بین‌المللی کردن ذخایر نفت و گاز جهان و خانوادگی کردن ذخایر نفتی عربستان.

شرکت آرامکو کنترل بیش از ۲۶۱ میلیارد بشکه نفت را در اختیار دارد و دارای ۶۰ هزار کارمند است. تاریخچه این شرکت به سال ۱۹۳۳ میلادی برمی‌گردد.

این شرکت با مشارکت استاندارد اوایل کالیفرنیا، اکسون، تگزاکو و موبیل تشکیل شد. در سال ۱۳۵۱ شمسی (۱۹۷۳) عربستان طی موافقت‌نامه‌ای در ۲۵ درصد از دارایی‌های آرامکو شریک گردید. این سهم در سال ۱۳۵۳ (۱۹۷۵) به ۶۰ درصد افزایش یافت و بالاخره در سال ۱۳۶۲ (۱۹۸۴) مالکیت تمامی دارایی‌های آرامکو در اختیار عربستان قرار گرفت. در حال حاضر مرکز این شرکت در تهران واقع شده است. این شرکت کلیه عملیات اکتشاف، استخراج، پالایش، انتقال، فروش و بازاریابی نفت و

وقتی صحبت از سرمایه‌گذاری در حوزه نفت می‌شود به راحتی باید قبول کرد که با اکثر رشته‌های علمی درگیر است. تمام جوانب اندیشه‌ای با هر ضربی از داده‌ها قابل بررسی است. اعتقاد دارم باورهای اقتصادی در رشته‌های غیر نفتی در یک طرف و اما نفتی در طرف دیگر است. مدیریت، اقتصاد، ریاضیات، روانشناسی و مهندسی در همه شقوق و مهمتر محیط زیست در واقع بازی دو طرفه‌ای با نفت دارند. اظهار نظرهای زیادی را در رابطه با فروش سهام شرکت نفتی آرامکو خواندم. بعضی‌ها سیاسی گفتند، برخی اقتصادی تحلیل کردند. از دشمنی‌ها گفتند و البته خصومت با نفت ایران. همه اینها درست است و اینکه کدام یک بر دیگری تفوق دارد مهم نیست. و بازار نفت بعضی‌ها بازی می‌کنند و بعضی‌ها فقط بازی می‌کنند. اشتباه نکنید منظورم این است که بعضی‌ها در گود هستند و چشم‌اندازها را برای نیم قرن ترسیم می‌کنند.

باید آموخت. درس قدرتمندانه مدیریت نقاط ضعف، نقاط قدرت، تهدیدها و فرصت‌ها. الان موقع آموختن است که در آینده برای نفت مان چه کنیم. خیلی از شرکت‌های بزرگ داخلی و خارجی را دیده‌ایم که به یکباره در خود غلتیدند و به یکباره حذف شدند. سهام فروختند؛ پذیره نویسی کردند، به بورس‌ها وارد شدند و دست آخر جور زیان دهی ایشان را سرمایه‌گذاران بورسی، دولت‌ها و سهامداران پرداختند. چه چیزی می‌تواند عربستان را برای سال‌های آتی حفظ کند. همان قدرت پولی اما با پشتیبانی سیاسی هم پیمانان غربی و منطقه‌ای.

روبه‌رو شد. به‌گونه‌ای که در سال گذشته ۱۰۰ میلیارد دلار کسری بودجه داشتند، اما سعودی‌ها همچنان به هزینه سنگین در جنگ علیه مردم یمن و حمایت مالی از گروه‌های تروریستی در سوریه و عراق ادامه می‌دهند.

اما تأثیر بعدی خصوصی‌سازی آرامکو بین‌المللی کردن نفت خواهد بود. مسئله بین‌المللی کردن ذخایر انرژی از قبل هم مطرح بوده و برخی از کارشناسان غربی حوزه انرژی پیش‌تر این ادعا را مطرح کرده‌اند که اصولاً دلیلی وجود ندارد که بازارش‌ترین منابع انرژی جهان، به‌عنوان مثال گاز که به‌طور عمده در خلیج فارس و حوزه پارس جنوبی ایران متمرکز شده، به دلیل واقع شدن در یک قلمرو جغرافیایی مشخص متعلق به یک کشور خاص باشد. درواقع قصد عربستان این است که با فروش سهام آرامکو بخش عمده‌ای از ذخایر نفتی و گازی «ویک» را بین‌المللی کند و این امر تأثیرات بسیار عظیم سیاسی و ژئوپلیتیک را به دنبال خواهد داشت.

نتیجه‌گیری

در رابطه با حضور عربستان در بازارهای نو و بزرگتر شدن آن؛ شائبه بی‌اثر شدن اوپک نیز وجود دارد یا به قول معروف از درون منهدم کند. درجایی دیدم که عربستان سعودی معاهده بین‌المللی «حل و فصل اختلافات سرمایه‌گذاری» را امضا کرده و طبق این معاهده یک شاکای خصوصی می‌تواند آرامکو را در یکی از دادگاه‌های بین‌المللی به چالش بکشد و در صورت احراز جرم، با حکم مراجع قضائی دارای شرکت در هر یک از ۱۶۰ کشور عضو این معاهده قابل توقیف است. و اصولاً فروش سهام شرکتی که در حال حاضر قیمت آن پایین است ریسک بالایی نیست؟

خطر بزرگ‌تری که وجود دارد این است که احتمالاً این مسئله بین‌المللی کردن ذخایر انرژی به‌صورت الگو در خواهد آمد و شاید فردا شاهد عرضه سهام نفتی کشوری مثل نیجر به -که بزرگ‌ترین ذخایر نفت و گاز قاره آفریقا را دارد- در بازارهای بورس جهانی باشیم و چه‌بسا که گام‌به‌گام این الگو به کشورهای دیگر هم تسری پیدا کند.

(همان) تحلیلگران بر این باورند خرید شرکت نفتی آرامکو بازارش‌ترین کسب‌وکار در جهان خواهد بود و بسیاری از علاقه‌مندان و سرمایه‌گذاران را بالقوه جذب خود خواهد کرد؛ اما هشدار می‌دهند که عربستان سعودی نتوانست نگرانی‌های غرب در مورد محرمانه ماندن نقش سنتی آرامکو و تأثیر آن بر کاهش قیمت نفت را پنهان نگه دارد فروش سهام آرامکو طرف مدت کوتاهی می‌تواند کسری بودجه عربستان را که این کشور به دلیل کاهش قیمت نفت با آن مواجه شده است، پر کند. از سوی دیگر کارشناسان نفتی هشدار می‌دهند که عدم درک صحیح عربستان از سازوکار بازار آزاد می‌تواند سرنوشتی مشابه شرکت «پتروبراس» برزیل را برای آرامکو رقم بزند و به سقوط ارزش سهام آن منجر شود.

درمجموع عربستان سعی دارد تا کسری بودجه را جبران نماید، امنیت خود را بیش‌ازپیش به امنیت قدرت‌های بزرگ گره بزند و بر معادلات منطقه‌ای و سازمان اوپک تأثیر بیشتری بگذارد.

بخش خصوصی برای ایفای نقشی بزرگ‌تر در بخش‌های بهداشت و درمان، آموزش و برخی صنایع دفاعی دعوت خواهند شد، زمین‌های دولتی به فروش خواهد رسید و مالیات فروش در زمینه کالاهای مصرفی اعمال خواهد شد. شرکت نفتی آرامکو بزرگ‌ترین شرکت نفتی جهان است و قطعاً خصوصی‌سازی آن بر تحولات دنیای نفت و انرژی و همچنین تحولات منطقه و حتی فرمانطقه‌ای تأثیرگذار خواهد بود.

پیامدهای خصوصی‌سازی آرامکو بر انرژی و تحولات منطقه‌ای

اگرچه عربستان به دلایل مختلف بر اوپک تأثیر داشته و احتمالاً خواهد داشت با این وجود هر چه قدر بازوهای این شرکت به اطراف و اکناف دست درازی کند، تأثیرات اوپکی آن بیشتر خواهد شد و این بدیهی است.

خصوصی نمودن شرکت نفتی آرامکو دارای تأثیراتی بر انرژی و تحولات منطقه‌ای خواهد بود. یکی از این پیامدها تحت تأثیر قرار دادن سازمان نفتی اوپک است. این تصمیم که در ظاهر برای جبران کسری بودجه ناشی از افول قیمت نفت اتخاذ شده و رنگ و بوی مشارکت مردمی به خود گرفته است، در عمل با جذب سرمایه‌گذاران خارجی بزرگ، آرامکو را به یک شرکت بین‌المللی تبدیل می‌کند. به هر دلیل استفاده از اهرم‌های شرکای استراتژیکی بر همه چیز ارجحیت دارد. بنابراین احتمالاً با خصوصی‌سازی این شرکت تصمیمات اوپک تحت تأثیر قرار خواهد گرفت.

عربستان سعودی دولتی رانتیر است. در مدل دولت رانتیر مردم معتقدند که دولت مشروعیت خود را از طریق توزیع مجدد درآمد نفت، تسهیلات رفاهی، سوبسیدهای متعدد، اعانه‌ها و تطمیع به دست می‌آورد. در این مدل هم ثبات و هم مشروعیت تا زمانی پایدار است که دولت به منبع لایزال ثروت متصل باشد و نیازی به مالیات شهروندان احساس نکند. تا وقتی که دولت ثروت را بین مردم توزیع می‌کند از امنیت نسبی برخوردار است و تنها تهدیدی که متوجه دولت است این است که ناگهان درآمدهای نفتی کاهش یابد، در چنین حالتی دولت به‌عنوان توزیع‌کننده عمده ثروت در جامعه با بحران مواجه می‌شود.

عربستان سعودی در سال ۲۰۱۴ مبلغ ۲۸۵ میلیارد دلار فروش نفت داشته، اما پایین آمدن قیمت نفت در سال ۲۰۱۵ وضعیت را تغییر داده است تحلیلگر واشنگتن‌پست در این باره می‌نویسد: «اقتصاد عربستان قربانی بعدی کاهش قیمت نفت خواهد بود. هم‌زمان با کاهش درآمدهای نفتی، سعودی‌ها همان اشتباهاتی را مرتکب می‌شوند که اروپایی‌ها مرتکب شدند و بدون تدابیر اقتصادی اقدام به کاهش بودجه داخلی می‌کنند.

عربستان بازار را با نفت ارزان اشباع کرده است تا رقبای خود را از میان بردارد. بنابراین یکی از اهداف عربستان از خصوصی‌سازی آرامکو جبران قیمت‌های پایین نفت است. از سال ۲۰۱۴ که سیر نزولی قیمت نفت سرعت گرفت و ۶۰ درصد در هر شبکه کاهش یافت، بودجه عربستان سعودی که ۹۰ درصد آن از فروش نفت خام تأمین می‌شود با کاهش شدیدی

توضیح دیگر در مورد علت این تصمیم سعودی‌ها، وضع جغرافیایی سیاسی اقتصادی منطقه است. اگر عرضه اولیه سهام نفتی ذخایر عظیم آرامکو، حتی کسراندکی از شرکت را در برگیرد، بزرگ‌ترین عرضه اولیه سهام در طول تاریخ خواهد بود و احتمالاً بر عرضه ۲۵ میلیارد دلاری شرکت «علی بابا» غلبه خواهد کرد. با این اتفاق، سرمایه‌گذاران از پیوریتا تا شانگهای در امنیت رژیم حکومت استبدادی سعودی منافعی خواهند داشت.

از نقطه نظر اقتصاد سیاسی مهم این است که ایران هم به شدت به دنبال این است که با آزاد شدن از تحریم‌ها، از اقتصاد بسته‌رها شود و کوشش می‌کند سرمایه‌گذاران خارجی را به موازات نرمال شدن جایگاه بین‌المللی خود جذب کند و این حرکت سعودی‌ها آرامکو را در مقابل ایران نگه خواهد داشت. مارک دوپوویتز، مدیر اجرایی صندوق دفاع از دموکراسی، یک گروه تبلیغاتی که علیه توافق هسته‌ای ایران فعالیت می‌کند، می‌گوید: «برخی از سلاح‌های مالی که آنها اینجا به کار می‌گیرند، جلب نظر مدیران سرمایه و حصار کشی به دور سرمایه‌های پراکنده و اعطای فرصت برای معامله با عربستان سعودی به جای تعامل با ایران است.»

سهیم شدن کشورهای دیگر در امنیت عربستان

تحلیلگران صنعت و ناظران سعودی می‌گویند آرامکو احتمالاً تصمیم ندارد سهام تمام شرکت را بفروشد و در مقابل به دنبال عرضه سهام پالایشگاه‌ها دارای‌های پایین دست است. درآمد حاصل از عرضه همین سهام پایین دست می‌تواند ارتباطات بین‌الملل پادشاهی سعودی را ترمیم و تقویت کند. جیم کران، پژوهشگر امور انرژی مؤسسه باکر دانشگاه رایس در هوستون می‌گوید: روابط پالایشگاهی پادشاهی سعودی، ائتلاف با قدرت‌های مهم‌تر جهان را ارتقاء می‌بخشد. آن کشورها نیز در مقابل در تأمین ثبات و امنیت عربستان سعودی ذی‌نفع خواهند بود.

با کاهش قیمت نفت و ادامه کسری بودجه، و همچنین ادامه یک جنگ پرهزینه در یمن که برای عربستان به هیچ عنوان خوب پیش نمی‌رود، درآمد حاصل از فروش سهام خوشایند خواهد بود. اما پشت پرده این عرضه سهام که امروز سعودی‌ها بدان می‌اندیشند، به اعتقاد داو زاختیم، قائم‌مقام وزارت دفاع آمریکا در دوران جورج بوش، برآمده از همان دیدگاهی است که آنان سال پیش به خاطر توافق هسته‌ای ایران، از آمریکا فاصله گرفتند. عربستان در لابی علیه توافق هسته‌ای ایران به اسرائیل پیوسته است.

برخی از کارشناسان غربی حوزه انرژی پیش‌تر این ادعا را مطرح کرده‌اند که اصولاً قصد عربستان این است که با فروش سهام آرامکو بخش عمده‌ای از ذخایر نفتی و گازی «ویک» را بین‌المللی کند و این امر تأثیرات بسیار عظیم سیاسی و ژئوپلیتیک را به دنبال خواهد داشت.

محمد بن سلمان جانشین ولیعهد و وزیر دفاع این کشور و رئیس شورای عالی آرامکو، طرح‌های خود را به انقلاب تاجر در اقتصاد انگلیس در دهه ۱۹۸۰ میلادی تشبیه کرد و گفت که سرمایه‌گذاران

مرتضی فیروزی رئیس کمیسیون سوآپ و بانکرینگ اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی

«سوآپ» یک عملیات استراتژیک است

ایران ۱۳ سال با موفقیت سوآپ نفت داشت تا اینکه مردادماه سال ۸۹ وزیر وقت به بهانه ایجاد رانت برای عده‌ای خاص و به صرفه نبودن، دستور توقف سوآپ نفتی را صادر کرد. با روی کار آمدن دولت یازدهم بیژن زنگنه، وزیر نفت در اواخر شهریورماه سال گذشته اعلام کرد سوآپ نفت خام با دستورات جدید به زودی آغاز خواهد شد و حال در دوران پساتحریم خبرهایی از، از سرگیری سوآپ شنیده شده است. پس از لغو تحریم‌ها و با توجه به گذشت بیش از سه سال از قطع شدن سوآپ توسط بخش خصوصی اکنون بحث‌هایی در خصوص بازگشت این بخش به مسئله سوآپ مطرح است. از یک سو دولتی‌ها با توجه به سود سرشار سوآپ حاضر به واگذاری این امتیاز نیستند و از سوی دیگر بخش دولتی تجربه بخش خصوصی را نداشته و در بعضی از موضع‌گیری‌ها حاضر به پذیرش توانمندی‌های بخش خصوصی نیست. در همین حال سیاست دولت یازدهم از سرگیری مجدد سوآپ نفت است و برای این منظور مذاکراتی با کشور آذربایجان صورت گرفته است، بخش خصوصی ضمن استقبال و حمایت از دولت برای سوآپ نفت خام، انتظار دارد که شرکت ملی نفت در این عرصه بازگیری نداشته باشد و عرصه طبق قانون به بخش خصوصی واگذار شود. به همین جهت با مرتضی فیروزی رئیس کمیسیون سوآپ و بانکرینگ اتحادیه صادرکنندگان به گفتگو نشستیم:

اکنون بحث بازگشت بخش خصوصی به عرصه سوآپ و بانکرینگ مطرح است ارزیابی شما از این فرآیند چیست؟

من بر این باورم که هیچ اجباری برای دولت به منظور واگذاری سوآپ نفت خام به بخش خصوصی وجود ندارد و از آنجا که صادرات نفت خام بر عهده دولت است از این رو عمل سوآپ آن نیز بر عهده دولت است. سوآپ فرآیندی است که به واسطه انجام آن کشور می‌تواند در منطقه آسیای میانه و قفقاز قدرت کسب کند و این کشورها را به خود وابسته کند. سوآپ که عمل استراتژیکی است می‌تواند در چارچوب قانون و منافع ملی انجام شود. در دولت گذشته عمل سوآپ با وجود فراهم بودن فضا از سوی مسئولان ارشد نفتی متوقف شد.

چرا در دولت گذشته سوآپ از سوی بخش خصوصی متوقف شد؟

در دولت گذشته به دلایلی از جمله حضور واسطه‌ها، سوآپ متوقف شد زیرا اعلام شد عمل سوآپ براساس منافع ملی صورت نمی‌گیرد. در این میان آنچه وجود داشت فعالیت تعدادی شرکت بود که سودی از این محل کسب می‌کردند. آن زمان نیز اعتراض کردم که نباید سوآپ متوقف شود اما وزیر نفت به دنبال توقف آن بود.

در حال حاضر از سرگیری سوآپ نفت خام و فعالیت‌های وابسته به آن با چه چالش‌هایی روبه‌رو است؟

از سرگیری سوآپ نفت خام و فعالیت مجدد واسطه‌ها که به تعبیری بخش خصوصی هستند به سود اقتصاد کشور خواهد بود.

در همین حال سوآپ نفت خام باید به صورت جدی و استراتژیک پیگیری شود، زیرا انجام آن برای کشور قدرت خلق می‌کند، تعطیلی چندساله سوآپ نفت خام امری اشتباه بود اما باید در شرایط کنونی حتی با کاهش قیمت نفت و وجود مازاد نفت مورد توجه کشور مقرر گیرد، اگر فضا مناسب باشد بخش خصوصی

مجددا شرکت‌های واسطه‌ای گذشته فعال خواهند شد، از سویی هم‌اکنون نیز در صورت اعلام آمادگی بخش خصوصی می‌تواند سوآپ نفت خام را انجام داد اگر چه اجباری برای واگذاری آن وجود ندارد. بخش خصوصی بارها از برنامه‌های وزارت نفت عقب مانده و حال امیدوار است که حداقل مَرّ قانون در بخش سوآپ نفتی اعمال شود.

توانمند در این حوزه می‌تواند ورود جدی داشته باشد.

انتظار شما از دولت کنونی و وزارت نفت در شرایط فعلی چیست؟ برخی بر این باورند که دولت اعتمادی به بخش خصوصی ندارد.
بحث اعتماد نیست اگر دولت اعلام کند چه بسا

نقش هلدینگ‌های پتروشیمی خاورمیانه در ساختار تولید

صادرات اقدام می‌کردند. چنین بازاری مطمئناً بازاری بدون تنش و تغییرات رادیکال بوده و شرکت‌ها با درصد تولید به ظرفیت حدود ۸۰ تا ۹۰ درصد مشغول فعالیت بودند ولی با شروع خصوصی‌سازی شرایط به چند دلیل دگرگون شد.

با رشد فناوری ظرفیت تولید محصولات به شدت افزایش یافته است ولی به دلیل رشد کمتر جمعیت و نیاز جوامع این امر خود را در کاهش استفاده از ظرفیت موجود واحدها نشان می‌دهد لازم به ذکر است این رقم در سال ۲۰۱۵ به ۵۰-۶۰ درصد کاهش یافته است.

به دلیل اختلاف قیمت تمام شده محصول و شکل‌گیری مالکیت‌های هلدینگ‌ها توزیع درصد استفاده از مجتمع‌ها یکسان نبوده و می‌تواند به حذف و یا ضرر ده شدن واحدهای کوچک‌تر و یا قدیمی‌تر بینجامد.

حال با نگاهی به ساختار هلدینگ‌های پتروشیمی در خاورمیانه و ابعاد ایجاد بازار ناکامل بر لزوم یکپارچه‌سازی تولیدکنندگان داخلی و باز تعریف نقش آنان در سطح ملی و حتی منطقه‌ای تاکید می‌شود. بدیهی است عدم توجه و واکنش به موقع می‌تواند در دراز مدت و با توجه به قیمت پایین نفت و مشتقات و در

جلوگیری از فربه شدن دولت‌ها؛ کاستن از بوروکراسی اداری و هزینه‌های جانبی؛ تسریع در فرایندهای تصمیم‌گیری؛ افزایش بهره‌وری و دلایل دیگر نام برد.

یکی از تغییرات راهبردی در فرایند خصوصی‌سازی جابجایی اولویت از حجم تولید به افزایش سود است. اگر در مدیریت تکلیفی نتیجه عملکرد مدیران با حجم تولید سنجیده می‌شد در این دوره عملکرد شرکت‌ها با حجم سود ارزیابی شد (و اکنون نیز جزء اصلی‌ترین شاخص‌هاست).

چه هنگامی سود به حداکثر می‌رسد؟

در حداکثر شدن سود عوامل مختلفی دخیل هستند که حجم تولید، اختلاف قیمت فروش با قیمت مواد اولیه اهمیت به سزایی داشته است. تا دهه ۹۰ میلادی به دلیل کوچک بودن ظرفیت واحدها و عدم اشباع بازار تولید شرکت منطقه‌گرا بوده و به دلیل تعدد خریداران و فروشندگان بازار عرضه و تقاضا بازاری تقریباً کامل بود. به عنوان مثال در این دوره می‌توان از مجتمع‌های متانول نام برد که با تناژی در حدود ۱ تا ۲ هزار تن و با هزینه بالاسری یکصد دلار (به قیمت خوراک گازی) محصول را تولید و شرکت‌ها تحت نظارت دولت‌ها در عرضه آن‌ها به داخل کشور و یا

پتروشیمی در خاورمیانه قدمتی چند ده ساله دارد و شاید بتوان شرکت‌های پتروشیمی رازی و فارابی را جزء طلایه‌داران این صنعت دانست. این شرکت‌ها و به دنبال آنان سایر شرکت‌هایی که توسط شرکت ملی صنایع پتروشیمی پایه‌گذاری شدند متفقاً از ساختاری مشابه برخوردار بودند که بخش‌های مختلفی چون اداری، تعمیرات، تولید و بهره‌برداری و بازرسی فنی را شامل می‌شدند.

یکی از بخش‌هایی که تا بیست سال پیش فاقد نقشی تعیین‌کننده بود بخش فروش و بازرگانی بود که دلیل آن را هم باید در تکلیفی بودن قیمت‌ها در بازار داخل و تمرکز مبادلات بازرگانی در شرکت بازرگانی پتروشیمی (بطور عام) جستجو کرد. چنین شرایطی بطور مشابه در سایر کشورهای تولیدکننده پتروشیمی خاورمیانه نیز برقرار بوده است.

شروع فرایند خصوصی‌سازی را می‌توان نمونه‌ای بومی‌سازی‌شده از اروپا و آمریکا دانست که با تأخیری ده ساله و تفاوت‌هایی در نحوه اجرا در دهه ۹۰ و آغاز هزاره سوم در خاورمیانه آغاز شد. از جمله دلایلی که به عنوان محسنات خصوصی‌سازی در نظر گرفته شده است می‌توان از:

نهایت کاهش قیمت پایه محصولات، هم‌گرایی مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان عمده در قالب قراردادها و بلندمدت به کاهش حجم تولید و آسیب به این صنعت منجر شود.

بزرگ‌ترین هلدینگ‌های صنعت پتروشیمی کشور

برای درک نقش و توان صنعت پتروشیمی کشور ابتدا تعدادی از شرکت‌های هلدینگ مجموعه شرکت‌هایی را که بخشی یا تمامی فعالیت آن‌ها در حوزه پتروشیمی کشور است، معرفی می‌شود: شرکت پتروشیمی (هلدینگ خلیج فارس) با ارزش برآوردی حدود ۶ میلیارد دلار شامل چند شرکت است که اهم آن‌ها نوری (برزویه)، بندر امام (ره)، بوعلی، فجر، پتروشیمی بین‌الملل، خوزستان، پارس، اروند و تندگویان است. گروه گسترش نفت و گاز پارسیان که سهام آن در بازار بورس تهران معامله می‌شود در حال حاضر یکی از بزرگ‌ترین شرکت سرمایه‌گذاری نفت، گاز و پتروشیمی در ایران است که از اهم شرکت‌های زیرمجموعه می‌توان به حفاری شمال، شرکت اویک، شرکت پالایش نفت شیراز، شرکت پتروشیمی مارون و شرکت پتروشیمی تبریز اشاره کرد.

شرکت سرمایه‌گذاری نفت و گاز و پتروشیمی تامین (تاپیک) بزرگ‌ترین هلدینگ متعلق به شرکت سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی است که دارای سهام در شرکت‌های تولیدی و سرمایه‌گذاری صنعت پتروشیمی است. شرکت گسترش انرژی پاسارگاد این شرکت سرمایه‌گذاری گسترده‌ای را در ایجاد زنجیره ارزش شامل تولید متانول، EPDM و پلی اتیلن‌های سبک و سنگین آغاز کرده است و در ادامه می‌توان از هلدینگ‌هایی چون گروه سرمایه‌گذاری انتخاب و گروه پتروشیمی و سرمایه‌گذاری ایرانیان نام برد.

رقبای منطقه ای شرکت‌های پتروشیمی ایران

هلدینگ‌های بزرگی در خاور میانه وجود دارند که می‌توان آن‌ها را رقبای بالفعل و شاید همکاران بالقوه هلدینگ‌های ایرانی دانست.

از جمله این هلدینگ‌ها می‌توان از بروج امارات که متعلق به شرکت نفت امارات و هلدینگ بورالیس است و با حدود ۴ میلیارد دلار دارایی دارای واحدهای بزرگ تولید پلی اولفین نیست نام برد.

اکوئیت کویت نیز با حدود ۳ میلیارد دلار دارایی مالکیت زنجیره‌های تولیدی را از نفت تا زنجیره‌های نهایی پلیمری داراست.

سیپکم عربستان سعودی یا همان هلدینگ جزیره نیز با حدود ۶ میلیارد دلار دارای واحدهای تولید محصولات راهبردی صنعت پتروشیمی چون استیلن، اسید استیک و انیدرید است.

در صورتی که یک هلدینگ و شرکت‌های زیرمجموعه آن و شرکت یا هلدینگ رقیب متعلق به دو کشور متفاوت باشند عوامل حاکمیتی و سازمان‌های موجود هر کشور و یا اتحادیه‌های اقتصادی می‌توانند بر این توازن تاثیر گذار باشند

سایبک و التصنیع عربستان سعودی با دارایی‌هایی به ترتیب برابر ۹ و ۱/۵ میلیارد دلار از هلدینگ‌های بزرگی هستند که سایبک بطور ویژه بر تولید تمامی محصولات پتروشیمی اولفینی، آروماتیکی و صنایع پایین دستی تمرکز داشته و التصنیع نیز جزء هلدینگ‌هایی است که نیمی از شرکت‌های زیرمجموعه آن به بخش تولید پلی اولفینی‌ها اختصاص دارد که از جمله می‌توان به شرکت صحارا اشاره کرد. مساعدید نیز هلدینگ بزرگی که در کشور قطر است دارای سهام عمده در صنایع پتروشیمی این کشور محسوب می‌شود. سائوک و زواری عمان نیز از هلدینگ‌های فعال در منطقه بوده که بطور ویژه در منطقه اقتصادی زهار فعال هستند.

نقش هلدینگ‌ها در چیست؟

هلدینگ‌ها به چندین دلیل نقش بسیار مهمی در بازار خرید و فروش مواد شیمیایی پایه دارند: الف- به دلیل تعداد کم خریداران و فروشندگان در بازار نفت و پتروشیمی اصول بازار رقابتی کامل برقرار نیست و حجم بالای نقدینگی مورد نیاز و امکان اعمال نظرات خریداران در قراردادهای بلندمدت تاثیر امکان تأمین نقدینگی در قیمت‌گذاری را دوچندان می‌سازد.

ب- به دلیل سهامی بودن اغلب شرکت‌های تولیدی و معامله آن‌ها در بازار بورس امکان خرید سهام تعیین‌کننده و کنترل مدیریت این شرکت‌ها توسط گروه‌ها و هلدینگ‌های مالی بسیار معمول است.

ج- هلدینگ‌های مالی با امکان خرید و مالکیت تاسیسات جانبی چون لنگرگاه و بندر، تاسیسات تأمین برق و یوتیلیتی‌ها امکان ایجاد مزیت‌های نسبی و با اعمال نظرات خود به تولیدکنندگان را دارند.

د- هلدینگ‌هایی که مالک شرکت‌های تولیدی هستند می‌توانند بخشنامه‌هایی را در کمیسیون‌های معاملات خود به تصویب برسانند که بصورت مستقیم یا غیرمستقیم بر سایر رقبای فشار بیاورند. به عنوان مثال، هلدینگ A دارای واحدهای تولیدی پارازایلین (B) و (C) PET است و می‌تواند کسری نیاز و یا سرک تولید پارازایلین را وارد و یا صادر کند.

هلدینگ A می‌تواند در جهت اعمال فشار بر قیمت شرکت (D) که تولیدکننده پارازایلین است بخشنامه‌هایی را بصورت زیر در کمیسیون معاملات خود جاری سازد مثلاً این که در شرایط مشابه شرکت C در صورت خرید پارازایلین از سایر شرکت‌ها بایستی ۵ درصد قیمت خرید به حساب هلدینگ واریز کند. و یا این که در صورتی که شرکت C پارازایلین مصرفی خود را از شرکت B خریداری نماید شرکت هلدینگ حمل آن را توسط تانکرهای شرکت حمل و نقل (E) و رایگان انجام خواهد داد.

در صورتی که یک هلدینگ و شرکت‌های زیرمجموعه آن و شرکت یا هلدینگ رقیب متعلق به دو کشور متفاوت باشند عوامل حاکمیتی و سازمان‌های موجود هر کشور و یا اتحادیه‌های اقتصادی می‌توانند بر این توازن تاثیر گذار باشند. در چنین شرایطی وقتی که واردات از کشوری دیگر صورت می‌پذیرد رجحان تعرفه گمرکی و یا مالیات ارزش افزوده معاملات داخلی می‌تواند به پتانسیل تمایل یک شرکت و یا هلدینگ به چگونگی تأمین کالای مدنظر را جهت دهی کند. چنین موردی را می‌توان از خرید پارازایلین از سوی شرکت تولیدکننده PET در عمان نام برد.

اولویت این شرکت در مرحله اول خرید از تولیدکننده هم‌هلدینگی خود (AOI) به دلیل ارجحیت‌های اعمالی و مکتوب از سوی سائوک و در مرحله بعد از شرکت SABIC است که علت آن را می‌توان در حذف تعرفه بین کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس (GCC) و ملاحظات سیاسی بعضاً نانوخته نام برد.

بخش مهم دیگری از روش‌های اعمال فشار هلدینگ‌ها تصاحب سکان تصمیم‌گیری در شرکت‌های بورسی است.

در این روش شرکت هلدینگی (A) مالک شرکت تولیدی X، سعی می‌کند سهام مدیریتی اصلی‌ترین شرکت تولیدکننده مشابه، Y، را خریداری می‌کند و مدیر عامل مورد نظر و هم‌راستا با سیاست‌های خود را منصوب می‌نماید.

در ادامه با اعمال سیاست‌هایی که حاصل آن ضرر ده شدن شرکت تولیدی Y و سودآوری شرکت X خواهد بود شاهد کاهش شدید ارزش سهام شرکت Y و خرید سهام سهامداران جز خواهیم بود و با گذشت یک دوره چند ساله عملاً شاهد تمرکز یک زنجیره محصول در یک هلدینگ خاص می‌باشیم و چنین به نظر می‌رسد که این دقیقاً همان فرایندی است که در یکپارچه‌سازی مالکیت سهامداران در صنعت پتروشیمی کشور در حال شکل گرفتن است.

ناگفته نماند که هلدینگ‌ها در مباحثی مانند تراز تولید، استراتژی‌های تجاری و رقابتی و سیاست‌گذاری‌های داخلی و بین‌المللی قیمت‌ها نیز نقش مهمی دارند که پرداختن به آن مجال بیشتری را می‌طلبد.

بحران خود تحریمی گریبان پالایشگاه‌های خصوصی را گرفته است

علیرضا کهزادی | حدود دو سال از ابلاغ

سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی توسط مقام معظم رهبری می‌گذرد. یکی از محورهای اصلی این سیاست‌ها، کاهش خام‌فروشی نفت است. در بند ۱۳ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی بر مقابله با ضربه پذیری درآمد حاصل از صادرات نفت از طریق افزایش صادرات فرآورده‌های نفتی و در بند ۱۵ این سیاست‌ها نیز افزایش ارزش افزوده از طریق تکمیل زنجیره ارزش صنعت نفت با بالا بردن صادرات فرآورده‌های نفتی تأکید شده است.

مقام معظم رهبری همچنین در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی (۲۰ اسفند ۱۳۹۲) درباره این موضوع فرمودند: «مانمی‌گوییم از نفت استفاده نشود، بلکه آتیکه ما بر استفاده حداقلی از فروش نفت خام است؛ نفت را می‌توان به صورت فرآورده در اختیار گذاشت؛ که در این سیاست‌ها دیده شده. یک کار اساسی و مهمی که باید انجام بگیرد این است؛ این همت بلندی لازم دارد که ما در بند سیزده این سیاست‌ها به این پرداختیم و جداً باید این بند عملیاتی بشود». همچنین معظم له در سال‌های اخیر به صورت مکرر بر ضرورت کاهش خام‌فروشی نفت تأکید کرده‌اند. به عنوان مثال، ایشان در سخنرانی خود در حرم مطهر رضوی (اول فروردین ۱۳۹۴) درباره این موضوع فرمودند: «یکی از کارهای لازم، نهضت کاهش خام‌فروشی است. اینکه من چندی پیش راجع به وابسته بودن اقتصادمان به نفت اعتراض کردم و در سخنرانی‌هایم، ناظر به این است. ما باید کاری کنیم که خام‌فروشی بتدریج کاهش پیدا کند، تا اینکه به کلی از بین برود؛ باید ارزش افزوده ایجاد کرد»

با این وجود، حدود ۲۰ سال است که هیچ پالایشگاه نفتی در کشور احداث نشده است. البته در اواسط دهه هشتاد، طرح‌های متعدد پالایشی توسط وزارت نفت تعریف شد و به صورت همزمان در دستور کار قرار گرفت اما به دلایل مختلفی از جمله خصوصی‌سازی، هیچ کدام از آنها به غیر از پالایشگاه آناهیتا، وارد فاز اجرایی نشدند و تنها نامی از آن‌ها باقی مانده است. کاهش خام‌فروشی نفت خام، رفع نیاز منطقه غرب کشور به فرآورده‌های نفتی، فرسودگی واحدهای پالایشگاه قدیمی کرمانشاه، موقعیت این پالایشگاه در درون شهر و لزوم جابجایی آن به دلیل الزامات زیست محیطی، مهم ترین دلایل احداث پالایشگاه

نفت آناهیتا در کرمانشاه هستند. قرار است این پالایشگاه با فرآورش ۱۵۰ هزار بشکه در روز نفت خام، روزانه ۲۵ میلیون لیتر فرآورده نفتی از جمله ۴،۹ میلیون لیتر بنزین معمولی و سوپر و ۶،۷ میلیون لیتر نفت گاز تولید کند.

پالایشگاه نفت آناهیتا نیز که تنها پالایشگاه در دست احداث نفت کشور محسوب می‌شود با وجود تأکیدات مقام معظم رهبری درباره احداث این پالایشگاه در سفر ایشان به این استان در سال ۱۳۹۰، سال‌هاست تنها در مرحله حصار کشی و تسطیح زمین باقی مانده و پیشرفت فیزیکی آن حتی به ۵ درصد هم نرسیده است. احداث پالایشگاه نفت آناهیتا در دی ماه سال ۱۳۸۵ به تصویب هیئت دولت رسید ولی با وجود برگزاری مراسم کلنگ زنی آن و آغاز عملیات اجرایی در سال ۱۳۸۷، بین سال‌های ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۲ (پایان دولت دهم) به دلیل عدم تأمین منابع مالی از سوی سهامداران به صورت کامل متوقف شد. با روی کار آمدن دولت یازدهم و تغییر مدیرعامل پالایشگاه نفت آناهیتا، تغییراتی در وضعیت سهامداران و وضعیت اجرایی این پالایشگاه انجام شد و صندوق توسعه ملی نیز با سهم ۸۵ درصدی خود در تأمین مالی این طرح موافقت کرد. در نتیجه، عملیات اجرایی این طرح بعد از وقفه‌ای چندین ساله، از شهریورماه امسال با برگزاری مراسم کلنگ زنی جدید و انجام عملیات خاکبرداری آغاز شده است.

بررسی وضعیت این پالایشگاه پس از گذشت چندین ماه از آخرین مراسم کلنگ زنی آن نشان می‌دهد که کلنگ زنی جدید هم جدی نبوده است چرا که هنوز منابع مالی قابل توجه به این پالایشگاه از سوی سهامداران آن اختصاص داده نشده است و برنامه عملیاتی جدی توسط آنها ارائه نشده است. در واقع، مشکل اصلی اجرای طرح پالایشگاه آناهیتا، خودتحریمی است که توسط سهامداران فعلی این طرح به بهانه اقتصادی نبودن احداث آن اعمال می‌شود. این در حالی است که در سال‌های اخیر، مزایای فراوان و مناسبی برای اجرای این طرح پالایشی مانند تأمین ۸۵ درصد از سرمایه لازم برای اجرای این طرح از صندوق توسعه ملی و تحویل خوراک با قیمت ۹۰ درصد فوب خلیج فارس نفت خام (۵ درصد ارزان تر از قیمت خوراک تحویلی به پالایشگاه‌های نفت فعلی کشور) به مدت ۱۰ سال در نظر گرفته شده است. با این وجود، این سهامداران نه

تصمیم می‌گیرند که با تزریق منابع مالی خود اقدام به شروع واقعی مراحل ساخت این پالایشگاه کنند و نه تصمیم می‌گیرند که اگر به هر دلیلی، تمایلی برای مشارکت در احداث این پالایشگاه ندارند، نسبت به واگذاری سهام خود به سایر بخش‌هایی که تمایل دارند تا در امر سرمایه‌گذاری این طرح مشارکت داشته باشند، اقدام کنند.

متأسفانه مسئولان وزارت نفت نیز به این بهانه که این پالایشگاه توسط بخش غیردولتی احداث می‌شود، نسبت به کم‌ترکی سهامداران آن که هیچ‌گونه تعهدی برای حل مشکلات صنعت پالایشی کشور و اجرای این پروژه‌های ملی ندارند و فقط به سود و زبان خود فکر می‌کنند، سکوت کرده است و وظایف حاکمیتی خود درباره کاهش خام‌فروشی نفت و نظارت کلان بر روند اجرای طرح‌ها در این زمینه به دست فراموشی سپرده است.

در مجموع، وضعیت نامطلوب تنها پالایشگاه نفت خام در دست احداث کشور و کم‌توجهی وزارت نفت به حل مشکلات آن نشان می‌دهد که اقتصاد مقاومتی که مسئولان این وزارتخانه در سخنان خود بر اجرای آن به دفعات تأکید می‌کنند، حال و روز خوبی در صنعت نفت کشور در دو سال اخیر نداشته است. انتظار می‌رود مسئولان وزارت نفت هر چه سریع‌تر رویه خود در برخورد با مشکلات اجرایی احداث پالایشگاه آناهیتا را تغییر دهند و با اتخاذ تصمیمات جدی درباره این وضعیت، احداث تنها پالایشگاه نفت خام در دست احداث کشور را سرعت ببخشند.

حدود ۲۰ سال است که هیچ پالایشگاه نفتی در کشور احداث نشده است. البته در اواسط دهه هشتاد، طرح‌های متعدد پالایشی توسط وزارت نفت تعریف شد و به صورت همزمان در دستور کار قرار گرفت اما به دلایل مختلفی از جمله خصوصی‌سازی، هیچ کدام از آنها به غیر از پالایشگاه آناهیتا، وارد فاز اجرایی نشدند

بازارهای جذاب داخلی به اوضاع بین‌المللی نظاره می‌کنند

گشایش کانال خوش بینی به بازار پتروشیمی‌ها

پس از کاهش قیمت‌های پایه محصولات پتروشیمی شاهد بازگشت آرام خریداران هستیم که به افزایش حجم معامله پلیمرها در بورس کالا منجر شد. با توجه به بهبود بازار داخلی و انتظار برای افزایش حجم تولید در صنایع مصرف‌کننده، می‌توان روزهای بهتری را پیش‌روی بازار پلیمرها ترسیم کرد. از سویی معاملات محصولات شیمیایی برای دومین هفته پیاپی در شرایط مطلوبی قرار دارد. با توجه به شرایط سخت جهانی شاید هنوز زمان بهبود قطعی بازار فراتر سیده باشد ولی اوضاع در بازار محصولات پتروشیمی بهتر از سایر بازارهاست.

معاملات پلیمرها در بورس کالا

محصولات پلیمری در هفته جاری در بورس کالا و پس از اعلام کاهش قیمت‌های پایه با افزایش محسوس جذابیت و تقویت تقاضا روبه‌رو شدند که در کنار عقب‌نشینی زیرپوستی عرضه برخی گریدهای جذاب، باز هم باعث شد تا افزایش محسوس حجم معامله پلیمرها را شاهد باشیم. این وضعیت تا جایی پیش رفت که حجم معامله پلیمرها در بورس کالا با ۷۵ درصد رشد، به بالای ۴۵ هزار تن در هفته برسد که خود نشانه مهمی از بهبود بازار به‌شمار می‌آید. به تجربه ثابت شده است که حجم معامله بالاتر از ۴۰ هزار تن در هفته را باید یک سیگنال مهم از تقویت بازار دانست. از سوی دیگر توجه بازار به انواع OFF گریدهای سبک فیلم، سبک خطی، سنگین اکستروژن و سنگین لوله ویژگی مهم دیگر بازار بود ولی هنوز تا رسیدن به

به سایر کشورها مخصوصاً کشورهای اروپایی و بازارهای پیشین به‌شدت افزایش یافته است، بنابراین می‌توان این احتمال را مطرح کرد که ممکن است جهت‌گیری عرضه‌ها به جای بازارهای داخلی، به سمت بازارهای خارجی گرایش پیدا کرده باشد، هر چند که این ادعا تنها یک احتمال است. از سوی دیگر مدتی است که قیمت دلار با شتاب محدودی وارد یک فاز صعودی شده و به نظر می‌رسد حداقل در کوتاه‌مدت در قیمت‌هایی بالاتر از ۳۶۰۰ تومان نوسان کند. با توجه به این ویژگی در کنار ترس از کاهش شدید قیمت دلار، هم‌اکنون جذابیت صادرات چندبرابر شده است بنابراین باید شائبه تقویت صادرات را جدی‌تر از گذشته ارزیابی کرد. موارد فوق تنها به‌صورت یک هشدار مطرح می‌شود و ممکن است در آینده با شدت بیشتری محقق شود، بنابراین باید از هم‌اکنون و مخصوصاً برای حمایت از صنایع

روزهای اوج فاصله داریم. نکته مهم معاملات روزهای اخیر را باید کاهش عرضه برخی گریدهای جذاب و پر مخاطب دانست که داده مثبتی به حساب نمی‌آید و البته از کاهش حجم تولید در صنایع بزرگ بالادستی نیز حکایت می‌کند. حجم عرضه محصولات پلیمری در هفته جاری برابر با ۸۲ هزار و ۵۳۰ تن بوده، در حالی که در مدت مشابه در هفته قبل از آن، این حجم برابر با ۸۰ هزار و ۵۲۳ تن بوده است، بنابراین در نگاه اول نمی‌توان از کاهش جدی حجم عرضه‌ها صحبت کرد ولی این همه ماجرا نیست زیرا کاهش عرضه‌ها بیشتر به گریدهای جذاب بازمی‌گردد. با توجه به این موارد نکته مهم‌تر را باید شائبه افزایش حجم صادرات این گروه‌های کالایی دانست زیرا با توجه به ثبت برخی گشایش‌های مهم بین‌المللی و بازگشایی حساب‌های ارزی در بانک‌های معتبر خارجی، هم‌اکنون جذابیت صادرات

پایین دستی، به این موارد توجه بیشتری داشته باشیم.

بازار داخلی مواد اولیه پلیمری

با کاهش قیمت‌های پایه محصولات پتروشیمی، برخی از فعالان بازار انتظار داشتند تا قیمت‌ها نیز کاهش یابد ولی دقیقاً عکس این انتظار محقق شد. استارت افزایش قیمت‌ها در بازار آزاد در اواخر هفته گذشته زده شد ولی در همان زمان جهت‌گیری کلی قیمت‌ها کاهش‌ی بود. به مرور زمان و به دلیل کاهش حجم معامله پلیمرها در بورس کالا و همچنین محدودیت‌های گسترده بر سر راه کدهای معاف از مالیات در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، به آرامی حجم عرضه‌ها در بازار داخلی کاهش یافت که در کنار وجود تقاضای مؤثر، به تضعیف موجودی انبارها منجر شد که نشان‌دهنده برتری تقاضا بر عرضه است. با توجه به این موارد شاهد تغییر جهت بازار به سمت رشد قیمت‌ها بودیم و ممکن است این روند حداقل تا ابتدای هفته آینده نیز ادامه یابد. به نظر می‌رسد گریدهای سنگین را باید پیش‌تاز رشد قیمت‌ها دانست هر چند که نمی‌توان برای هفته آینده دورنمای مشخصی را ترسیم کرد که به تمامی گریدها سرایت کند زیرا افزایش حجم معاملات در بورس کالا، به تقویت عرضه‌ها در بازار داخلی منجر خواهد شد.

معاملات محصولات شیمیایی

بورس کالا طی این مدت شاهد رونق معاملات محصولات شیمیایی بود؛ افزایش حجم معامله محصولات که در گذشته از جذابیت چندانی برخوردار نبودند. ثبت چندین رقابت بر سر عرضه‌های موجود، کاهش جدی قیمت‌های پایه که به جذابیت خرید منجر شده است، بهبود تقاضا در صنایع مصرف‌کننده و امید به بهبود بیشتر بازار این کالاها مواردی است که واقعیت‌های این بازار را تشکیل می‌دهد. استایرن منومر پتروشیمی پارس، جوش شیرین پتروشیمی شیراز، سود کاستیک تولیدی پتروشیمی بندرامام و پتروشیمی

اروند، ارتوزالین پتروشیمی برزویه، دی اتانول آمین و دی اتیلن گلاکول پتروشیمی شازند کالاهایی بودند که با رقابت روبه‌رو شده و با افزایش قیمت همراه شدند. با توجه به حجم بالای معاملات در بورس کالا در دو هفته اخیر هر بار حجم دادوستد محصولات شیمیایی را به بیش از ۱۵ هزار تن در هفته رساند که بر این اساس به نظر می‌رسد این بازار در حال تغییر شکلی جدی است که با توجه به ویژگی‌های فنی آن، می‌توان از احتمال رونق تولید در صنایع پایین‌دستی و بزرگ صنایع شیمیایی یاد کرد که می‌تواند بخش بزرگی از صنعت پایین‌دستی پتروشیمی را با خود به حرکت درآورد. این نکته را در آستانه ورود به روزهای پایانی سال و اوج تقاضای فصلی در صنایع داخلی باید بسیار مهم تلقی کرد زیرا نشانه مهم از خروج از رکود خواهد بود. با توجه به افزایش قیمت‌های جهانی نفت خام و بازگشتن به بالای ۳۰ دلار در هر بشکه، شاید بازار از رشد قیمت‌ها نگران شده و در کنار وجود تقاضای داخلی، در حال مقاوم‌سازی اقتصادی با افزایش موجودی انبارهای مواد اولیه است.

مهم‌ترین رخدادهای بازار محصولات پتروشیمی

- ۱- کاهش محسوس قیمت‌های پایه در بورس کالا که پتانسیل مهمی برای رشد تقاضا به شمار می‌رود.
- ۲- تقویت محسوس حجم خرید در بورس و بازار که به بازگشت خریداران منجر شد.
- ۳- رشد نزدیک به ۷۵ درصدی حجم معامله هفتگی پلیمرها در بورس کالا به نسبت هفته پیش از آن.
- ۴- افزایش حجم معاملات پلیمرها در بورس کالا به بیش از ۴۵ هزار تن که نشانه بهبود مجدد بازار است.
- ۵- کاهش نسبی حجم عرضه‌ها در بازار داخلی به تبعیت از افت حجم معاملات در بورس کالا در هفته‌های اخیر.
- ۶- کاهش موجودی انبارها در بازار آزاد که نشان‌دهنده برتری تقاضا بر عرضه است که در نهایت به افزایش نسبی قیمت‌ها در بازار منجر شد.
- ۷- افزایش حجم معامله پلیمرها پس از کاهش

قیمت‌های پایه در هفته جاری.

- ۸- تقویت معاملات نقدی - مچینگ در بورس کالا که بخش بزرگی از حجم معاملات را به خود اختصاص داد.
- ۹- گرایش فعالان بازار به سمت معاملاتی با حجم محدود با رویکرد نقدی - مچینگ.
- ۱۰- گرایش بخش بزرگی از خریداران به گریدهای OFF همچون گذشته.
- ۱۱- افزایش محسوس جذابیت انواع PVC و برخی گریدهای سبک فیلم و همچنین بازگشت تقاضا برای انواع پلی اتیلن سنگین اکستروژن و گریدهای لوله.
- ۱۲- بالابودن معاملات در رینگ شیمیایی بورس کالا همچون هفته گذشته با تقویت معامله بسیاری از کالاها.
- ۱۳- افزایش قیمت استایرن منومر، جوش شیرین، سود کاستیک، ارتوزالین، دی اتانول آمین و دی اتیلن گلاکول در تالار.

با توجه به ثبت برخی گشایش‌های مهم بین‌المللی و بازگشایی حساب‌های ارزی در بانک‌های معتبر خارجی، هم‌اکنون جذابیت صادرات به سایر کشورها مخصوصاً کشورهای اروپایی و بازارهای پیشین به شدت افزایش یافته است، بنابراین می‌توان این احتمال را مطرح کرد که ممکن است جهت‌گیری عرضه‌ها به جای بازارهای داخلی، به سمت بازارهای خارجی گرایش پیدا کرده باشد، هر چند که این ادعا تنها یک احتمال است

جلال دیوانی آذر، کارشناس فرآورده‌های نفتی:

چرخه تولید و عرضه گازوئیل و نفت کوره دچار نقص شده است

بانکرینگ را در اختیار بگیرند. این شرکت‌ها سوخت کشتی‌ها را به صورت خرده‌فروشی به شرکت‌هایی که دارای فعالیت جدی حوزه بانکرینگ هستند می‌فروشند تا سود حاصله را کسب کنند.

برخی معتقد هستند که بانکرینگ برای کشور در آمد زایی ندارد این ادعا تا چه اندازه درست است؟

بله، متأسفانه بانکرینگ برای کشور در آمد ارزی ندارد، چرا باید عده‌ای با ارز مبادله‌ای بتوانند بدون داشتن زیرساخت‌های لازم از جمله مخزن و کشتی، سوخت مورد نیاز کشتی‌ها را دریافت کنند اما شرکت‌هایی که توانایی و تجربه لازم را دارند نباید با پالایش و پخش فعالیت داشته باشد.

تنها زیرساخت‌هایی در بندر عباس و قشم برای بانکرینگ ایجاد شده است، و باید تاکید کنم نباید

دچار نقایصی شده که این نقایص توسط برخی افراد خاص تشدید می‌شود نه برطرف، در دوران تحریم، بسیاری از شرکت‌های فعال در حوزه فرآورده‌های نفتی با ایجاد شرکت‌های خارجی، تحریم‌ها را دور زده‌اند اما امروز شاهد هستیم که افراد دلال، نفس توسعه بانکرینگ را گرفته‌اند.

آنطور که اشاره کردید روند متناقضی در بانکرینگ را شاهد هستیم، علت این مسئله را چگونه ارزیابی می‌کنید، آیا می‌توان راه حلی برای آن متصور بود؟

سیاست‌های اعمال شده از سوی متولیان امر از جمله شرکت پخش و پالایش موجب شده تا تنها چند شرکت که نه از طریق مناقصه بلکه به دلیل داشتن ضوابطی سهمیه دریافت سوخت نفت کوره و گازوئیل را با قیمت مناسب داشته باشند و سیاست‌های

در حال حاضر شاهد رفع تحریم‌های بین المللی هستیم. طی ماه‌های منتهی به پایان سال ۱۳۹۴ و ماه‌های آغازین سال ۱۳۹۵ ارزیابی شما از بازار نفت کوره و گازوئیل چیست؟

مشکلات متعددی برای توسعه بانکرینگ برای فعالان این حوزه وجود دارد که می‌توان به عدم عرضه محصول به قیمت مناسب به خریداران واقعی، برای انجام بانکرینگ، وجود بوروکراسی اداری، نبود کارشناس اهل فن در این حوزه، عدم نظارت صحیح و سازنده از سوی متولیان امر، وجود رانت و انحصارطلبی برخی از افراد بانفوذ در سیستم اداری پالایش و پخش اشاره کرد.

آیا تغییراتی در روند بازار محصولات شما رخ داده است؟

چرخه تولید و عرضه محصول گازوئیل و نفت کوره

آنچه مسلم است بانکرینگ و سوخت رسانی به کشتی‌های عبوری با تمام مشکلات توسط شرکت‌های فعال در این حوزه انجام می‌شود اما اگر به دنبال کسب درآمد ارزی بالایی هستیم باید مشکلات را مرتفع کنیم تا بتوانیم حداقل سهم ۵۰ درصدی از بازار موجود در خلیج فارس را تصاحب کنیم

انتظار داشته باشیم در فضای کنونی در برابر رقبای منطقه خلیج فارس، حرفی برای گفتن داشته باشیم در حالی که تولیدکننده اصلی نفت کوره در منطقه ایران است. بدون شک اگر شرکت‌های بخش خصوصی نتوانسته‌اند در توسعه بانکرینگ گام جدی بردارند به دلیل سیاست‌های بالادستی در وزارت نفت است. آنچه مسلم است بانکرینگ و سوخت رسانی به کشتی‌های عبوری با تمام مشکلات توسط شرکت‌های فعال در این حوزه انجام می‌شود اما اگر به دنبال کسب درآمد ارزی بالایی هستیم باید مشکلات را مرتفع کنیم تا بتوانیم حداقل سهم ۵۰ درصدی از بازار موجود در خلیج فارس را تصاحب کنیم. براساس برنامه پنجم توسعه، حجم بانکرینگ کشور در سال پایانی این برنامه باید به ۲۳ میلیون لیتر در روز می‌رسید اما امروز شاهد عدم توفیق در این برنامه هستیم.

روبرت بیگلریان عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی

انحصار در حوزه قیر بر داشته شود

فناوری جدید می‌تواند و بازارهای مناسبی را بر روی محصولات ایرانی بازگشایی کند.

نماینده مردم ارامنه اصفهان و جنوب ایران خاطرنشان کرد: سرمایه‌گذار خارجی احتمالاً در بخش‌های تخصصی حوزه قیر و درجه بندی‌های موجود در آن سرمایه‌گذاری خواهد کرد ضمن اینکه حضور آنها تنها به دلیل عدم وجود فناوری به روز و همچنین عدم وجود بازار آن در این حوزه خواهد بود که ما تاکنون از حضور در این موارد غفلت کرده‌ایم.

وی گفت: استفاده از نظرات و فناوری خارجی‌ها و سرمایه‌گذاری آنها در بخش‌های تخصصی حوزه قیر نظیر قیرهایی که در باند‌های فرودگاهی و یا مناطق حساس ریخته می‌شود مفید فایده خواهد بود. بیگلریان افزود: نگاه کارشناسان قیر و همچنین مسئولان وزارت نفت باید تنها به این موضوع معطوف باشد که اگر سرمایه‌گذاری خارجی در قیر تنها در حوزه‌هایی که جمهوری اسلامی ایران در آن از نظر علمی و فناوری حضور

این عضو کمیسیون انرژی تأکید کرد: بخش دولتی حمایت‌های لازم را از طریق صندوق توسعه ملی برای سرمایه‌گذاران خارجی در نظر خواهد گرفت که با توجه به اجرای برجام و فضای بعد از توافق هسته‌ای سرمایه‌گذار خارجی قطعاً مشتاق حضور در ایران خواهد بود.

بیگلریان با اشاره به برخی انتقادات کارشناسان در حوزه قیر و برخی حوزه‌های زیر مجموعه نفت و صنایع زیر دستی و بالا دستی آن خصوصاً انحصارات چند جانبه‌ای که بوجود آمده است افزود: اگر سرمایه‌گذار خارجی بتواند فناوری جدید را به ایران وارد کند این امکان برای جمهوری اسلامی ایران بوجود خواهد آمد که بخش خصوصی اجازه خروج از عرصه رقابت را به خود ندهد و در میدان باقی مانده و رقابت خوبی را با دیگر همکارانش داشته باشد.

وی در توضیح بیشتر اظهار داشت: حضور سرمایه‌گذار خارجی در حوزه قیر می‌تواند از جهات مختلف موثر باشد که این جهات وجود

روبرت بیگلریان نماینده ارامنه اصفهان و جنوب ایران و عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی درباره سرمایه‌گذاری خارجی در قیر ایران گفت: وضعیت کشور ما از نظر صادرات قیر مطلوب است ضمن اینکه با توجه به قابلیت و ظرفیت‌های مناسبی که جهت سرمایه‌گذاری در ایران جدید وجود دارد می‌توانیم منافع دو طرف حاصل شود. همچنین بخش خصوصی ایران آمادگی لازم را در اعمال مساعدت و راهنمایی در جذب سرمایه‌گذاران خارجی برای ایجاد یا مشارکت در طرح‌ها و واحدهای بزرگ صنعتی و معدنی به خوبی داراست.

وی افزود: قیر، منابع و تبدیلات تخصصی و زیر ساخت‌های آن به طور بالقوه در جمهوری اسلامی ایران وجود دارد به طوری که بیش از ۷۰ درصد قیر طبیعی کشور در استان کرمانشاه وجود داشته و قیر طبیعی این منطقه منحصر به فرد و دارای درجه خلوص بالایی است لذا بخش خصوصی ایران در این حوزه فعالیت بسیار مناسبی دارد.

حیدر ذوالفقاری، رئیس انجمن پارافین

پالایشگاه‌ها به ما مواد اولیه نمی‌دهند

بیرون آورده و طبیعتاً نتیجه آن خواهد شد که نه تنها تولید کننده نمی‌تواند کار کند بلکه مجبور است کم‌کم در کارخانه خود را نیز قفل بزند. الان در بخش مابسیاری از تولیدکنندگان کار را تعطیل کرده و کارخانه‌هایشان را بسته‌اند.

به همه این مسائل رکودی را که دامنگیر کشور شده است را نیز اضافه کنید، این رکود کشور را مانند ماشینی خواهد کرد که به دره افتاده لذا بیرون کشیدن چنین ماشینی و وارد کردن آن به جاده اصلی بسیار سخت خواهد بود.

دولت چون خودش پول دارد فکر می‌کند که بقیه نیز همین قدر پول در اختیار دارند، در حالی که بخش‌های کوچک به زحمت سرپایسته‌اند.

در حال حاضر دغدغه اصلی تولیدکنندگان پارافین در کشور چیست؟

در بخش کاری و تولیدی ما بازگشت ارزش افزوده و تأمین مواد اولیه بزرگترین دغدغه است، الان بسیاری از پالایشگاه‌ها خودشان مواد اولیه را به کشورهای دیگر از جمله هند و چین صادر کرده و خام فروشی می‌کنند این در حالی است که ما در کشور خودمان با مشکل مواد اولیه مواجه هستیم. آقای نعمت زاده در جریان این خام فروشی هستند، خام فروشی ای که نتیجه‌اش این است که همین هندی‌ها و چینی‌ها را رقیب بازار جهانی ما می‌کند، اما متأسفانه تا به حال ایشان فکری برای این موضوع نکرده‌اند.

در پایان باید اضافه کنم رکود این مدت تا این حد سابقه نداشت الان با این وضعیت به کسانی که پول خود را در بانک می‌گذارند سود ۲۰ درصدی بدون مالیات داده می‌شود به نظر شما آیا دیگر انگیزه‌ای برای تولید و کارآفرینی باقی خواهد ماند؟ دولت باید سیاست‌های بانکی‌اش را اصلاح کند.

متأسفانه رقابت بین بخش‌های تولیدی دولتی و نیمه خصوصی با بخش‌های خصوصی ناعادلانه است؛ امیدواریم که دولت برای خروج از رکود فکر عاجلی کند.

انجمن پارافین جز بنگاه‌های اقتصادی کوچک است که سهمی در صادرات جمهوری اسلامی ایران برعهده دارد. در حالی این صنعت کوچک نیازمند حمایت‌های بخش‌های مختلف دولتی است که حیدر ذولفقاری رئیس اتحادیه تولیدکنندگان پارافین نسبت به نقش دولتی‌ها معترض بوده و خواستار تغییر رویه در این موضوع است. در همین حال برای بررسی دقیق تر این موضوع با وی به گفتگو نشسته ایم:

صحبت‌هایی در خصوص مواد اولیه تولید پارافین مطرح است، در حال حاضر تأمین این مواد چگونه انجام می‌شود؟

ما مواد اولیه خود را از بخش دولتی تهیه کرده، فرآوری کرده و بعد تولیدات خود را صادر می‌کنیم.

از آن جهت که تولید ما زیرمجموعه نفت است و قیمت نفت نیز پایین آمده در نتیجه قیمت فرآوری‌ها ما نیز در جهان پایین آمده است اما در چنین شرایطی دولت متناسب با قیمت جهانی قیمت مواد اولیه خود را پایین نمی‌آورد. حالا فرض کنید که در این وضعیت که قیمت مواد اولیه بالا و قیمت فروش ما بسیار پایین است چه بر سر واحدهای این صنعت خواهد آمد.

نقش دولت در این راستا چگونه است؟

متأسفانه دولت سود بانکی را که برای تولید ۱۴ درصد بود حداقل ۲۱ درصد افزایش داده، از طرفی همان سیاست مالیات بر ارزش افزوده را نیز ادامه داد فقط نرخ مالیات را به ۹ درصد رساند. در این شرایط ما اگر به طور مثال بخواهیم ۱۰ میلیارد تومان خرید داشته باشیم باید ۹۰۰ میلیون تومان در سال به دولت بپردازیم، قانون می‌گوید که بعد از صادرات دولت باید ۹ درصد را برگرداند اما الان حتی سال ۹۲ را نیز دولت به کسی پرداخت نکرده است.

دولت از طرفی بهره را بالا برده، از سوی دیگر نقدپسنگی را از دست بنگاه‌های کوچک

بیگلریان با اشاره به برخی انتقادات

کارشناسان در حوزه قیر و برخی حوزه‌های زیر مجموعه نفت و صنایع زیر دستی و بالا دستی آن خصوصاً انحصارات چند جانبه‌ای که بوجود آمده است افزود: اگر سرمایه‌گذار خارجی بتواند فناوری جدید را به ایران وارد کند این امکان برای جمهوری اسلامی ایران بوجود خواهد آمد که بخش خصوصی اجازه خروج از عرصه رقابت را به خود ندهد و در میدان باقی مانده و رقابت خوبی را با دیگر همکارانش داشته باشد

ندارد صورت گیرد مفید خواهد بود ضمن اینکه در صورت اجرای این موضوع دولت می‌تواند با ملحوظ کردن موضوعات مذکور و جنبه‌های قانونی آن ضمن در نظر گرفتن منافع ملی، منافع شرکت‌های خصوصی را نیز تأمین کند.

این نماینده مجلس تصریح کرد: سرمایه‌گذار خارجی در صنعت قیر تنها برای منافع خود وارد این حوزه خواهد شد که البته این اقدام وی به دلیل گستردگی منابع عظیم قیر ایران بوده و وجود نیروی انسانی و ارزان و بازار مناسب می‌تواند سرمایه‌گذاری در بخش قیر را سودمند کند. ضمن اینکه سرمایه‌گذار خارجی تنها بر اساس هزینه و فایده اقدام به کار تجاری در کشورهای دیگر خواهد کرد.

بیگلریان افزود: در شرایط جدید اقتصادی، به طور حتم کشورهای غربی و اروپایی‌ها به ویژه خود آمریکا تمایل زیادی برای حضور در حوزه اقتصادی ایران دارند و مسئله‌ای که در این شرایط اهمیت دارد این است که نباید سرمایه‌گذار داخلی را فدای سرمایه‌گذار خارجی کرد لذا اولویت با سرمایه‌گذار داخلی است البته به شرطی که دید دولت به سرمایه‌گذاران منصفانه باشد و هم برای سرمایه‌گذار خارجی و هم داخلی احترام قائل شود.

این عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی گفت: افرادی که در ایران سرمایه‌گذاری می‌کنند باید در کشور احساس امنیت و آرامش کنند و اگر دولت نتواند این حس امنیت و آرامش را به سرمایه‌گذار القا کند، سرمایه‌گذار سرمایه‌اش را در کشور مستقر نمی‌کند.

وی در پایان تأکید کرد: باید با حساسیت لازم از حیث مدیریت و چشم‌انداز و فناوری و نیروی متخصص بتوانیم منافع ملی کشورمان را حفظ کرده و با کمک از سرمایه‌گذار خارجی خود را به روز کرده و بهره‌وری را در کشور ارتقا بخشیم.

شرکت آریا صنعت بهینه

روانکارهای
صنعتی و
موتوری
گریس
ضد یخ

تولید کننده
انواع

آدرس کارخانه: شهرک صنعتی اشتهارد، بلوار ابوریحان بیرونی
بلوار دکتر حسابی غربی، گلشن دوم، گلبن یکم، پلاک ۱۶۶۶
آدرس دفتر مرکزی: میدان ونک، خیابان ملاصدرا، خیابان شیراز شمالی
خیابان دانشور شرقی، پلاک ۲۸، واحد ۸

تلفن: ۰۲۱-۸۸۰۵۹۹۹۱-۳

نمابر: ۰۲۱-۸۸۶۱۶۰۴۹

www.arialubricants.ir

info@arialubricants.ir

شرکت
سمندراد

تولیدکننده

انواع روغن پایه

فلش ۱۷۰ درجه به بالا

جهت صادرات و فروش داخل

آدرس کارخانه: استان قزوین، بویین زهرا، فتح آباد

آدرس دفتر مرکزی: تهران خیابان ملاصدرا، خیابان شیراز شمالی، خیابان دانشور شرقی، پلاک ۲۶

www.samandradco.ir

تلفن: ۰۲۱-۸۸۶۲۸۰۱۴

info@samandradco.ir

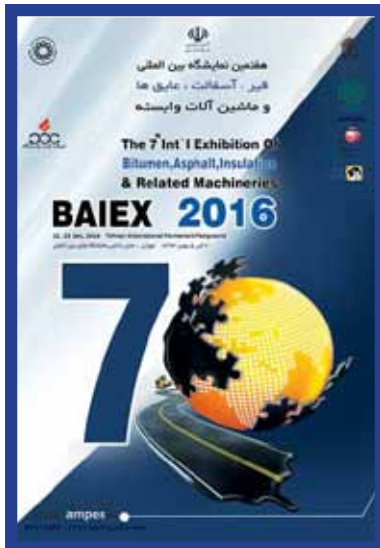
تلفن همراه: ۰۹۱۰۲۲۶۱۷۶۰، ۰۹۱۰۹۷۵۳۴۲۱، ۰۹۱۰۹۷۵۳۴۲۹

تهران میزبان هفتمین نمایشگاه بین‌المللی قیر بود

نمایشگاه هفتم قیر و آسفالت با حضور تولیدکنندگان قیر و مواد افزودنی، قیرهای امولسیون، قیرهای خالص، آسفالت‌های حفاظتی، ماشین‌آلات تولید و اجرا، مهندسان مشاور برگزار شد.

ساخت و اجرا، فناوری‌های مناسب نگهداری رویه راه‌ها، قیرهای غیراستاندارد، تانکرهای حمل قیر و با حضور اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی در تهران برگزار شد. شایان ذکر است،

هفتمین نمایشگاه قیر و آسفالت با حضور کلیه دست‌اندرکاران، سیاست‌گذاران و تولیدکنندگان قیر و آسفالت، ماشین‌آلات و تجهیزات مربوطه، قیرهای اصلاح‌شده، انواع آسفالت، تکنولوژی‌های

زمان مشخصی برای قراردادهای نفتی معین نشده است

رئیس کمیته بازنگری قراردادهای نفتی از وضعیت و زمان انعقاد قراردادهای نفتی در شرایط جاری ابراز بی اطلاعی کرد.

سید مهدی حسینی درباره آخرین اخبار از انعقاد قراردادهای جدید نفتی ایران پس از برداشته شدن تحریم‌ها گفت: از اخبار جدید در این مورد و انعقاد قرارداد خبر جدیدی ندارم و از این کار خارج شده‌ام. وی درباره روند انعقاد قرارداد بر اساس IPC عنوان کرد: به طور قانونی باید قراردادهای نفتی به صورت مناقصه انجام شود؛ مگر در مواردی که با اجازه و دستور وزیر نفت قرارداد به صورت مذاکره به امضا برسد.

ایران با رونمایی از مدل جدید قراردادهای نفتی خود پیش از برداشته شدن تحریم‌ها، شرایط جدید خود را برای همکاری‌های نفتی با شرکت‌های بین‌المللی اعلام کرده است و گفته می‌شود که برخی شرکت‌ها نیز پیش‌تر آمادگی خود را برای ورود به پروژه‌های نفتی ایران اعلام کرده‌اند.

این در حالی است که قراردادهای جدید نفتی گرچه مورد استقبال شرکت‌های خارجی و حتی بخش خصوصی به دلیل توجه به ظرفیت‌های داخل قرار گرفته است اما باید منتظر ماند تا جزئیات بیشتری از آن اعلام شود. سرمایه‌گذاران خارجی علاقه خود را برای حضور در پروژه‌های نفتی ایران بعد از تحریم از طریق رسانه‌ها و دیدارها با وزیر نفت و مسئولان نفتی ایران اعلام کرده‌اند. از سویی چارچوب کلی و نوع قراردادهای جدید نفتی (IPC) نیز برای سرمایه‌گذاران مشخص شده و باید دید که این چارچوب چقدر برای آنها جذاب بوده است.

در همین حال پاول استونز، کارشناس مسائل نفتی و محقق امور انرژی در اندیشکده چاتم‌هاوس در گفتگو با ایرنا، در این باره اعلام کرده است وزیر نفت ایران کار گروهی را به منظور تغییر قوانین و مقررات بیع متقابل به منظور جذب شرکت‌های نفتی بین‌المللی ایجاد کرد. اگر ایران بتواند قراردادهای نفتی‌اش را اصلاح کند، شرکت‌های بین‌المللی نفتی بیشتری جذب بازار ایران خواهند شد، زیرا ایران و شرکت‌های نفتی بین‌المللی بر این باور هستند که مقررات بیع متقابل خوب نبوده و ایجاد جذابیت نمی‌کرده است.

فرشید فرحناکیان، دانشجوی دکتری حقوق نفت و گاز و وکیل دادگستری به‌عنوان یکی از مخالفان قراردادهای جدید با بیان اینکه «ضرورت معرفی» مدل جدید قرارداد نفتی بالادستی ایران تحت عنوان «قرارداد نفتی ایران» (Iran Petroleum Contract: IPC) و «تبیین اختیارات وزارت نفت» در الزام‌آور ساختن آن هنوز با تردید مواجه

است، می‌گوید: «از ایرادات قراردادهای بیع متقابل نسل آخر و اینکه این مدل جدید قرارداد نفتی ایران قرار است کدامیک از این ایرادات را برطرف کند، تحلیل مشخصی وجود ندارد؛ همچنین از اینکه چه تعداد از این ایرادات احتمالی وارد بر قراردادهای بیع متقابل نسل آخر مربوط به خود این قراردادها هستند و چه تعداد از این ایرادات احتمالی منبعت از دیگر حوزه‌های مرتبط با اجرای این قراردادها است، تفکیک دقیقی وجود ندارد.»

وی در ادامه دلایل خود می‌افزاید: «آیا این ایرادات احتمالی آنچنان ارزشمند است که کنار نهادن انباشت دانش و تجربه منتج از اجرای قراردادهای بیع متقابل و مواجه کردن نظام اجرایی و نظارتی مرتبط با قراردادهای بالادستی نفتی با فضای حقوقی جدید را توجیه‌پذیر سازد.» به گفته فرحناکیان: «اگر این مدل جدید قرارداد نفتی ایران بدون نیاز به تصویب مجلس شورای اسلامی اجرایی شود، چه تضمینی وجود دارد با تغییرات آتی در قوه مجریه و در نتیجه تغییر رویکرد احتمالی تصمیم‌گیران، اعتقاد بدین قرارداد دچار تزلزل نشود.»

وی همچنین می‌گوید: «با شباهت این مدل جدید قراردادی در مواردی با قراردادهای مشارکت در تولید و تعارض احتمالی‌اش با اصول ۴۴ و ۴۵ قانون اساسی و اینکه اشخاص خصوصی به تنهایی یا به همراه دولت نمی‌توانند سرمایه‌گذاری مستلزم مالکیت سرمایه‌گذار بر منابع نفت و گاز به‌عنوان بخشی از انفال و ثروت‌های عمومی داشته باشند، قابل پیش‌بینی نیست قانون بودجه حاوی اجازه چنین قراردادهایی قرار است چگونه تأیید شورای نگهبان را اخذ کند.»

«از این‌رو تصمیم به تغییر مدل قرارداد نفتی بالادستی ایران فراتر از صلاحیت وزارت نفت و حتی قوه مجریه قرار می‌گیرد و نیاز به هماهنگی بین سایر قوا و اجماع حاکمیتی دارد.»

حسن تاجیک رئیس کمیسیون قیر اتحادیه صادرکنندگان

فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی

شیطنت‌های تولید کنندگان کوچک مشکل صنعت قیر است

اساسی‌ترین مشکل صنعت قیر از دید فعالان و تولید کنندگان آن، نحوه فروش و قیمت‌گذاری خوراک اولیه تولید قیر است؛ موضوعی که از سوی دولتی‌ها قویا رد می‌شود. به همین منظور و برای بررسی دقیق‌تر این موضوع با حسن تاجیک رئیس کمیسیون قیر اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی به گفتگو نشسته ایم

شاهد کاهش قیمت نفت هستیم و سیاست «فریز» هم از سوی ایران پذیرفته نشده است این موضوع در قیمت گذاری خوراک پتروشیمی‌ها چه تاثیری داشته است؟

تعیین قیمت ماهانه خوراک قیر از سوی شرکت پالایش و پخش آن هم در شرایطی که قیمت نفت کاهش یافته است، موجب شده خسارت زیادی به تولیدکنندگان وارد شود. کارشناس شرکت ملی پخش قیمت گذاری می‌کند اما شرکت پالایش و شرکت ملی نفت قیمت را نهایی می‌کند. مشکل اینجاست با کاهش قیمت نفت خام و تعیین یک ماهه نرخ خوراک کمپانی‌های بزرگ زیان ده می‌شوند. از این رو انتظار داریم قیمت خوراک در ماه چندین بار تغییر کند.

شما که خود در شرکت پالایش و پخش سابقه چندین ساله دارید آینده این روند را چگونه پیش بینی می‌کنید؟

زمانی که دلیل اینکه پالایشگاه‌ها متعلق به این شرکت بود می‌توانستند در هر زمینه‌ای ورود کنند اما امروز دیگر نباید تنها مرجع تعیین کننده باشد و باید از کارشناسان و تولیدکنندگان فرآورده‌های مختلف نفتی در تعیین نرخ خوراک نظرخواهی شود. عدم موفقیت تولیدکنندگان در صادرات قیر هیچ ارتباطی به ما ندارد و باید نسبت به حل مشکلات در جای دیگر اقدام شود.

متأسفانه وضعیت کنونی قیر ایران متوجه سیاست‌های اشتباه شرکت ملی پالایش و پخش است که قیمت V.B را بالاتر از قیمت استاندارد ارائه می‌کند. این سیاست در کنار سایر مشکلات موجب شده تا بازار ۵،۱ میلیارد دلاری قیر را از دست بدهیم. این در حالی است که قرار بود امسال ۱۰ درصد درآمدهای ارزی کشور در این زمینه افزایش یابد، اما با توجه به شرایط پیش آمده تحقق آن دور از ذهن است.

اگر بخواهیم مشکلات دیگر صنعت قیر را برشماریم به چه مواردی اشاره می‌کنید؟

از دیگر مشکلات صنعت قیر عرضه محصول توسط شرکت‌های کوچک بیش از توان شان است به طوری که شرکت‌های کوچک قیمت قیر را بالاتر از قیمت بین‌المللی خریداری می‌کنند و بعد از صدور مجوز، محصول خریداری شده را به دلیل گران بودن باطل می‌کنند. در این شرایط شرکت‌های کوچک با شیطن تمام قیری که متعلق به شرکت‌های اصلی داخلی نیست با در دست داشتن مجوز بورس به فروش می‌رسانند به همین دلیل شرکت‌های بزرگ فعال در حوزه قیر به مشکل جدی برخورد کرده‌اند که موجب شده حتی یکی از شرکت‌های اصلی تولیدکننده از پا درآید و موجب بدنامی قیر ایرانی نیز شود.

صنعت قیر در جمهوری اسلامی ایران به عنوان یکی از شاخص‌های صادراتی فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی به شمار می‌رود ارزیابی شما در خصوص وضعیت این محصول چیست؟

به باور من آنچه موجب به خاک سیاه نشستن صنعت قیر شده، سیاست گذاری نادرست پالایش و پخش در تعیین نرخ خوراک اولیه و صدور مجوزهای بی حد به واحدهای تولیدی است. اما دولتی‌ها می‌گویند این موضوع صحت ندارد و این را به شدت رد می‌کنیم چرا که ما متناسب با فرمول مصوب شرکت پالایش و پخش توسط شرکت پخش، ماهانه قیمت گذاری V.B می‌کنیم و حتی بر مبنای تغییرات بازار نیز نرخ خوراک به صورت هفتگی اعلام می‌شود. عدم موفقیت تولیدکنندگان در صادرات قیر هیچ ارتباطی به ما ندارد و باید نسبت به حل مشکلات در جای دیگر اقدام شود. این سخنان دولتی‌ها در حالی است که به باور من مشکلات تولیدکنندگان بزرگ قیر فعالیت و شیطن‌های شرکت‌های کوچک در این حوزه است.

در خصوص تولیدکنندگان کوچک صحبت شد در حال حاضر V.B و آنچه خوراک پتروشیمی‌ها از سوی دولتی‌ها اعلام می‌شود چه تاثیری در بازار صادرات گذاشته است؟

محمدابراهیمی
کارشناس و تولید کننده قیر

تعدد بازیگران، کیفیت قیر را کاهش داده است

قیمت خوراک تعیین شده برای شرکت‌های تولید کننده قیر و عرضه انحصاری این محصول در بازارهای بورس و سرمایه‌گذاری برای قیر ایرانی مشکلاتی را ایجاد کرده است. این در حالی است که تعیین قیمت خوراک توسط شرکت پالایش و پخش نیز چالش‌های دیگری را پیش روی تولید کنندگان عمده این محصول قرار داده به همین منظور با محمد ابراهیمی کارشناس مسائل انرژی و یکی از تولید کنندگان قیر در کشور به گفتگو نشسته ایم

بدهد.

تعیین قیمت خوراک پتروشیمی‌ها از سوی شرکت پالایش و پخش چه معضلاتی را برای بازار قیر صادراتی و بخش خصوصی ایجاد کرده است؟

آنچه موجب شده صادرات قیر در کشور با مشکل مواجه شود، سیاست‌های شرکت پالایش و پخش است که خوراک را بیش از قیمت واقعی به تولید کنندگان ارائه می‌دهد و این مسئله موجب شده تا قیر با قیمت بالا تولید و صادر شود و در نتیجه قیر با کیفیت ایرانی نتواند در کنار رقبای خارجی تخفیف معناداری بدهد و در نتیجه بازارهای موجود را از دست

شرکت تولید کننده قیر و ورود آنها به صادرات موجب شده کیفیت قیر کاهش یابد.

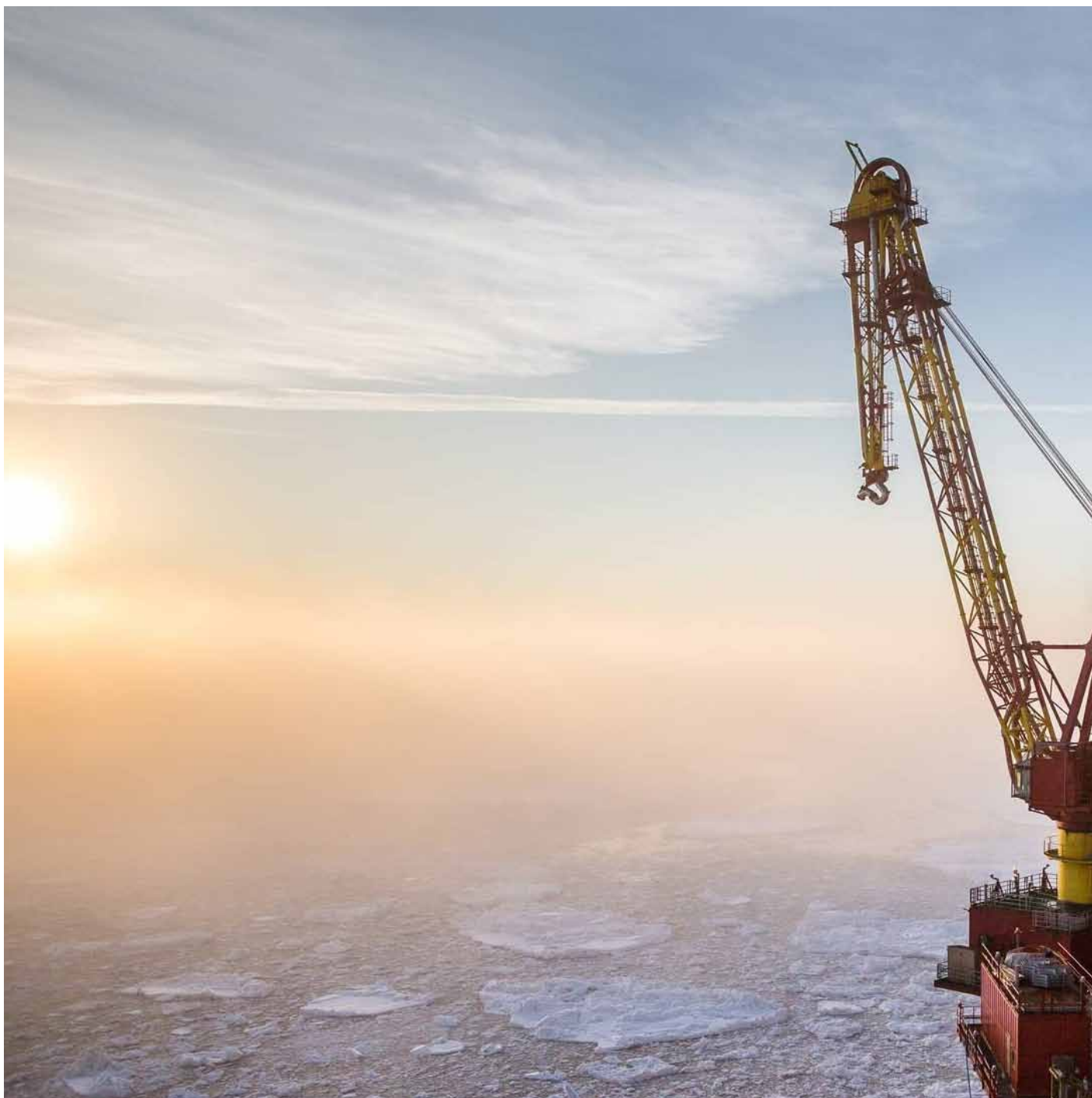
سیاست گذاران کلان در بخش قیر چه اولویت‌هایی را باید برای رشد و بهینه کردن این محصول در نظر بگیرند؟

سیاست‌گذاری وزارت صنعت در صدور مجوز فعالیت برای شرکت‌های درخواست کننده واحدهای قیر ساز باید با ضرورت‌ها و آنچه در بازار به طور واقعی تولید کنندگان و عرضه کنندگان با آن دست به گریبان هستند منطبق باشد در حال حاضر چندین برابر V.B موجود

آیا قیر ایرانی در حال از دست دادن سهم خود در بازارهای جهانی است؟

قیر ایرانی در تامین بازارهای منطقه و حتی کشورهای دنیا سهم و جایگاه خاصی دارد و نباید از نظر دور داشت که شرکت‌های ایرانی یک چهارم از سهم تولید خود را در بازارهای داخلی به فروش می‌رسانند و نمی‌توان آن را به راحتی حذف کرد اما با شناسایی مشکلات داخلی از جمله قیمت خوراک می‌توان این سهم را کاهش داد. در این میان حضور بیش از ۶۰

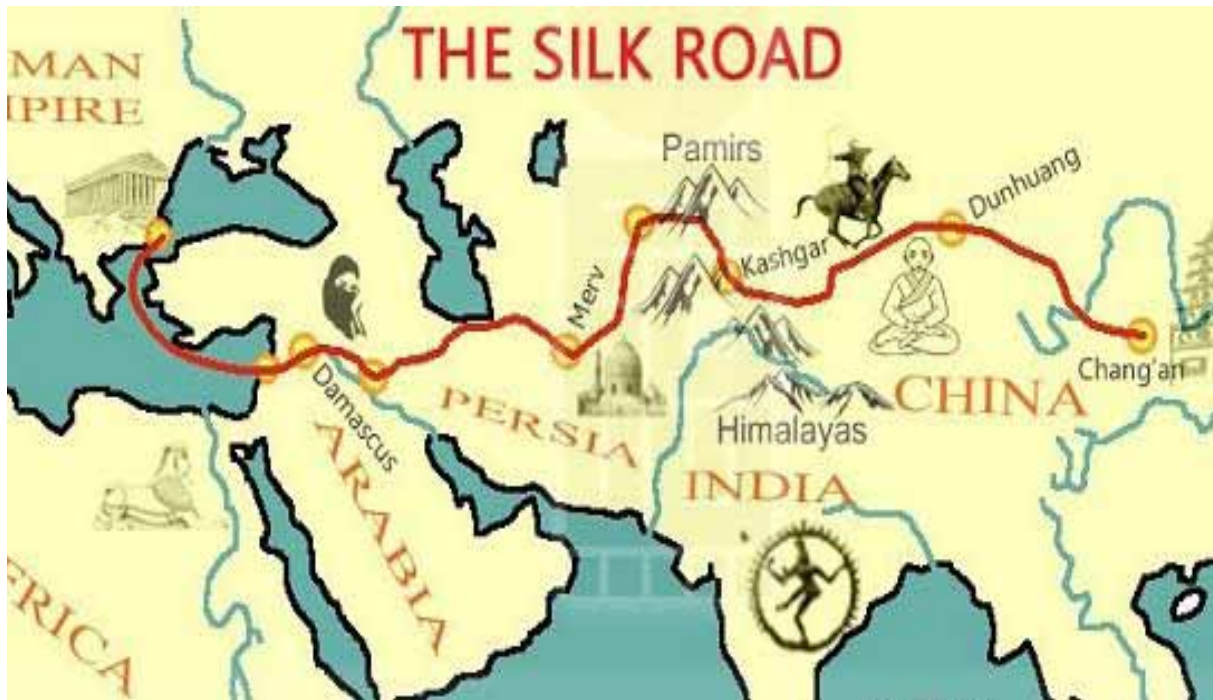
در بازار پروانه بهره‌برداری و مجوز صادر شده است و این مسئله موجب شده دست بالای دست زیاد باشد. معتقدم آنچه می‌تواند مشکل کنونی را حل و فصل کند، ایجاد برندینگ در حوزه قیر است تا شرکت‌های خارجی نیز بدانند که برای خرید قیر چه باید کنند و از چه شرکت‌هایی خرید کنند. این رویه در ترکیه وجود دارد.

لغو تحریم‌ها چه تغییری در بازار قیر صادراتی ایران داشته، با توجه به آنکه از بهار ۲۰۱۶ شاهد فصل جدیدی در تبادلات

تجاری با جمهوری اسلامی ایران خواهیم بود؟

تاثیرات لغو تحریم و رونق یافتن قیر ایرانی در بازارهای بین‌المللی را باید به فال نیک گرفت اما برخی از تاثیرات مثبت دوران پساتحریم در بخش نقل و انتقال کالا و پول است که به نوعی موجب شده تا هزینه‌های صادرات افزایش یابد. همچنین برخی از بازارهای هدف از جمله کشورهای اروپایی به دلیل ممنوعیت مبادله با ایران از دست رفته بود که در دوران پساتحریم می‌توان با برنامه‌ریزی به آن دست یافت. بدون شک لغو تحریم‌ها می‌تواند موجب رونق مجدد

قیر باکیفیت ایرانی شود به شرط اینکه بتوانیم مشکلات را مرتفع کنیم. اما به باور من حداقل شش ماه زمان نیاز است تا بتوانیم در بخش بین‌المللی موفقیت‌های از دست رفته در حوزه قیر را احیا کنیم اما مشکلات داخلی باید اولویت اصلی باشد. در پایان باید تاکید کنم که آنچه دولتی‌ها در خصوص رد بالا بودن نرخ خوراک تولید قیر می‌گویند چندان صحت ندارند با ارزیابی منطقی از بازار و آنچه در حال حاضر قیر ایرانی و تولیدکنندگان با آن دست به گریبان هستند می‌توان به راحتی از معضلات این بخش تولیدی آگاه شد.

مجتبی شیشه چی ها، مدیر کل دفتر همکاری های بین المللی گمرک

گمرک، بخش خصوصی و آینده جاده ابریشم

هند از نظر تاریخی محل تلاقی جاده ابریشم دریایی و جاده ابریشم جنوبی بوده است، بنگلادش با توجه به جمعیت انبوه آن از ابتکار عمل جدید چین برای اشتغال زایی در این منطقه استقبال کرده است.

سکوت معنی دار هند

با وجود تایید راهبرد یک کمر بند، یک جاده توسط هند اما این کشور پاسخ مناسبی به دعوت چین داده است. شاید هند از کریدور اقتصادی چین و پاکستان و منطقه اقتصادی همکاری هیمالیا بین کشورهای نپال، بوتان و کریدور اقتصادی BCIM (شامل کشورهای بنگلادش، چین، هند و میانمار) که شمال شرقی هند را به جنوب غربی چین، بنگلادش و میانمار متصل می سازد با توجه به مسائل امنیتی با تردید نگاه می کند. حتی هند با وجود امضای رسمی، مشارکت فعالی در کریدور BCIM نداشته است زیرا تمایلی ندارد چین به مناطق حساس دست یابد. از زمانی که شی جینگ پینگ به عنوان دبیر کل حزب کمونیست و سپس در سال ۲۰۱۳ به ریاست جمهوری چین برگزیده شد، این کشور در مسیر درست تحولات سیاسی و اقتصادی بسیار مهمی

جدید» و مسیر دریایی آن به کار برده خواهد شد. پیش از این نیز پکن اقدامات مشابهی در این ارتباط برای ارتقای سطح همکاری های منطقه ای بین کشورهای چین، میانمار، بنگلادش و هند اتخاذ کرده بود که رسماً با نام کریدور اقتصادی BCIM (این حروف اختصاری از حرف اول کشورهای عضو آن گرفته شده است) شناخته می شود. این کریدور بخش کوچکی از کمر بند بزرگ اقتصادی است که چین در صدد ایجاد آن است. ایده جاده ابریشم جدید و مسیر دریایی آن مناطق در حال رشد شرق آسیا، جنوب آسیا و جنوب شرقی آسیا را به کشورهای ثروتمند دارای انرژی خاورمیانه و کشورهای صنعتی اروپا در قرن ۲۱ متصل می کند. پکن در نظر دارد که کریدور BCIM را به استان جنوب غربی یونان (Yunnan) از طریق میانمار به داکا، پایتخت بنگلادش و سپس به کلان شهر کلکته، که بخش اصلی جاده ابریشم جدید محسوب می شود و همچنین بندر چنای (Chennai) در هند، نقطه واسط جاده دریایی ابریشم، که از استان شرقی فوجیان (Fujian) چین شروع می شود را به کشورهای ساحلی منطقه وصل کند.

ایده کمر بند، یک جاده (One belt, one road) راهبرد توسعه جدیدی است که توسط رئیس جمهوری چین در سال ۲۰۱۳ مطرح شد و به کمر بند اقتصادی جاده ابریشم جدید اشاره دارد و چین را از مسیر آسیای میانه به اروپا وصل می کند؛ جاده ابریشم دریایی (Maritime Silk Road) نیز چین را به کشورهای جنوب شرقی آسیا، آفریقا و اروپا متصل می سازد.

اصطلاحات جاده و کمر بند از نقطه نظر جغرافیایی وضعیت روشنی را ارائه نمی دهند و بیشتر به عنوان نقشه راهی برای چگونگی عزم چین برای ادغام در اقتصاد جهانی و گسترش نفوذ آن در مناطق یاد شده مورد استفاده قرار می گیرند. راهبرد جدید چین مبتنی بر داشتن حرفی تازه در زمینه های اقتصادی و سیاسی و صدور ظرفیت های فناوری و تولیدات مازاد در بخش هایی همچون صنعت فولاد است.

به تازگی چین ۴۰ میلیارد دلار برای ایجاد صندوق جاده ابریشم با هدف بهبود تبادلات تجاری و حمل و نقل با آسیا متعهد شده است و «شی جینگ پینگ» رئیس جمهوری این کشور گفته است که این صندوق برای حمایت از سیاست «یک کمر بند، یک جاده» یا «کمر بند اقتصادی جاده ابریشم

اقتصادی و همگرایی در منطقه خواهد شد. باتوجه به گزارش بانک توسعه آسیایی و قرار گرفتن هدف ایجاد زیرساخت‌ها در هسته مرکزی راهبرد یک کمربند یک جاده، فرصت مناسبی برای ایفای نقش سازنده در معماری اقتصادی منطقه بوجود خواهد آمد و ضمن دستیابی به رشدی با ثبات و جامع با تقویت سازمان‌ها و نهادهای سیاسی، تحرکات تروریستی در منطقه را کاهش خواهد داد.

خطرات بالقوه یک کمربند، یک جاده

یکی از خطرات مهم درخصوص ایده یک کمربند، یک جاده این است که بسیاری از کشورهای آسیایی و همچنین آمریکا در مورد تأثیر جغرافیایی سیاسی یا ژئوپلیتیکی این اقدام چین بسیار نگرانند. گرچه چین سعی دارد این اقدام را ابتکار عملی برد-برد جلوه دهد اما این امر برای برخی از کشورهای منطقه مانند ژاپن، هند و روسیه متضمن مفاهیم مهمی در زمینه سیاست خارجی است. از نظر مسکو این اقدام به معنای تأثیر چین بر کشورهای آسیای میانه است و هند نیز که سریلانکا را حیط خلوت خود می‌پندارد از سرمایه‌گذاری‌های چین در این کشور خشنود نیست. از طرف دیگر، جاده ابریشم دریایی سبب افزایش قدرت نیروی دریایی این کشور در خارج و همچنین و فعالیت‌های چین در زمینه ایجاد زیرساخت‌های فناوری اطلاعات، باعث تقویت نفوذ آن در منطقه می‌شود که از نظر امنیتی این اقدامات برای کشورهای رقیب خوشایند نیست. برخی از کارشناسان اقدام چین در ایجاد جاده ابریشم جدید را نوعی مداخله در نظم نوین جهانی می‌دانند.

در واقع، این ایده از نظر تئوریک حامیانی برای نظر نوین جهانی دارد. در سال‌های اخیر کشورها شاهد بحران‌های مالی، تغییرات آب و هوایی، ایمنی مواد غذایی و بحران‌های امنیتی و... بوده‌اند. از این رو، کشورها به دنبال اصلاحات و تغییرات مثبت هستند. ایده یک کمربند، یک جاده، در این شرایط از جانب بسیاری از کشورها با دید مثبت تلقی و از آن استقبال شود.

با توجه به اینکه مفهوم یک کمربند، یک جاده مستلزم حفظ منافع سایر کشورها نیز هست، بسیاری از کشورها آن را با دید احترام متقابل، ارتباط دوستانه و وضعیت برد-برد در نظر می‌گیرند و حاضرند با چین همکاری کنند. با توجه به موارد گفته شده و سفر اخیر رئیس جمهوری چین در راس یک هیئت بلند پایه سیاسی و اقتصادی به ایران و انعقاد موافقت‌نامه‌های همکاری در زمینه‌های مختلف به ویژه افزایش تعاملات اقتصادی و وجود اشتراکات فراوان، ایده کمربند اقتصادی جاده ابریشم می‌تواند فرصت‌های خوبی برای فعالان اقتصادی کشورمان به همراه داشته باشد.

و جنوب شرقی آسیا تا شرق آفریقا و شمال دریای مدیترانه را دربر می‌گیرد؛ همچنین استفاده از واحد پول چین در بازارهای مالی بوسیله سایر کشورها و ایجاد مرکز اطلاعات جاده ابریشم برای ارتباط واحدهای اطلاعاتی و شبکه‌های فناوری مخابراتی منطقه‌ای و رفع موانع تجارت مرزی و سرمایه‌گذاری منطقه را نیز در بر دارد. نهادهای سازمان‌های جدید منطقه‌ای همچون بانک آسیایی سرمایه‌گذاری زیرساخت‌ها (AIIB) و صندوق جاده ابریشم جدید (NSRF) باهدف تکمیل و پشتیبانی از توسعه یک کمربند، یک جاده در نظر گرفته شده‌اند.

هدف چین از اتخاذ این رویکرد

رهبران چین می‌کوشند تا رشدی نرمال و کندتر اما دارای ثبات اقتصادی را در پیش گیرند. بسیاری از پروژه‌های زیرساختی راهبرد یک کمربند، یک جاده، بر توسعه زیرساخت‌های مناطق فقیر و عقب افتاده استوار شده تا با افزایش رشد اقتصادی آنها تأثیرات کاهش رشد اقتصادی کشور را کنترل و جبران کنند. همچنین این کشور در نظر دارد تا با استفاده از ظرفیت‌های بالای تولیدات صنعتی، محصولات خود را به بازارهای منطقه سرازیر کند. پروژه‌های مربوط به ایجاد یک کمربند یک جاده ابزار مناسبی برای اجرای اصلاحات مبتنی بر بازار به شمار می‌آیند.

مزایای بالقوه یک کمربند، یک جاده برای آسیا

بسیاری از کارشناسان، ایده یک کمربند، یک جاده را نسخه چینی طرح مارشال (Marshal Plan) در منطقه و برخی نیز ایده را فراتر از طرح مارشال می‌دانند زیرا دنیا را در بر می‌گیرد و ارزش اقتصادی آن را به بیش از ۲۱ تریلیون دلار آمریکا برآورد می‌شود. سازمان‌ها و نهادهای بین‌المللی ذیربطی که در این خصوص ایجاد خواهند شد نظیر بانک زیرساختی توسعه آسیا (AIDB)، صندوق جاده ابریشم (SRM)، جاده ابریشم دریایی (MSR) و منطقه آزاد تجاری آسیا-اقیانوس آرام، چین را در مرکز ژئوپلیتیک و جغرافیای اقتصادی جهان قرار داده و آمریکا را مجبور ساخته نقش رهبری را حداقل در سطح منطقه‌ای و حتی جهانی برای چین در نظر بگیرد. مقام‌های چینی نیز بخوبی می‌دانند که آمریکا همانند گذشته دیگر حامی کشورشان برای انجام اصلاحات همچون دهه ۱۹۷۰ نخواهد بود زیرا آمریکایی‌ها، پکن را رقیب بالقوه در برتری خواهی می‌بینند و چینی‌ها نیز دریافته‌اند که کشورهای آمریکا، ژاپن و هند با بلندپروازی دریایی چین موافقت نیستند. ابتکار جدید رئیس جمهوری چین، توصیفی قدرتمند از رشد ظرفیت و اهداف اقتصادی آن کشور محسوب می‌شود. بدیهی است در صورت اجرای درست آن، سبب افزایش رشد و توسعه

رهبران چین می‌کوشند تا رشدی نرمال و کندتر اما دارای ثبات اقتصادی را در پیش گیرند. بسیاری از پروژه‌های زیرساختی راهبرد یک کمربند، یک جاده، بر توسعه زیرساخت‌های مناطق فقیر و عقب افتاده استوار شده تا با افزایش رشد اقتصادی آنها تأثیرات کاهش رشد اقتصادی کشور را کنترل و جبران کنند

قرار گرفته است. به عبارت دیگر، وی با ارائه تفکرات و ایده‌های جدید، کشورش را در مرکز جغرافیایی سیاسی و جغرافیایی اقتصادی جهان قرار داده است. او می‌خواهد به رویای چین با طرح ایده یک کمربند، یک جاده تحقق بخشد. این رویا از دویخش تشکیل شده است. بخش اول افزایش رشد ناخالص ملی سرانه در سال ۲۰۱۰ به دو برابر تا سال ۲۰۲۱ و بخش دوم ایجاد جاده ابریشم ژئو اقتصادی و یک جاده ابریشم دریایی مدرن برای اتصال چین به اروپا از طریق زمینی و دریایی است. چین در نظر دارد با ایجاد جاده ابریشم جدید مناطق عقب مانده خود و کشورهای حاشیه آنها مانند ویتنام، لاوس و میانمار را به بنگلادش و هند و سایر کشورهای آسیایی متصل کند و آینده اقتصادی جمعیت فقیر خود را بهبود بخشد. مفهوم یک کمربند، یک جاده، ریشه در تاریخ دارد. چین از طریق این جاده و مسیر دریایی سعی دارد کالاهای خود را به بنادر آسیایی، آفریقایی و اروپایی برساند.

چین در سه دهه گذشته بزرگراه‌ها و خطوط راه آهن بسیار خوبی را از شمال به جنوب و از شرق به غرب آن احداث کرده و در نظر دارد شبکه‌های ارتباطی خود را به جنوب شرقی آسیا، جنوب آسیا و از طریق دریایی به آفریقا متصل کند. این کشور به دنبال آن است تا همه کشورهای قرار گرفته در مسیر یک کمربند، یک جاده، همسو با این هدف مشارکت کنند. بیشتر کشورهای جنوب شرقی آسیا از ایده جدید چین استقبال کرده‌اند.

ایده یک کمربند، یک جاده چیست؟

نخستین بار ایده کمربند اقتصادی جاده ابریشم توسط رئیس جمهوری چین در دیدار از قزاقستان و سپس در دیدار از اندونزی در پاییز ۲۰۱۳ مطرح شد و منظور از کمربند، شبکه‌ای برنامه‌ریزی شده از راه‌های زمینی، خطوط راه آهن، خطوط نفت و گاز طبیعی و سایر پروژه‌های زیرساختی از شهر شیان در مرکز چین تا آسیای میانه و در نهایت تا مسکو، روتردام و ونیز (Venice) در اروپا را شامل می‌شود و مسیر دریایی آن نیز شبکه‌ای برنامه‌ریزی شده از بنادر و پروژه‌های ساحلی زیرساختی از جنوب

غلامحسین حسن تاش، عضو هیئت علمی مؤسسه مطالعات انرژی

بزرگان نفتی و آنچه پیش روی آینده بازار انرژی است

بپذیرند میزان تولید نفت خود را در سطح پایان ماه ژانویه ۲۰۱۶ تثبیت کنند که این تصمیم کمک زیادی به بازار نکرد و حداقل درباره روسیه این توافق به شوخی بیشتر شبیه بود؛ چراکه اغلب برآوردهای منتشر شده قبلی نشان می داد اصولاً روسیه توان بیشتری برای افزایش تولید نفت خود ندارد! این بی عملی و عدم تلاش روسیه برای کنترل قیمت نفت، جای تأمل و نقد و بررسی دارد و نیازمند مطالعات بیشتری در مسیر شناخت سیاست های بلندمدت اقتصادی و انرژی این کشور است. در اینجا تلاش می کنم نکاتی را در این باره ذکر کنم و زمینه های را برای بحث و بررسی بیشتر توسط صاحب نظران، فراهم کنم. در ماه های اخیر مجموع تولید نفت و میعانات گازی روسیه بین ۱۰.۷ تا ۱۰.۸ میلیون بشکه در روز بوده است. مصرف داخلی نفت خام روسیه کمتر از ۳.۵ میلیون بشکه در روز بوده؛ بنابراین صادرات نفت خام و سایر سوخت های مایع روسیه، حدود هفت میلیون بشکه در روز است. در ماه های اخیر بازار جهانی نفت با مازاد عرضه ای در حدود ۱.۵ میلیون بشکه در روز مواجه بوده که این مازاد، اصلی ترین دلیل افت قیمت جهانی نفت بوده است. فرض کنید روسیه به تنهایی دو میلیون بشکه در

کشور روسیه در میان سه تولید کننده برتر نفت (مجموع نفت خام و سوخت های مایع) جهان در کنار دو کشور ایالات متحده و عربستان قرار دارد و دومین تولید کننده گاز جهان، بعد از ایالات متحده است. از نظر میزان صادرات نفت، روسیه در مقام دوم (بعد از عربستان) و از نظر صادرات گاز طبیعی در مقام اول جهان قرار دارد. در سال ۲۰۱۳ و قبل از سقوط قیمت نفت در جهان، ۵۰ درصد از منابع بودجه دولت فدرال روسیه و حدود ۶۸ درصد از درآمد صادراتی این کشور از محل صادرات نفت و گاز بوده است. با توجه به این وضعیت و با عنایت به اینکه قیمت های گاز نیز تابعی از قیمت های نفت است، روشن است که اقتصاد روسیه حداقل در کوتاه مدت از کاهش قیمت نفت آسیب فراوانی می بیند و تحت فشار قرار می گیرد. اما مسئله جالب توجه این است که روسیه تلاشی در جهت تغییر روند نزولی قیمت و برای افزایش قیمت جهانی نفت ندارد و تمایلی به همکاری در این زمینه نشان نمی دهد. در اجلاس چهار جانبه اخیر میان کشورهای روسیه، عربستان، قطر و ونزوئلا که عمدتاً با پیگیری و کوشش و تقلای وزیر نفت ونزوئلا در اواخر بهمن گذشته در دوحه قطر برگزار شد، روس ها در کنار سعودی ها فقط حاضر شدند

روز از تولید و صادرات خود کم کند. بدون شک این اقدام می تواند قیمت نفت را بیش از ۱۵ دلار در هر بشکه افزایش دهد. اگر قیمت نفت صادراتی روسیه را ۳۵ دلار در هر بشکه در نظر بگیریم در این صورت روسیه روزانه ۷۰ میلیون دلار درآمد ناشی از دو میلیون بشکه کاهش یافته را از دست خواهد داد و در مقابل اگر پنج میلیون بشکه باقیمانده از صادرات خود را تنها بشکه ای ۱۴ دلار گران تر بفروشد، آن کاهش در آمد کاملاً جبران خواهد شد. در این صورت هم نفت را برای نسل های آینده نگه داشته و هم با صادرات کمتر همان میزان درآمد قبلی را تأمین کرده است. علاوه بر این باید توجه داشت به تبع افزایش قیمت نفت، قیمت گاز نیز افزایش می یابد و روسیه که صادر کننده حجم عظیمی

روسیه پیکره اصلی باقیمانده از شوروی سابق خصوصا در زمینه صنعت و فناوری است. تا قبل از فروپاشی شوروی و تا قبل از غارتگری مافیایی که در دوران یلتسین اوج گرفت، صنایع عظیمی در روسیه فعال بوده‌اند. پایه‌های فنی و صنعتی و دانشی مورد نیاز توسعه و قطع وابستگی به تک‌محصولی، در روسیه و عربستان به هیچ‌وجه قابل قیاس با یکدیگر نیستند. اتفاقات قیمت‌های بالای نفت و درآمدهای بالای نفت و گاز بعد از دوران فروپاشی صنعتی روسیه، سم مهلکی برای اقتصاد این کشور در جهت تشدید وابستگی تک‌محصولی و گرفتارشدن به بیماری‌های ناشی از آن بوده است. یکی از امیدواری‌های آمریکایی‌ها به اینکه خرس سفید به خواب رفته، دیگر هرگز نمی‌تواند از این خواب بیدار و در قد و قواره ابرقدرتی شوروی سابق ظاهر شود، این بوده است که اقتصاد روسیه گرفتار تک‌محصولی و پدیده شوم نفرین منابع شود. از این جهت و برای نجات از این گرفتاری، اتفاقا کاهش قیمت نفت می‌تواند برای روس‌ها مغتنم باشد و ولادیمیر پوتین اخیرا فرامینی را در زمینه قطع وابستگی اقتصاد از درآمد نفت و گاز، صادر کرده است. از آن سو عربستان سعودی وارد دوران پرچالشی شده است. بعد از مرگ امیر عبدالله توازن قدرت داخلی در این کشور برهم خورده و چالش‌های داخلی خانواده آل سعود تشدید شده است، در سطح منطقه‌ای نیز عربستان به درگیری‌های پردامنه و پرهزینه‌ای خصوصا در یمن کشیده شده است. نظر آمریکایی‌ها نیز به وضوح از متحد دیرنشان بر گشته است. تعهد روزولت بر عرشه ناو آمریکایی در سال ۱۹۴۷ در مورد حمایت از خانواده عبدالعزیز در مقابل تضمین تأمین نفت مورد نیاز آمریکا، دیگر فراموش شده و ایالات متحده دیگر نیازی به نفت عربستان ندارد و نغمه آغاز فروپاشی الیگارش منسوخت و حامی داعش و القاعده، گاه به گاه در مطبوعات آمریکایی نواخته می‌شود و حتی آقای ترامپ جمهوری خواه (که اصولا جمهوری خواهان روابط بهتری با آل سعود دارند)، نیز سرگردان است که آیا بالاخره عربستان را دوست دارد یا خواهان نابودی آن است! شاید روس‌ها هم حس کرده‌اند که عربستان در مسیر ناکجا آباد قرار گرفته است. اگر کاهش درآمدهای نفت، تیر خلاص را زودتر از اقتصاد روسیه به پیکره حکومت عربستان بزند، مشکل روس‌ها حل خواهد شد. با خروج همه یا بخش قابل توجهی از نفت عربستان از بازار جهانی، هم قیمت‌ها بالا می‌رود و هم کمبود بزرگی در بازار انرژی جهان به وجود می‌آید که تا مدت‌ها با رشد تولیدات شیل هم جایگزین نمی‌شود و فرصت بزرگی برای روس‌ها فراهم خواهد شد. البته این فرصت در صورتی تبدیل به تهدید نخواهد شد که آقای پوتین یا جانشینان او، بتوانند با مکانیسم‌های مناسب از بازگشت سایه پدیده نفرین منابع به اقتصاد خود جلوگیری کنند.

چون همان طور که ذکر شد به هر حال قیمت گاز تابعی از قیمت نفت است و اصولا توجیه اقتصادی همه انرژی‌ها تابع قیمت نفت خام است. مسئله صادرات انرژی و خصوصا گاز برای روسیه فقط جنبه اقتصادی ندارد. روسیه بزرگ‌ترین تأمین‌کننده گاز اروپاست و وابستگی اروپا به گاز خود را اهرم سیاست خارجی خود می‌داند و اصرار فوق‌العاده‌ای بر حفظ این اهرم فشار دارد و هیچ رقیبی را در این زمینه بر نمی‌تابد. ایالات متحده از ابتدا (و قبل از فروپاشی شوروی در دهه ۱۹۸۰) با وابستگی اروپا به گاز روسیه مخالف بود. آمریکایی‌ها بهترین راه حل تأمین گاز اروپا را توسعه واردات به صورت LNG (گاز طبیعی مایع شده)، می‌دانند و خودشان در تلاش هستند که به صادرکننده عمده LNG تبدیل شوند و بهترین بازارشان اروپاست. اولین تولیدات LNG آمریکا در سال آینده میلادی وارد بازار خواهد شد و در حال حاضر بسیاری از پروژه‌های مایع‌سازی گاز در ایالات متحده به دلیل کاهش قیمت‌های جهانی نفت به تعویق افتاده است که با بالا رفتن قیمت نفت مجددا فعال می‌شود و کار را بر روس‌ها سخت می‌کند. با توجه به آنچه ذکر شد، محتمل است پیمانی نوشته و صریح یا نانوشته و ضمنی میان روسیه و عربستان بر سر همان چیزی که عربستان ادعا می‌کند که پایین بودن قیمت نفت، در جست‌وجوی آن است، یعنی حفظ سهم بازار، وجود داشته باشد، اما اگر چنین چیزی باشد، سؤال این است که این وضعیت تا کی می‌تواند ادامه یابد؟ وضعیت بازار تا ابد این گونه نخواهد بود و عرضه نفت و گاز تا ابد بیش‌تر از تقاضای آن نخواهد ماند. در میان مدت، با یک تحول اقتصادی و خصوصا حل بحران‌های اقتصادی در کشورهای صنعتی و اقتصادهای در حال ظهور، نرخ‌های رشد اقتصادی بالا خواهد رفت و به تبع آن تقاضای انرژی رشد خواهد کرد و قیمت نفت را افزایش خواهد داد یا عدم سرمایه‌گذاری کافی در تولید نفت و گاز و انرژی‌های دیگر (به دلیل قیمت‌های پایین و غیراقتصادی بودن پروژه‌ها)، موجب کمبود خواهد شد و قیمت‌ها را بالا خواهد کشید. واقعا روسیه و عربستان تا کی می‌توانند چالش سهم بازار را به این روش ادامه دهند؟

و سؤال مهم‌تر اینکه این دو کشور تا کجا و کی می‌توانند زبان قیمت‌های پایین نفت و فشارهای اقتصادی ناشی از درآمدهای پایین نفتی را تحمل کنند؟ شاید رمز و راز برنامه روسیه در پاسخ همین سؤال تهفنه باشد. روسیه یا عربستان، کدام زودتر از پا خواهند افتاد؟ وابستگی بالفعل اقتصاد عربستان به نفت بیشتر از وابستگی اقتصاد روسیه به نفت و گاز است. ۸۵ درصد درآمد صادراتی عربستان از صادرات نفت است. اما وابستگی بالقوه عربستان به نفت بسیار بیشتر از روسیه است. فدراسیون

و سؤال مهم‌تر اینکه این دو کشور تا کجا و کی می‌توانند زبان قیمت‌های پایین نفت و فشارهای اقتصادی ناشی از درآمدهای پایین نفتی را تحمل کنند؟ شاید رمز و راز برنامه روسیه در پاسخ همین سؤال تهفنه باشد. روسیه یا عربستان، کدام زودتر از پا خواهند افتاد؟

از گاز نیز هست، در آنجا هم سود فراوانی خواهد برد. اما شاید لازم نباشد روسیه تمام این کاهش را تقبل کند. علی‌النعمی، وزیر نفت عربستان، به عنوان عضو محوری اوپک، اعلام کرده است که اگر غیر اوپکی‌ها حاضر به همکاری در کاهش تولید باشند، اوپک و عربستان هم همکاری خواهند کرد، بنابراین اگر روسیه حاضر باشد یک میلیون بشکه از تولید خود کم کند بهانه را از عربستان و اوپک خواهد گرفت و می‌تواند به آنها فشار بیاورد که تولید را کاهش دهند. در این صورت اگر اوپک نیز یک میلیون بشکه کاهش دیگر را تقبل کند روسیه با هزینه بسیار کمتری نسبت به آنچه ذکر شد، افزایش درآمد فراوانی را از محل افزایش قیمت نفت و گاز صادراتی خود حاصل خواهد کرد. اما مسئله به این سادگی نیست.

اضافه عرضه اصلی که در سال‌های اخیر منجر به فزونی عرضه بر تقاضای نفت خام در بازار جهانی شده عمدتا مربوط به نفت خام‌های شیل یا غیرمتعارف ایالات متحده و افزایش تولید نفت خام این کشور از این محل بوده است. از سال ۲۰۰۴ میلادی به بعد استخراج نفت‌های شیل به لحاظ فنی امکان پذیر شده، زیرساخت‌های مربوط به آنها توسعه پیدا کرده و از نظر اقتصادی نیز به تدریج تصویر روشنی از شرایط سودآوری آنها ترسیم شده است، به طوری که اینک در هر حوزه نفت شیل روشن است که در چه قیمتی تولید نفت، اقتصادی و سودآور می‌شود و امکانات حفاری و زمینه‌های لازم نیز وجود دارد که نفت استخراجی از حوزه اقتصاد را سریعاً وارد بازار کند. ده‌ها چاه نفت حفاری شده و تکمیل نشده در حوزه‌های مختلف نفت شیل وجود دارد که به سرعت می‌تواند تکمیل و تجهیز شود و به تولید نفت ایالات متحده بیفزاید. بنابراین ایالات متحده به عنوان یک رقیب جدی هم برای روسیه و هم برای عربستان ظهور پیدا کرده که رقابتش در قیمت‌های بالای نفت تشدید می‌شود. رقابت ایالات متحده با روسیه به نفت ختم نمی‌شود، ایالات متحده در پی تبدیل شدن به یک کشور صادرکننده گاز از طریق مایع‌سازی گاز است. پتانسیل‌های گاز شیل در آمریکا حتی بیش از نفت شیل است که توسعه بیش‌تر آن نیز وابسته به قیمت‌های جهانی نفت خام است،

ایران به آرامی در بازار نفت تثبیت می شود

نفت این کشور بودند، از جمله کشورهایی هستند که ممکن است مایل به خرید دوباره نفت ایران باشند. نشست اواسط مارس (اواخر اسفند) میان اوپک، روسیه و دیگر تولیدکنندگان بزرگ نفت فرصتی برای افزایش تدریجی تولید برای ایران فراهم می کند، زیرا کشورهای بزرگ تولیدکننده نفت با افزایش ندادن تولید موافقت کرده اند. روسیه که در صدر این کشورهاست، می خواهد با ایران بر خورد متفاوتی داشته باشد تا این کشور تولیدش را به سطح پیش از تحریم افزایش دهد. لغو تحریم ها در بهترین زمان برای ایران اتفاق افتاد. ایران از کاهش چشمگیر عرضه نفت سود خواهد برد و اگر افزایش ندادن سطح تولید از سوی دیگر تولیدکنندگان اصلی به آن تحمیل نشود، بعید است با رقابت چندانی از سوی دیگر تولیدکنندگان بزرگ یا محدودیت های آمریکا روبه رو شود.

«بیژن زنگنه» وزیر نفت ایران گفته است: «ما با اشتیاق منتظر شروع همکاری میان کشورهای اوپک و غیر اوپک هستیم و از هر سیاستی که بتواند بازار را تثبیت و قیمت ها را افزایش دهد حمایت می کنیم.» گرفتن سهم بازار یک چیز است، اما ایران مصالح و نیازهای داخلی خود را نیز در نظر خواهد گرفت.

داده بود را دوباره به دست آورد. با این همه، ایران از یک روش محاسباتی برای افزایش سهم بازار خود استفاده می کند و به دنبال تحکیم جایگاه خود نزد شرکای موجود همچون چین، کره جنوبی و هند در آسیا و افزایش صادرات به آنهاست. ایران انتظار دارد صادرات نفت این کشور به هند از ۲۶۰ هزار بشکه در روز کنونی به ۴۶۰ هزار بشکه در روز برسد.

این کشور همچنین انتظار دارد صادرات نفت خام به کره جنوبی افزایش بیشتری پیدا کند. کره جنوبی به تازگی با خرید روزانه ۲۰۳ هزار و ۱۶۵ بشکه نفت خام از ایران، رکورد بیشترین واردات نفت از ایران از سال ۲۰۱۲ را برای خود به ثبت رساند. تقاضای نفت اروپا از ایران به دلیل بیمه نفتکش ها و مشکلات بانکی، آهسته تر از آسیا افزایش می یابد.

با این وجود، نخستین محموله صادرات نفت ایران به اروپا در ششم مارس (۱۶ اسفند) به جنوب اسپانیا رسید. انتظار می رود، سه نفتکش دیگر، به زودی به مقاصد خود در اروپا برسند. «پیتر سند» تحلیلگر ارشد صادرات شرکت بیمکو (بزرگ ترین انجمن بین المللی حمل و نقل) گفت: «مشتریان قبلی نفت ایران مانند ایتالیا، اسپانیا و یونان که در سال ۲۰۱۱ مهمترین خریداران اروپایی

انتظار می رود ایران قیمت رسمی فروش نفت خام سبک خود به آسیا در ماه آوریل (فروردین - اردیبهشت) را به ۲۵ سنت بیش از نفت خام پایه مشابه عربستان سعودی افزایش دهد. این بیشترین اختلاف بهای نفت سبک ایران و عربستان سعودی از سال ۲۰۱۱ تاکنون است. ایران همچنین ممکن است نفت خام سبک خود را ۵۰ سنت در هر بشکه بیشتر از میانگین نفت مشابه عمان و دبئی قیمتگذاری کند، در حالی که قیمت رسمی فروش نفت سنگین ایران ممکن است ۲،۶۰ دلار در هر بشکه کمتر از نفت مشابه عمان و دبئی باشد. قیمت گذاری ایران در مورد همه نفت های خام یکسان نیست و وقتی نفت پایه سنگین مطرح است، قیمت گذاری همچنان به شدت رقابتی می شود.

این روزنامه در ادامه نوشت: نفت سنگین، نفت اصلی صادراتی ایران است که باید با نفت سنگین آمریکای لاتین، عراق و عربستان سعودی رقابت کند. وقتی نفت خام سبک ایران مطرح است، قیمتی که ایران تاکنون پیشنهاد کرده، اهداف داخلی و کاهش واردات بنزین را دنبال می کند. به نوشته این روزنامه، بسیاری از کارشناسان بر این باورند که ایران باید تخفیف زیادی بدهد تا سهم بازاری را که در دوران تحریم ها از دست

بلومبرگ:

انبارهای پر، مانع افزایش قیمت تا سال ۲۰۱۷ می شود

خود را کاهش داده است قیمت نفت همچنان به روند نزولی خود ادامه داد و در ماه دسامبر همان سال به زیر ۱۰ دلار در هر بشکه رسید. این روند تا اوایل سال ۱۹۹۹ که سطح ذخایر نفت انبار شده در کشورهای توسعه یافته جهان کاهش یافت ادامه پیدا کرد.

بنا به آمارهای ارائه شده از سوی آژانس بین المللی انرژی از اواخر سال ۲۰۱۴ تا پایان سال ۲۰۱۶ حجم ذخایر نفت انبار شده در کشورهای جهان به حدود ۱,۱ میلیارد بشکه رسید و ۳۷ میلیون بشکه نیز در سال ۲۰۱۷ به این ذخایر اضافه خواهد شد.

با توجه به پیش بینی صورت گرفته از سوی این آژانس تاثیر این انبارهای استراتژیک نفت ذخیره شده تا حدود سال ۲۰۲۱ در بازار جهانی ادامه خواهد یافت. بنا به گفته هری کلینگریان مدیر بخش کالاهای اساسی موسسه BNP پارibas در لندن طی ۲ سال گذشته حجم نفت انبار شده در کشورهای جهان به شدت افزایش یافته است و زمان زیادی طول خواهد کشید که این مازاد نفت موجود از چرخه نفت جهانی خارج شود.

به گفته مایک ویتنر مدیر بخش بازارهای نفتی موسسه سوسیت جنرال در نیویورک حتی اگر عرضه و تقاضا در بازار نفت به حالت تعادل برسد بازار نفت به این مسئله واکنش قابل توجهی نشان نخواهد داد تا سطح ذخایر انبارهای نفت موجود کاهش یابد و حرکت از ذخیره سازی کنونی به تعادل عرضه و تقاضا در بازار جهانی نفت کافی نخواهد بود.

در حال حاضر کاهش تدریجی تولید نفت آمریکا نشان می دهد که عرضه در بازار جهانی رشد خود را متوقف خواهد کرد اما نکته ای که پس از این مسئله بازار را تحت تاثیر قرار خواهد داد روند تدریجی و آرام کم شدن ذخایر نفتی انبار شده است.

مؤسسه گلدمن ساکس در این زمینه به اتفاق مشابهی در سال های ۱۹۹۸ تا ۹۹ اشاره می کند که در این دو سال به دلیل بحران های مالی در آسیا تقاضای نفت در بازار جهانی کاهش یافت و کشورها به ذخیره سازی نفت در انبارهای خود روی آوردند. در این دو سال علی رغم اینکه اوپک در ماه ژوئن سال ۱۹۹۸ اعلام کرد که تولید نفت

عربستان از سال ۲۰۱۴ با ادعای مقابله با نفت شیل آمریکا، از کاهش صادرات نفت خودداری کرده اما حتی اگر این کشور یا دیگر تولید کنندگان، عرضه را کاهش دهند یک میلیارد بشکه نفت ذخیره شده در انبارهای جهان تا ماه ها از متعادل شدن قیمت نفت جلوگیری خواهد کرد.

حتی اگر عربستان در مقابله با تولید کنندگان نفت شیل آمریکا پیروز شود و بتواند این شرکت ها را تا حدودی از میدان به در کند با بحران جدیدی روبه رو خواهد شد؛ این بحران نه روسیه است، نه ایران و نه عراق.

حتی اگر مازاد عرضه کنونی توسط تولید کنندگان نفت در بازار جهانی به پایان برسد حدود یک میلیارد بشکه نفت ذخیره شده از سال ۲۰۱۴ تاکنون در انبارهای نفتی کشورهای جهان به تاثیر خود بر قیمت نفت ادامه خواهد داد.

بنا به پیش بینی آژانس بین المللی انرژی تاثیر این انبارها تا سال ۲۰۱۷ در بازار جهانی محسوس خواهد بود و سالها طول خواهد کشید تا اشباع شدن بازار از بین برود.

گلدمن ساکس پیش بینی کرد

افزایش قیمت نفت به بشکه ای ۴۵ دلار در نیمه دوم سال ۲۰۱۶

گلدمن ساکس در گزارش خود می افزاید به طور قطع در صورتی که در سال ۲۰۱۶ قیمت نفت پایین بماند ذخایر نفتی در جهان افت خواهند کرد.

پیشتر رئیس جمهور روسیه از برنامه این کشور برای ثابت نگه داشتن نرخ تولید نفت خود در میزان متوسط تولید شده در ماه ژانویه این کشور خبر داد.

پس از اعلام روسیه، ۱۵ کشور تولید کننده نفت نیز از آمادگی خود برای اجرای سیاست مشابه خبر دادند.

از زمان اعلام این تصمیم و با توجه به برنامه تولید کنندگان نفت برای برگزاری نشست بین ۲۰ مارس تا ۱ آوریل، قیمت نفت روندی صعودی را در پیش گرفته است.

سیاست تثبیت تولید نفت در کشورهای تولید کننده این حامل انرژی از سوی قطر، روسیه، عربستان، و ونزوئلا ارائه شده است.

در نیمه دوم سال ۲۰۱۶ قیمت نفت از ۲۰ تا ۴۰ دلار در هر بشکه در نیمه اول به ۲۵ تا ۴۵ دلار افزایش خواهد یافت.

این موسسه قیمت نفت وست تگزاس اینترمدیت را برای سال ۲۰۱۷ حدود ۵۷ دلار در هر بشکه پیش بینی کرد.

از سوی دیگر گلدمن ساکس در گزارش خود می افزاید افزایش اخیر قیمت نفت ناپایدار است و این احتمال وجود دارد که قیمت نفت در چند هفته آینده به شدت کاهش یابد.

این موسسه دلیل این مدعای خود را جبران سریع کاهش تولید آمریکا از سوی شرکت های نفتی این کشور طی هفته های آینده عنوان کرده است.

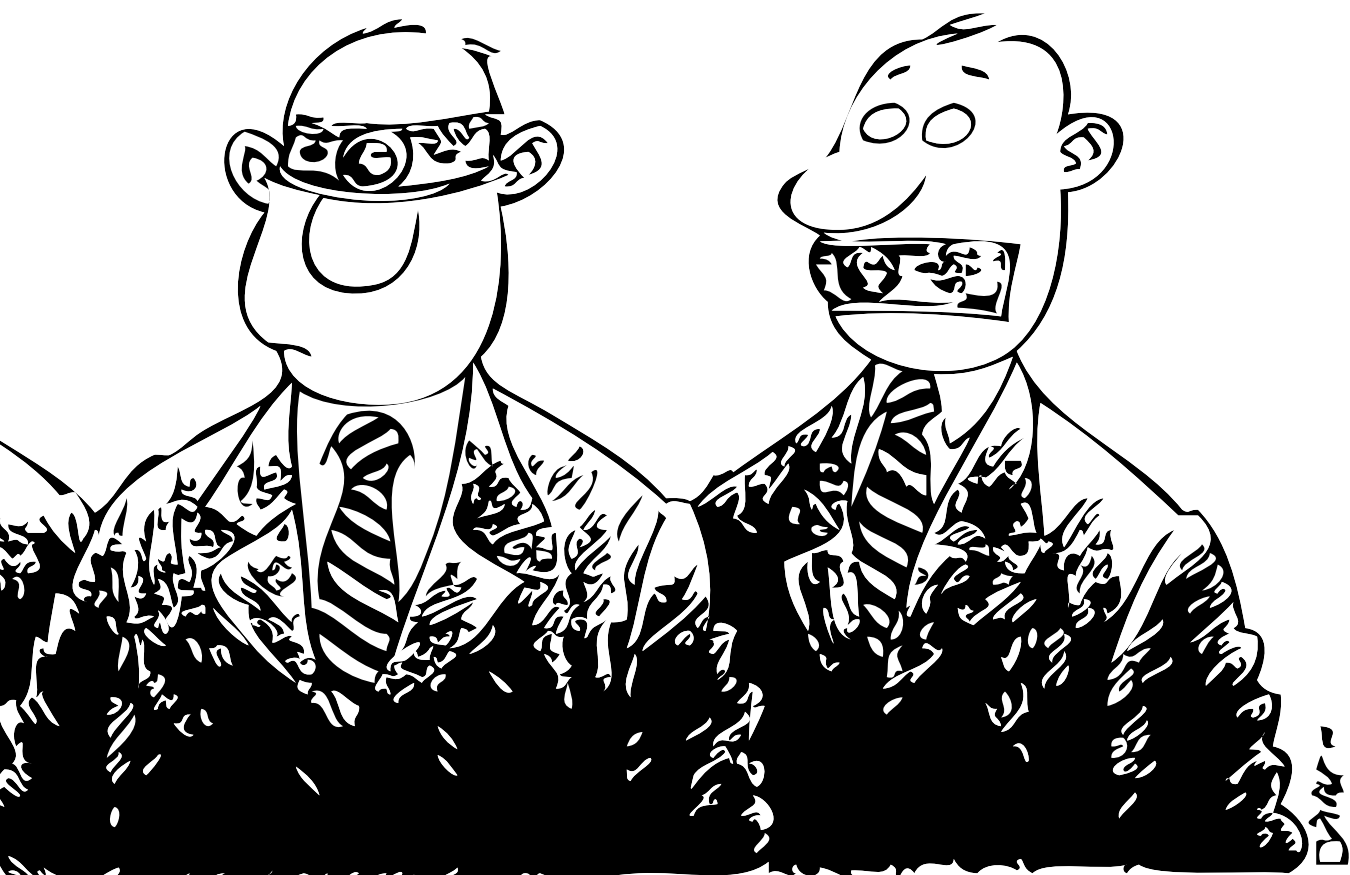
این موسسه معتقد است در نیمه دوم سال جاری تولید اوپک و روسیه افزایش قابل توجهی نخواهد داشت اما تقاضا در بازار به صورت پایدار افزایش می یابد.

موسسه گلدمن ساکس با پیش بینی افزایش قیمت نفت به بشکه ای ۴۵ دلار در نیمه دوم سال ۲۰۱۶ اعلام کرد در آینده نزدیک شاهد جبران کاهش تولید نفت در آمریکا از سوی شرکت های نفتی این کشور خواهیم بود و افزایش کنونی قیمت نفت ناپایدار است. موسسه بانکی گلدمن ساکس اعلام کرد در حال حاضر نشانه هایی از بهبود بازار نفت نمایان شده است.

بنا به گزارش این موسسه، کاهش تولید نفت آمریکا و اوپک می تواند تا حدودی مازاد عرضه موجود در بازار جهانی را برطرف کند.

گزارش اضافه می کند ذخایر نفتی کشورهای همچنان در سطوح بالایی قرار دارد و طی چند ماه آینده بازار نفت همچنان شاهد مازاد عرضه خواهد بود و همین امر نوسان و پایین ماندن قیمت نفت را رقم خواهد زد.

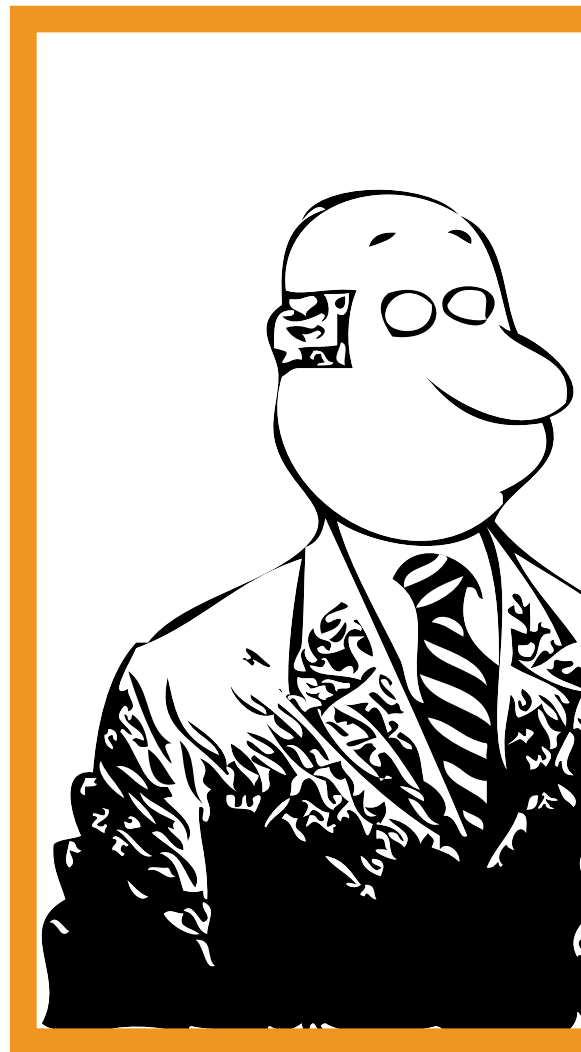
گلدمن ساکس در گزارش خود تأکید می کند

محمد مهدی رحمتی

فاصله قیمتی ارز در همه بخش‌ها فساد ایجاد می‌کند

رویا خالقی | معاون برنامه‌ریزی و نظارت بر منابع هیدروکربوری وزیر نفت از ابلاغ قیمت خوراک پتروشیمی تا پایان فروردین ۹۵ خبر داد و گفت: سالانه ۱۵ میلیارد مترمکعب گاز در اختیار پتروشیمی‌ها قرار می‌گیرد که از این میزان تنها ۵ میلیارد مترمکعب شامل فرمول خوراک پتروشیمی‌ها می‌شود.

فرمول نرخ خوراک گاز طبیعی واحدهای پتروشیمی که به تازگی از سوی وزیر نفت ابلاغ شده است آیا برای سرمایه گذاران خارجی هم که در پساتحریم به ایران می آیند، صادق است؟

بله؛ این فرمول از ابتدای سال ۱۳۹۵ تا ابتدای سال ۱۴۰۵ یعنی به مدت ده سال معتبر است؛ البته قابل تمدید نیز هست. این فرمول هم برای واحدهای جدید و قدیم پتروشیمی و هم برای سرمایه گذاران داخلی و خارجی که می خواهند از گاز سبک شیرین به عنوان خوراک استفاده کنند اعمال می شود.

علاوه بر آن تخفیف های مصوبه دولت ابلاغی هشتم شهریور امسال در مورد خوراک واحدهای پتروشیمی که برای تولید محصولات میانی و نهایی یا زنجیره ارزش سرمایه گذاری کنند هم به جای خود اعمال می شود.

البته همانطور که می دانید مجتمع های پتروشیمی از گاز به دو صورت استفاده می کنند؛ یکی به عنوان خوراک و دیگری به عنوان سوخت؛ این فرمول برای خوراک گازی مجتمع های پتروشیمی است. قیمت سوخت را هم مانند دیگر صنایع پرداخت می کنند.

مبنای محاسبه قیمت گاز صادراتی در فرمول ابلاغی چیست؟ چون قیمت گاز جزء بندهای محرمانه قرارداد های گازی است.

فرمول قیمت گاز صادراتی و وارداتی مشخص است و قابل دستکاری نیست البته در مراجع تخصصی بین المللی بعد از عقد قرارداد اعلام می شود. زمانی که قرارداد بسته می شود مشخص کرده اند که قیمت گاز بر اساس درصدی از قیمت کدام نفت خام شاخص تعیین شود؛ به عنوان نمونه اگر قیمت گاز درصدی از قیمت نفت شاخص برنت باشد یا دیگر نفت خام های شاخص آن وقت شرکت ملی گاز ایران نیز با همان فرمول برای ترکیه فاکتور صادر می کند یا از ترکمنستان صورتحساب می گیرد.

در واقع در قراردادهای بین المللی گاز فرمول قیمت دو قسمت دارد. یک قسمت ثابت و قسمت وابسته به قیمت نفت که به صورت درصدی از قیمت نفت خام شاخص است. مثلاً فرض کنید قیمت هر یک میلیون بی تی یو یا همان ۲۸،۳ مترمکعب گاز وارداتی و صادراتی ما یک دلار به علاوه دوازده درصد قیمت نفت برنت باشد آن وقت قیمت گاز صادراتی و وارداتی ما معلوم است. قیمت خوراک پتروشیمی فوق هم دو قسمت دارد؛ نخست، متوسط وزنی درآمد صادرات و هزینه واردات و درآمد وصول شده فروش داخلی گاز و دوم، قسمت بین المللی فرمول خوراک یعنی قیمت گاز طبیعی در چهار مرکز یاهاب بسیار معروف هنری آمریکا، آلبرتا کانادا، NBP انگلیس و TTF هلند.

در قسمت نخست این فرمول که بخشی از مبنای محاسبه مقدار مصرف داخلی است میزان مصرف در بخش های مختلف متفاوت است. مثلاً مصرف گاز در بخش خانگی بیشتر از بخش های دیگر است. در این صورت مبنای محاسبه چیست؟

بله، مصرف خانگی و تجاری ۴۰ تا ۵۰ میلیارد متر مکعب در سال است.

یعنی در این فرمول حجم مبنا نیست؟
علاوه بر حجم قیمت نیز مناسبت تا قیمت موزون به دست آید. در مورد فروش دیگر مصارف داخلی، مصرف و قیمت بخش های خانگی، تجاری، دولتی، عمومی، حمل و نقل و صنعت غیر از خوراک پتروشیمی در نظر گرفته شده است. همانگونه که در این فرمول آمده، منظور از معدل وزنی قیمت داخلی، صادراتی و وارداتی، حاصل ضرب گاز فروخته شده داخلی از تولید داخل (فروش داخلی منهای مقدار واردات) در میانگین موزون قیمت فروش داخلی به علاوه کل درآمد حاصل از صادرات گاز به علاوه کل پرداختی برای واردات گاز، بر کل مقدار گاز (فروش داخلی به علاوه مقدار صادرات گاز) تقسیم شده است. این معدل موزون هر شش ماه بر مبنای عملکرد نیم سال گذشته

محاسبه و ملاک عمل قرار خواهد گرفت.

با این فرمول، قیمت خوراک گازی واحدهای پتروشیمی چه رقمی خواهد بود؟

بدون تخفیف ده درصد تابستان اضافه قیمت زمستان و بدون تخفیف های مصوبه تخفیف برای سرمایه گذاری در زنجیره ارزش با قیمت های کنونی نفت خام حدود ۸،۵ تا ۹ سنت است.

می توان گفت برای نیمه نخست سال ۹۵ قیمت خوراک گازی پتروشیمی ۹ سنت است؟

من نمی توانم از الان چنین رقمی را عنوان کنم چون متوسط قیمت در شش ماه ملاک است و باید قیمت نفت مشخص باشد. چون دست کم روی چهار جزء این فرمول قیمت نفت اثر دارد؛ گاز صادراتی، گاز وارداتی، قیمت گاز در TTF و NBP و نرخ ارز. اما اگر همین شرایط باشد قیمت خوراک بین ۸،۵ تا ۹ سنت خواهد بود مگر این که قیمت نفت تغییر مهمی کند.

آقای مهندس، مبنای قیمت ۱۳ سنت برای خوراک پتروشیمی ها چه بوده است؟ آیا بر مبنای نفت ۶۰ تا ۷۰ دلاری بوده است؟

بله، اما با این فرمول نبوده است. در واقع، قیمت ۱۳ سنت با هر فرمولی مشخص شده باشد زمانی که این قیمت را تعیین کردند قیمت نفت بالای ۷۰ دلار بوده است.

آیا می توان گفت با قیمت ۸،۵ سنت که الان به دست آمده وزارت نفت به نوعی عقب نشینی کرده است؟

این گونه نیست، همانطور که گفتیم با قیمت نفت حدود ۶۰ دلار خوراک ۱۳ سنت به دست می آید و با قیمت کنونی نفت نرخ خوراک ۸،۵ تا ۹ سنت خواهد بود.

اما زمانی که ۱۳ سنت اعلام شد این فرمول مبنای محاسبه نبود؟

من اطلاعی از این که این قیمت با چه محاسباتی اعلام شد، ندارم. اما این که قیمت خوراک پتروشیمی با قیمت نفت و انرژی در ارتباط باشد منطقی است، به عنوان مثال یکی از محصولات پتروشیمی متانول است که قیمت آن ارتباط مستقیمی با قیمت سوخت دارد و با فاصله اندکی قیمت آن افزایش یا کاهش می یابد. ضمن این که نباید فراموش کرد که مجتمع های پتروشیمی ما باید توان رقابت با شرکت های بین المللی را داشته باشند. در این صورت باید قیمت خوراک در ایران با قیمت خوراک در کشورهای دیگر مثل اروپا و آمریکا قابل رقابت باشد، البته در این فرمول برای حفظ این رقابت حداکثر قیمت خوراک گازی واحدهای پتروشیمی ۹۰ درصد متوسط چهار هاب عنوان شده است.

فریدون برکشلی

نفت و پایان عربستان سعودی

شکوفه حبیب زاده | انگشت اتهام به سمت عربستان است. می گویند این عربستان است که با کاهش ندادن تولید نفت خود منجر به سقوط قیمت نفت شده و تازمانی که تولید خود را کاهش ندهد بازار به تعادل نمی رسد. این تحلیلی است که از سوی شرکت های بزرگ نفتی جهان ارائه می شود. آنها می گویند سقوط قیمت نفت منجر شده شرکت های نفتی کوچک و متوسط جهان ورشکسته شوند و شرکت های بزرگ هم ۳۰۰ هزار نفر از کارکنان خود را از سال ۲۰۱۴ به این سو اخراج کنند. اما واقعا این عربستان است که اقتصاد جهان را تا این حد تحت تأثیر قرار داده و باید تولید خود را کاهش دهد؟ عربستان در مقابل این انتظارات پاسخ می دهد تولید نفت جهان حدود ۹۳ میلیون بشکه در روز است که سهم عربستان از این مقدار ۵،۱۰ میلیون بشکه است، پس چرا باید همه از عربستان بخواهند تولید نفتش را کاهش دهد در حالی که کسی به تولید کنندگان ۸۳ میلیون بشکه نفت دیگر فشار نمی آورد؟ چرا کسی به روسیه، نروژ، مکزیک و ایالات متحده فشار نمی آورد که از میزان تولید خود بکاهند؟ برای یافتن پاسخ این پرسش با فریدون برکشلی، رئیس گروه مطالعات انرژی وین و رئیس اسبق امور اوپک به گفتگو نشستیم.

عربستان اکنون سه میلیارد دلار وام درخواست کرده. این میزان در مقابل اقتصاد بزرگی مانند عربستان رقم ناچیزی است. من این استقراض را ناشی از بحران اقتصادی عربستان نمی بینم. این وام ها، وام های متداولی هستند که کشورها برای پروژه های خاصی از منابع رسمی بین المللی مانند صندوق بین المللی پول یا بانک جهانی استقراض می کنند. ارقامی که می تواند نشان از بحران واقعی باشد، هنوز منتشر نشده است.

آیا ضرر و زیان شرکت های نفتی ناشی از بحران بازارهای نفتی ای که عربستان هم به نوعی در آن سهم دارد، مشخص است؟

از نوامبر ۲۰۱۳ تا ژانویه ۲۰۱۶، پنج هزار میلیارد دلار منابع مالی و قدرت خرید از تولیدکنندگان و صادرکنندگان نفت به کشورهای مصرف کننده نفت منتقل شده است. این بزرگ ترین جابه جایی مالی اخیر اقتصاد جهان است. البته بخشی از این انتقال پول از طریق ذخایر قبلی ارزی این کشورها انجام گرفته است. اما به هر حال، قدرت خرید جدیدی است که به کشورهای صنعتی منتقل شده و این کشورها را منتفع کرده است. این انتقال ثروت کمک شایانی به بهبود بنیه اقتصادی این کشورها که جملگی در وضعیت اقتصادی نامطلوبی به سر می برند، خواهد کرد. اما در مقابل، ارزش سهام شرکت های نفتی پایین آمده و حتی شرکت های کوچک و متوسط نفتی ورشکسته شده اند. شرکت های بزرگ نفتی هم کارکنان بسیاری را از کار اخراج کرده اند. ارزش سهام شرکت های بزرگ نفتی تا حدی ریزش داشته که از فهرست ۵۰ شرکت اول جهان در بورس های جهانی، فقط یک شرکت نفت و گاز آمریکایی اکسان موبیل (Eksan Mobil) باقی مانده که آن هم این دلیل است که در تمام چرخه صنعت نفت فعال است. در حالی که در یک زمانی ۲۰ شرکت نفتی در فهرست ۵۰ شرکت نفتی اول جهان داشتیم. این نشان می دهد شرکت های نفتی در حال آسیب هستند. بسیاری از این آسیب ها می تواند جبران ناپذیر باشد. به ویژه برای

آوردیم مؤید آن است که روزانه ۴.۸ میلیون بشکه در روز نفت مازاد بر مصرف عرضه می شود. به علاوه در انبارها و در مخازن پالایشگاه ها و ترمینال های نفتی، حدود ۱.۱ میلیارد بشکه نفت مازاد وجود دارد که برای آن خریداری نیست. اگر مافقط عرضه و تقاضا را مبنای قیمت نفت بدانیم، در حال حاضر قیمت واقعی نفت زیر ۲۰ دلار است. علت آنکه قیمت نفت در حدود بیش از ۳۵ دلار است، به دلیل بحران خاورمیانه است. جنگ سوریه، دعوی روسیه و ترکیه، فضای میان ایران و عربستان و... عوامل روانی ای هستند که در واقع قیمت ها را بالاتر از آنچه عرضه و تقاضای موجود دیکته می کند، نگه می دارند، و گرنه قیمت نفت با این میزان مازاد عرضه و تقاضای ضعیف، کشش قیمت نفت بیش از ۲۰ دلار در هر بشکه را هم ندارد.

آیا بحران اقتصادی ناشی از کاهش قیمت ها به خاورمیانه خواهد رسید؟

کشورهای خاورمیانه مازاد عرضه فراوانی دارند. به علاوه آنکه عربستان ۵۸۰ میلیارد دلار ذخایر ارزی دارد. این کشورها از این ذخایر ارزی استفاده می کنند. بنابراین بعید می دانم بحران اقتصادی ناشی از کاهش قیمت ها، هنوز به اقتصاد خاورمیانه نفوذ کرده باشد. اگر این وضعیت ادامه یابد تا اواخر ۲۰۱۸ این بحران خود را نشان می دهد، اما اکنون کشورهای خاورمیانه عموماً به روش سابق، اقتصاد خود را اداره کرده یا از ذخایر ارزی خود مصرف می کنند. عربستان اکنون بودجه عمرانی خود را دوبار بر کرده و به دنبال انعقاد قراردادی ۱۸ میلیارد دلاری با آمریکا برای خرید هواپیما و سیستم های بسیار پیشرفته نیروی هوایی است و هزینه های بالایی را انجام می دهند. اما به تازگی خبر آمده عربستان به دنبال وام های خارجی است.

عربستان خود اذعان کرده بحران نفتی روی اقتصاد این کشور تأثیر گذاشته. این مسئله نمی تواند ناشی از انتقال آن بحران به این کشور باشد؟

از سال ۲۰۱۴ تاکنون، ۳۰۰ هزار نفر در شرکت های انرژی بی کار شده اند که علت آن را در کاهش شدید قیمت نفت می توان یافت. برخی معتقدند عملکرد عربستان چنین وضعیتی را برای بازارهای نفت پدید آورده است. به نظر شما آیا رفتار عربستان در بازارهای نفت، جهان را به سوی ورشکستگی خواهد برد؟

سقوط قیمت نفت فارغ از اینکه انگشت اتهام را به سوی عربستان، روسیه یا مازاد عرضه بگیریم، موجب سقوط ارزش سهام شرکت های نفتی در تمام جهان شده است. به طور طبیعی شرکت های کوچک و متوسط بیشترین آسیب را دیدند و مرتباً آمار جدیدی از ورشکستگی و تعطیلی شرکت های نفتی در سراسر دنیا به ویژه در آمریکا می شنویم. این ورشکستگی شامل شرکت های متوسط و کوچکی است که در شیل اویل نیز فعالیت می کنند. به این دلیل که شرکت های فعال در شیل اویل ها، عموماً شرکت هایی متوسط هستند. این شرکت ها به طور مرتب آمار تعطیلی دکل های حفاری در مناطقی که میدان های شیل اویل وجود دارند، می دهند. برخی از این آسیب ها دائمی هستند. این طور نیست که اگر شرکتی ورشکسته شد، بتواند بلافاصله و به راحتی به حالت قبلی بازگردد، زیرا ساختار نفت های غیرمتعارف کلاً با ساختار نفت های متعارف متفاوت است. در اینجا نمی توانیم انگشت اتهام را به سوی عربستان، روسیه، اوپک یا کشورهای دیگری که نفت مازاد دارند، بگیریم. بازار جهانی نفت صدمه جدی خورده است. ممکن است در اثر تداوم قیمت های پایین، مدت زمان زیادی طول بکشد تا بازار جهانی نفت بتواند خود را بازسازی کند. در اینجا نباید چندان به دنبال مقصر بگردیم. باید بازتاب و انعکاس فرصت ها را شناسایی و سعی کنیم در آینده بازار نفت از این نوع آسیب ها نبیند. طبیعی است دو کشور یعنی عربستان با ۱۰.۶ میلیون بشکه در روز و روسیه با ۱۰.۴ میلیون بشکه در روز، مسئول دوسوم نفتی هستند که در جهان تولید می شود. اکنون ارقامی که به دست

تهران میزبان بزرگترین نمایشگاه نفت خاورمیانه

و معتبر باشد.

وی با تاکید بر این که قصد داریم برای نخستین بار جانمایی غرفه‌ها را به صورت تخصصی و بر مبنای فعالیت شرکت‌ها در گروه‌های تخصصی و ۱۰ گروه کالایی و اصلی صنعت نفت کلید بزنیم، بیان کرد: با تخصصی شدن سالن‌ها، بازدیدها تخصصی‌تر خواهد شد ضمن آن که امکان مدیریت زمان برای بازدید کنندگان تخصصی نمایشگاه فراهم می‌شود. وی با یادآوری این که پس از برگزاری نمایشگاه بیستم سایت و دبیرخانه نمایشگاه بیست و یکم فعال بوده و تاکنون نظرات و پیشنهادهای مختلفی برای برگزاری منظم و باشکوه نمایشگاه به دبیرخانه آن در شرکت ملی نفت ایران ارسال شده است، تاکید کرد: مهم‌ترین محور برگزاری نمایشگاه بین‌المللی نفت در سال ۱۳۹۵، افزایش مشارکت شرکت‌های معتبر بین‌المللی، سازندگان، پیمانکاران و مشاوران ایرانی به منظور جذب سرمایه و انتقال تکنولوژی است. سهراب عظیمی خواه با اشاره به رونمایی از فرصت‌های جدید سرمایه‌گذاری در بخش بالادستی صنعت نفت کشور در آستانه لغو تحریم‌ها، یادآور شد: نمایشگاه بیست و یکم زمانی را برای معرفی بیشتر فرصت‌های جدید سرمایه‌گذاری در صنعت نفت در اختیار سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی قرار می‌دهد.

رئیس امور نمایشگاه‌ها، تبلیغات و امور رسانه‌ای شرکت ملی نفت ایران با اعلام این که بیست و یکمین نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی ایران با محور جذب سرمایه و انتقال تکنولوژی و دانش نوین در صنایع نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی ۱۶ تا ۱۹ اردیبهشت ماه سال آینده (۸ تا ۱۶ می ۲۰۱۶ میلادی) به میزبانی تهران برگزار می‌شود، تصریح کرد: با توجه به احتمال لغو تحریم‌ها، پیش‌بینی می‌شود شرکت‌های معتبر و برند نفت و گاز جهان از حضور در این رویداد نمایشگاهی استقبال کنند.

دبیر ستاد برگزاری بیست و یکمین نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی با اشاره به اظهار تمایل و اعلام آمادگی اکثر شرکت‌های بزرگ نفتی جهان برای حضور در نمایشگاه نفت تهران، اظهار کرد: نمایشگاه سال آینده نفت با تغییرات و ویژگی‌های جدید و متفاوتی نسبت به دوره گذشته برگزار خواهد شد. وی با تاکید بر این که هم‌اکنون جمهوری اسلامی ایران با در اختیار داشتن ذخایر عظیم نفت و گاز در جهان یکی از بکرترین ظرفیت‌ها برای جذب سرمایه‌گذاران خارجی است، گفت: از این رو هم‌زمان با لغو محدودیت‌های بین‌المللی، برگزاری نمایشگاه‌های دوره‌ای می‌تواند به بهترین فرصت برای جذب سرمایه‌گذاران صاحب صلاحیت

شرکت‌های خدماتی که برای رشد سرمایه‌گذاری به‌منظور توسعه تکنولوژی منابع مالی لازم ندارند؛ بنابراین صنعت نفت جهان به سوی روش‌های قدیمی پرهزینه و کم‌نتیجه عقب‌گرد خواهد کرد. عربستان می‌گوید فقط ۵، ۱۰ میلیون بشکه از ۹۳ میلیون بشکه در روز را تأمین می‌کند. چرا باید این انتظار از عربستان وجود داشته باشد که از سهم خود بکاهد.

چرا کسی به تولیدکنندگان ۸۳ میلیون بشکه دیگر که اینجا اشاره دارد به روسیه، نروژ، مکزیک و آمریکا چیزی نمی‌گوید. نظر شما درباره این دیدگاه عربستان چیست؟

حقیقتاً به‌عنوان یک کارشناس طرفدار اوپک، در این باره با عربستان موافقم. ما باید به بازار جهانی نفت و به تولیدکنندگان بزرگ، این پیام را بسیار واضح و آشکار بدهیم که دوران سواری مجانی به سر آمده است. اکنون مدیریت بازار جهانی نفت عزمی جمع‌می‌طلبد. اکنون نمی‌توانیم از اوپک با ۳۰ درصد عرضه جهانی در بازارهای نفتی انتظار داشته باشیم به‌تنهایی تولیدکننده شناور شود و با کاهش تولید نفت، به بازار جهانی نفت ثبات بخشد. تصور می‌کنم این عزم جمع‌می‌آرام‌آرام در حال شکل‌گیری است. در تاریخ ۲۰ مارس مصادف با نوروز سال ۹۵، کشورهای اوپک قرار است در مسکو اجلاسی داشته باشند و من این اجلاس را مقدمه‌ای می‌بینم برای اینکه اجماع برای مدیریت جمعی بازار جهانی نفت ایجاد شود. هرچند به نظر من این اجماع، از عهده وزرای نفت خارج است و نیاز به اجلاس سران داریم. فکر می‌کنم وزرای نفتی برای فراهم آوردن شرایط برای برگزاری یک اجلاس سران گفتگو خواهند کرد. در اجلاس سران اوپک، کشورها می‌توانند علاوه بر ثبات بازار جهانی نفت، بسیاری از مشکلات منطقه‌ای خود را نیز حل‌وفصل کنند. اکنون زمان مناسبی برای این اجلاس است. البته اینکه انتظار از عربستان زیاد است به این دلیل است که عربستان به‌طور تاریخی، همواره نقش تولیدکننده شناور را ایفا کرده است. عربستان تا اواسط دهه ۱۹۸۰، تولیدکننده شناور بوده و سهمیه‌ای نداشته است. به عربستان اجازه داده شده بود که سهمیه نداشته باشد و نقش تولیدکننده شناور را بازی کند و هر زمان قیمت‌ها به‌شدت بالا رفت، تولید خود را بالا ببرد تا از افزایش بیش از حد قیمت‌ها جلوگیری کند و هر آینه قیمت‌ها پایین آمد، تولید خود را کم کند تا از سقوط قیمت‌ها جلوگیری کند. عربستان به دلیل آنکه قدرت تولید و ظرفیت مازاد بالایی داشت، به عنوان تولیدکننده شناور معروف بود. این کشور با هماهنگ کردن تولید خود به ثبات بازار کمک می‌کرد. در آن زمان، اوپک هم سقف تولید داشت و هم در تعیین قیمت نقش بازی می‌کرد، اما به مرور زمان متأسفانه اوپک قیمت را رها کرد و اکنون سقف تولید را نیز کنار گذاشته است. متأسفانه این اتفاق هم زمانی افتاد که ایران رئیس اجلاس اوپک بود. بنابراین اوپک نیاز به خانه‌تکانی و بازگشت به اساسنامه با یک اصلاح ساختار دارد.

بازگشت دلار به معاملات ایرانی و تأثیرات آن بر بخش خصوصی

شادی آذری | خبرگزاری‌های معتبر جهان از رایزنی‌های دولت اوباما برای مستثنی کردن یکی از تحریم‌های غیرهسته‌ای ایران و کم‌اثر کردن آن خبر داده‌اند. همواره یکی از انتقادات به روند اجرای برجام این بوده است که هنوز بسیاری از معاملات بین‌المللی ایران به دلیل دسترسی نداشتن به مبادلات دلاری، با مانع روبه‌رو است و نقل و انتقالات پولی ایران به‌طور روان انجام نمی‌شود. حالاً اما مقامات آمریکایی از احتمال تصویب قریب‌الوقوع قانونی خبر داده‌اند که براساس آن دولت‌ها و بانک‌های سایر کشورها مجاز به استفاده از دلار در برخی معاملات خود با ایران خواهند بود.

موجود در آمریکا محسوب می‌شود و گامی مهم به نفع اقتصاد ایران خواهد بود.

تاریخچه تحریم U-Turn

پس از تسخیر لانه جاسوسی آمریکا در ایران در سال ۱۹۷۹، رئیس‌جمهوری وقت آمریکا، جیمی کارتر، براساس دستوری که به استناد قانون اختیارات اضطراری اقتصادی بین‌المللی وضع کرد، دستور توقیف کلیه دارایی‌های متعلق به دولت ایران نزد اشخاص آمریکایی در داخل و خارج آمریکا را صادر کرد. با صدور این دستور، عملاً آن دسته از وجوه متعلق به دولت ایران که برای تسویه در قلمرو آمریکا بودند نیز توقیف شدند. با صدور بیانیه‌های الجزایر و آزادسازی کارکنان سفارت آمریکا، عملاً دارایی‌های ایران

توافق هسته‌ای می‌شود، خبرهای تازه حکایت از آن دارند که دولت اوباما قانون جدیدی را برای بی‌اثر کردن آن تحریم در دست بررسی دارد؛ اقدامی که می‌تواند مزایای متعددی برای ایران و خصوصاً بانک‌های ایرانی در پی داشته باشد و از سوی دیگر هشیاری و دقت بیشتری را نیز می‌طلبد. سایت خبری سی‌ان‌بی‌سی در گزارشی که منتشر کرد، از تصمیمات جدید دولت اوباما در این باره خبر داده است. در این گزارش آمده است که به احتمال زیاد دولت اوباما به‌زودی به دولت‌ها و بانک‌های سایر کشورها اعلام خواهد کرد مجازند استفاده از دلار در برخی از معاملات خود با ایران را آغاز کنند. مقامات آمریکایی که این خبر را به آسوشیتدپرس داده‌اند، به این نکته اشاره کرده‌اند که این تصمیم یک گریز پنهانی از قوانین مالی

در شرایطی که چند ماه از توافق هسته‌ای ایران با گروه ۵+۱ می‌گذرد، هنوز بسیاری از معاملات بین‌المللی و منطقه‌ای ایران به دلیل قانونی موسوم به تحریم U-Turn دلار آمریکا، با مانع روبه‌رو بوده است. این قانون که خارج از تحریم‌های مرتبط با موضوع هسته‌ای ایران وضع شده است در عمل مانعی است بر سر مبادلات ارزی و بانکی ایران با سایر کشورها. براساس این قانون آمریکایی، بانک‌ها و کشورها از مبادلات دلاری با ایران منع شده‌اند. این تحریم در سال ۲۰۰۸ و قبل از آنکه آمریکا به وضع تحریم‌های جدی هسته‌ای علیه ایران اقدام کند تصویب شده بود و به همین دلیل در ضمیمه دوم برجام جزء تحریم‌هایی که برداشته می‌شوند، نبود. حالاً در پی اعتراضات ایران نسبت به این تحریم که موجب ایجاد مانع بر روند نتایج

دارد تا با خواسته‌های کامل ایران تطابق یابد، اما در داخل آمریکا نیز از سوی منتقدان توافق هسته‌ای با مخالفت‌های بسیار مواجه خواهد شد. نشریه نیویورک پست نوشت: سیاست اوپاما در قبال ایران را در تنها چند کلمه می‌توان خلاصه کرد: همه‌اش هویج، بدون حتی یک چماق. هویج‌هایی که تمامی هم ندارد - حتی آنهایی که به کنگره قول داده بود ایران هیچ‌گاه دریافت نخواهد کرد. این نشریه افزوده است: زمانی که سنا مشغول بررسی و تایید توافق هسته‌ای اوپاما با ایران بود، دولت آمریکا بارها اعلام کرد به ایران اجازه دسترسی به سیستم مالی آمریکا را نمی‌دهد اما حالا گویا آن را به دست آورده است. این اقدام نه تنها منابعی بیش از ۱۵۰ میلیارد دلار را در نتیجه توافق هسته‌ای به ایران منتقل خواهد کرد، بلکه سایر تحریم‌های اقتصادی علیه ایران را نیز بی‌اثر می‌کند. آسوشیتدپرس می‌گوید شاید ایران هنوز از دسترسی مستقیم منع بوده باشد؛ آنها مجبورند از اتاق تهران هنگ کنگ برای نقل و انتقالات دلاری خود استفاده کنند اما تاثیر آن یکسان است.

اوپاما در آغاز قول داد تنها تحریم‌های مربوط به هسته‌ای را بردارد اما دادن دسترسی به بازار مالی آمریکا به تهران تمام تحریم‌های اقتصادی را بی‌فایده می‌کند. بر اساس اعلام مقامات نزدیک به این مباحثات که مجاز به فاش کردن جزئیات بررسی‌ها نیستند و خواسته‌اند نامشان فاش نشود، با تصویب این قانون جدید، دستورالعمل جدید اجازه خواهد داد در صورتی که هیچ بانک ایرانی در مبادلات دخیل نباشد، از دلار در مبادلات ارزی استفاده شود. بر این اساس، نباید هیچ ریال ایرانی به مبادلات وارد شود و آغاز و پایان پرداخت‌ها نباید به دلار باشد. علاوه بر این، در صورتی که پرداخت نهایی در وجه یک فرد یا موسسه ایرانی که نامش در لیست سیاه آمریکا است باشد، ممنوعیت مبادله به قوت خود باقی خواهد ماند. جک لو، وزیر خزانه‌داری آمریکا در سخنرانی روز چهارشنبه خود در موسسه صلح بین‌الملل بنیاد کارنگی، پذیرش توافق هسته‌ای توسط ایران و پایان یافتن تحریم‌ها را ستود و گفت: «از آنجا که ایران بر توافق خود پایبند است، وظیفه ماست که تعهد خود را هم در حرف و هم در عمل به اجرا در آوریم.

لوهشار داد که «گسترش بیش از حد تحریم‌ها» این خطر را ایجاد می‌کند که کسب و کارها از آمریکا فاصله بگیرند و این به اقتصاد آمریکا و اقتصاد جهان آسیب خواهد زد و به رقابتی اقتصادی آمریکا قدرت خواهد بخشید. وی گفت: «نقش محوری ما نباید فراموش شود. اگر محافل قضایی و شرکت‌های جهان احساس کنند که ما تحریم‌ها را بدون توجیه یا به دلایل غیرمنطقی اعمال می‌کنیم، به‌ویژه تحریم‌های ثانویه را، نباید شگفت‌زده شویم که ببینیم آنها به دنبال راه‌های اجتناب از فعالیت اقتصادی در آمریکا یا با دلار آمریکا باشند.

با رفع تحریم‌ها امکان دسترسی ایران به میلیاردها دلار فراهم آید. حال در فاز بعدی تسهیل مبادلات تجاری ایران با کشورهای جهان باید عملی شود. دلار به دلیل جایگاهی که در معاملات بین‌المللی دارد، معمولاً در مبادلات پولی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

به‌عنوان مثال اگر ایرانی‌ها بخواهند به هندوستان نفت بفروشند، در صورتی که به جای روپیه، یورو دریافت کنند، راحت‌تر قادر خواهند بود کالاهای اروپایی را خریداری کنند، این فرآیند معمولاً با تبدیل روپیه به دلار آغاز و پس از آن دلار به یورو تبدیل می‌شود. تحریم U-Turn ایران را از مبادلات پولی باز می‌دارد و بانک‌های آسیایی و اروپایی از انجام این مبادلات خودداری می‌کنند چون قانون‌گذاران آمریکا طی سال‌های اخیر میلیاردها دلار جریمه تعیین و تهدید کردند که کشورها و بانک‌هایی که از این تحریم تخطی کنند را از بازار جذاب آمریکا محروم خواهند کرد. در مثال فوق تبدیل حتی یک روپیه به یورو مستلزم آن خواهد بود که آن پول به نظام مالی آمریکا وارد شود، هر چند این ورود، لحظه‌ای باشد.

منافع و خطرات

پرسشی که شاید اکنون ذهن بسیاری را به خود مشغول کند این است که منافع و هزینه‌های رفع تحریم U-Turn برای ایران چیست؟ به‌طور خلاصه، منفعتی که رفع تحریم U-Turn می‌تواند برای ایران داشته باشد این است که ایران می‌تواند بخش قابل توجهی از ذخایر خود را به دلار آمریکا نگهداری کند و علاوه بر آن، نقل و انتقال و جابه‌جایی دلار آمریکا برای ایران با سهولت بیشتری انجام شود. در حال حاضر، سهم دلار آمریکا در سبد ذخایر ارزی ایران کاهش خواهد یافت و نقل و انتقال دلاری نیز با سرعت و سهولت کمتری از طریق تسویه‌های خارج از آمریکا انجام خواهد شد. اما مخاطره‌ای که رفع تحریم U-Turn می‌تواند به همراه داشته باشد بسیار جدی و گسترده است. برای توضیح این مخاطره لازم است به مقررات راجع به توقیف دارایی‌های ایران در آمریکا اشاره شود. اگرچه برداشته شدن تحریم U-Turn دلار آمریکا مزایای متعددی برای ایران و خصوصاً بانک‌های ایرانی دارد اما با وجود دستور اجرایی ۱۳۵۹۹ آمریکا مبنی بر توقیف دارایی‌های دولت ایران در داخل آمریکا و یا نزد اشخاص آمریکایی، ممکن است مخاطراتی نیز برای دارایی‌های ایران ایجاد شود و از این‌رو، در صورتی که چنین امری تحقق یابد، لازم است بانک‌ها و موسسات مالی ایرانی، با دقت کامل عملیات ارزی خود را انجام دهند تا دارایی‌های دولتی ایران در قلمرو آمریکا منتقل و تسویه نشوند.

انتقادات علیه تصمیم اوپاما

گرچه تصویب قانون جدید برای رفع تحریم مبادلات دلاری ایران هنوز راه زیادی در پیش

نیز آزاد شدند و دستور اجرایی مزبور نیز متوقف شد اما این پایان ماجرا نبود. ایالات متحده آمریکا در سال‌های بعد با مقررات متعددی که صادر کرد، عملاً کلیه اشخاص آمریکایی را از انجام هرگونه معامله و تجارت با اشخاص ایرانی منع کرد. این امر شامل بانک‌های آمریکایی نیز می‌شد و بانک‌های آمریکایی هیچ‌گونه خدمت مالی به اشخاص و نهادهای ایرانی ارائه نمی‌کردند. دولت ایران نیز که از این محدودیت‌ها آگاه بود، از خدمات بانک‌های غیرآمریکایی استفاده می‌کرد و در عمل، هیچ رابطه مستقیم بانکی میان ایران و آمریکا وجود نداشت. این وضعیت تاکنون به قوت خود باقی است و با توجه به اینکه تحریم‌های اولیه آمریکا حتی براساس برجام نیز لغو نمی‌شوند، در آینده نزدیک نیز روابط مستقیم بانکی بین دو کشور برقرار نخواهد شد. با این حال، در مقررات ترانکشن‌های ایران که یکی از مقررات اصلی راجع به تحریم‌های ایران است، یک استثنای مهم وجود داشت که با نام استثنای U-Turn شناخته می‌شود. این استثناء عبارت بود از اینکه اگر بانک‌های غیرآمریکایی، حساب‌هایی نزد بانک‌های آمریکایی داشته باشند و از این حساب‌ها برای تسویه یا نقل و انتقال و جویی استفاده شود که ذی‌نفع نهایی آنها ایران است، چنین تسویه یا نقل و انتقالی ممنوع نیست البته مشروط به اینکه آغاز و پایان این تسویه، هر دو در خارج از سرزمین ایالات متحده آمریکا باشد. این استثناء تا سال ۲۰۰۸ باقی بود و در آن سال، دولت ایالات متحده استثنای مزبور را حذف کرد و از آن تاریخ به بعد امکان استفاده از این روش برای تسویه‌های دلاری در داخل آمریکا از ایران گرفته شد. بنابراین ایالات متحده آمریکا هیچ‌گاه تحریمی را به‌عنوان تحریم U-Turn علیه ایران وضع نکرد، بلکه استثنای U-Turn را در سال ۲۰۰۸ حذف کرد و لذا معاملات نیز مشمول قاعده عمومی تحریم‌های اولیه آمریکا قرار گرفت.

رخنه در تحریم

گرچه در گزارش‌های جدید آمده است که هنوز هیچ تصمیمی به مرحله نهایی نرسیده است، اما مقامات آمریکایی نزدیک به بحث‌های داخلی دولت در این رابطه می‌گویند وزارت خزانه‌داری آمریکا صدور یک مجوز کلی را در دست بررسی دارد که براساس آن موسسات و نهادهای خارجی در مبادلات ارزهای خارجی خود با ایران امکان استفاده از دلار را خواهند داشت تا از تجارت مشروع با ایران حمایت شود، اقدامی که در حال حاضر غیرقانونی محسوب می‌شود. چنین مجوزی تحریم چند ساله مبادلات دلاری با ایران را بی‌اثر خواهد کرد، گامی مهم که دولت آمریکا در برابر مخالفان کنگره برای دفاع از توافق هسته‌ای سال گذشته با ایران بر خواهد داشت. در پی توافق هسته‌ای ایران با قدرت‌های جهان بود که آمریکا موظف شد پول‌های بلوکه شده ایران را آزاد کند و

علی محمد بساق زاده مدیر کنترل تولید شرکت ملی صنایع پتروشیمی:

تولید حدود ۴۵ میلیون تن انواع محصولات پتروشیمی در سال ۹۴

علی محمد بساق زاده مدیر کنترل تولید شرکت ملی صنایع پتروشیمی امسال خوشبختانه روند تولید جان تازه ای گرفت و با تامین خوراک پایدار مجتمع های پتروشیمی توانستیم تا پایان بهمن ماه بیش از ۴۲ میلیون تن محصول را روانه بازارهای داخلی و خارجی کنیم و تا پایان سال تولید حدود ۴۵ میلیون تن تولید انواع محصولات را رقم خواهیم زد و افزون بر تامین نیاز داخل امید است که در سال آینده جهش در صادرات این محصولات را رقم بزنیم.

وی با بیان این که با برنامه ریزی های انجام شده تا پایان برنامه ششم میزان صادرات محصولات متنوع پتروشیمی کشورمان به حدود ۴۰ میلیارد دلار خواهد رسید افزود: قابلیت رسیدن به حدود ۶۰ میلیارد دلار صادرات را در صورت فراهم شدن شرایط مورد نیاز دارا هستیم.

مدیرکنترل تولید شرکت ملی صنایع پتروشیمی تصریح کرد: بر اساس پیش بینی های انجام شده با بهره برداری از واحدهای جدید پتروشیمی، مقصدهای صدور محصولات پتروشیمی ایران متنوع تر خواهد شد و با توجه به این که روند تولید محصولات مختلف پتروشیمی در وضع مناسبی قرار دارد اکنون کشورهای زیادی افزون بر مشتریان دائمی فرآورده های پتروشیمی کشورمان، خواستار خرید این محصولات از ایران هستند.

بساق زاده به برنامه های افزایش تولید با توجه به درمدار قرار گرفتن طرح های جدید در شرکت ملی صنایع پتروشیمی در سال ۹۵ اشاره و اظهار کرد: با توجه به اجرایی شدن برنامه، در سال آینده ورود تجهیزات و قطعه های مورد نیاز واحدهای پتروشیمی به کشور بسیار آسان تر انجام می شود در نتیجه می توان افزایش تولید مطلوبی را در واحدها انتظار داشت.

وی اظهار کرد: بر اساس پیش بینی ها سال آینده هزینه جابجایی ارزی صادرات محصولات با توجه به شرایط پساتحریم کاهش خواهد یافت و با ارز حاصل از صادرات می توان امکانات و تجهیزات بیشتر با قیمت مناسب تر خریداری کرد در نتیجه شرکت های داخلی نیز علاقه بیشتری برای افزایش تولید پیدا خواهند کرد و پس از تأمین نیاز داخلی، می توانند صادرات بیشتری را داشته باشند.

افزایش تقاضای خرید از سوی اروپایی ها بساق زاده اظهار کرد: مشتریان قدیمی محصولات

باشند.

در همین حال پیش بینی می شود وضعیت بورس در سال ۱۳۹۵ روندی مثبت و صعودی داشته باشد به طوری که بورس در آینده نزدیک دوباره رونق خود را باز خواهد یافت.

بورس تهران با توجه به فضای مثبت موجود در کشور و نیز نشانه های خروج از رکود بزودی به روزهای خوب خود باز خواهد گشت.

شرکت های بزرگ بورسی به سوددهی مطلوبی رسیده اند و شرکت های کوچک نیز به آینده امیدوار هستند و به ویژه برخی از شرکت های پتروشیمی با توجه به ابهام در نرخ خوراک، پارسال فراز و فرود داشتند اما امسال با توجه به تعیین فرمول برای نرخ خوراک، این صنایع در آینده به سوددهی بالایی خواهند رسید.

در همین حال با اشاره به مزایای تعیین فرمول بلندمدت نرخ خوراک پتروشیمی ها باید گفت: در صورتی که نرخ خوراک برای یک مدت طولانی با ثبات باشد، سرمایه گذار براساس روند تاریخی تصمیم گیری خواهد کرد و می تواند با اطمینان بیشتری به سرمایه گذاری بپردازد. سهام پتروشیمی ها از سهم های پرطرفدار است و هر سهم آنها در بورس ارزشمند است.

هراندازه اقتصاد کشور به سوی ثبات گام برمی دارد عملکرد بازار سرمایه نیز مطلوب تر خواهد بود و بازار سرمایه می تواند در اجرای این سیاست های خروج از رکود دولت نقشی پررنگ و تأثیرگذار داشته باشد و در صورتی که برنامه ریزی جامع و کلان برای استفاده از ظرفیت های بازار سرمایه وجود داشته باشد بدون تردید می توان به آینده اقتصاد ایران خوش بین بود.

پتروشیمی ایران با توجه به رفع تحریم ها درخواست های جدید را برای خرید بیشتر مطرح کرده اند و همزمان با افزایش ظرفیت تولید می توانیم رشد صادرات را نیز رقم بزنیم. وی تصریح کرد: صادرات محصولات پتروشیمی ایران که به دلیل شرایط تحریم، بیشتر به کشورهای آسیائی انجام می شد در حال گسترش به دیگر مناطق جهان است و اکنون اروپا نیز به مقاصد صادراتی کشورمان برگشته است.

مدیر کنترل تولید شرکت ملی صنایع پتروشیمی اظهار کرد: تا پیش از تحریم حدود ۲۵ درصد از کل صادرات محصولات پتروشیمی به اروپا بود که در دوران تحریم این رقم به حدود ۵ درصد رسید و در شرایط جدید و پس از برجام تقاضا برای محصولات پتروشیمی ایران از سوی شرکت های اروپائی در حال افزایش است.

علی محمد بساق زاده افزود: باز شدن سوئیفت و نیز رفع کامل تحریم ها فرصت خوبی را برای افزایش صادرات محصولات پتروشیمی کشورمان به وجود آورده است و کاهش هزینه عملیات نقل و انتقال پول و نیز کاهش هزینه های حمل و نقل می تواند روند صادرات را رونق بخشد.

وی ادامه داد: برای حضور پر قدرت در بازارهای جهانی مجتمع های پتروشیمی باید کیفیت فرآورده های خود را برای حضور در بازارهای بین المللی بیش از پیش ارتقا دهند و در این مسیر تولیدکنندگان ایرانی محصولات پتروشیمی با تغییر معیارها و افزایش سطح کیفی تولیدات می توانند افزون بر تأمین نیاز داخل، در بسیاری از بازارهای جهانی نیز حضوری گسترده داشته

نگاهی به سال ۹۵:

پتروشیمی هادر سال جدید خورشیدی چه سرنوشتی خواهند داشت؟

اما زنگنه در مقابل این اعتراضات موضع سکوت را انتخاب نکرد و با تاکید بر اینکه ایران هنوز بر اساس IPC هیچ قراردادی را به امضا نرسانده که قرار باشد لغو شود گفت البته هنوز پیش‌نویسی نیز از قراردادهای نفتی ایران تهیه نشده است. با این حال اجرای IPC به همین جا ختم نشد، بلکه وزیر نفت اعلام کرد هنوز پذیرای انتقادات به این قرارداد است و در نهایت باید در این مورد به یک تصمیم مشترک رسید. این در حالی است که وزیر تصریح می‌کند، به هر حال موضوع جذب سرمایه خارجی محقق خواهد شد؛ اگرچه پس از رونمایی از IPC زنگنه می‌گوید هنوز آماده شنیدن انتقادات و بحث و گفت‌وگو در این زمینه است، شرکت‌های نفتی خارجی خود را برای ورود به ایران آماده می‌کنند و مطالعه میدانی اولویت‌دار ایران را آغاز کرده‌اند. در نهایت IPC با همه فراز و فرودهایی که پشت سر گذاشته و احتمالا با امضای نخستین قرارداد در این قالب، در اردیبهشت ماه بستر انعقاد نخستین مناقصه نفتی پساتحریم ایران را پدید می‌آورد. سال پیش رو آبستن نخستین قرارداد نفتی پساتحریمی ایران در قالب مدل جدیدی است که سعی دارد نه تنها برای ایران بلکه برای شرکت‌های خارجی نیز رضایت‌بخش باشد، اما باید دید رضایت مخالفانی را که پیش از امضای قرارداد خواستار لغو آن می‌شوند نیز جلب خواهد کرد؟

بود که به مدل جدید قراردادهای نفتی وارد شده بود البته وزارت نفت نیز برای آنها پاسخ‌هایی داشت. رئیس کمیته بازنگري قراردادهای نفتی معتقد است مدل قراردادهای نفتی مجرمانه نیست و هر آنچه راجع به این قراردادها لازم بود گفته شود در کنفرانس تهران بیان شده است و البته قراردادهای نفتی نیز طبق قانون مجرمانه خواهند بود. در این میان وزیر نفت حتی معتقد است به کرات در مورد این مدل که به مجرمانه بودنش انتقاد می‌شود، توضیح داده است. بلندمدت بودن قراردادهای نفتی نیز طبق توضیحات وزیر نفت با هدف افزایش انگیزه شرکت‌های خارجی برای افزایش ضریب بازپشت مخزن در مدل جدید قراردادی در نظر گرفته شده که بر اساس آن طرف خارجی می‌تواند تا ۲۵ سال طبق قرارداد تولید از مخزن را افزایش دهد و البته به میزان افزایش تولید نیز سود دستمزد دریافت می‌کند. اما همه توضیحات وزارت نفت نتوانست مخالفان را قانع کند یا به گفته مدافعان، آنها نخواستند قانع شوند تا جایی که IPC زمینه تجمع در مقابل وزارت نفت به بهانه اعتراض به قراردادهای نفتی جدید ایران را فراهم آورد. به این ترتیب مدل جدید قراردادی که وزارت نفت انتظار دارد سرمایه‌ای ۵۰ میلیارد دلاری را برای نفت ایران به ارمغان بیاورد زمینه‌ساز جمعی شد که خواسته اصلی معترضان در آن لغو قراردادهای نفتی ایران بود.

قراردادهای بیع متقابل با تمام سود و زیان برای ایران بدون تحریم کارایی نداشته و کنار گذاشته می‌شود و اگرچه قراردادهای جدید هنوز مخالفان سرسخت و البته مدافعانی جدی دارد، قرار است مدل نهایی قراردادهای نفتی ایران در پساتحریم باشد. هنوز برداشتن تحریم‌های ایران نهایی نشده بود که ایران با برگزاری کنفرانسی شرکت‌های خارجی را برای رونمایی از مدل جدید قراردادهای نفتی و گازی‌اش دعوت کرد. بسیاری از شرکت‌کنندگان در این کنفرانس از همان شرکت‌هایی بودند که سال‌ها قبل از آنکه تحریم مجبورشان کند ایران را ترک کنند در کشور فعالیت می‌کردند. به گزارش «ایسنا» به گفته سیدمهدی حسینی، رئیس بازنگري قراردادهای نفتی در مدل قراردادی که با نام IPC معرفی شد، تلاش شده است اشکالات قرارداد بیع متقابل رفع شود تا فرصت برای جذب سرمایه برای میدانی نفتی ایران در پساتحریم شکل گیرد. اما طراحی مدل جدیدی برای آینده قراردادهای نفتی ایران نمی‌توانست بی‌هیچ حاشیه‌ای انجام شود، اگرچه تهران در کنفرانسی مدل جدید قراردادی خود را معرفی کرده بود، مخالفان این نوع قرارداد لب به اعتراض گشودند و اشکالات متعددی به آن وارد کردند. مجرمانه بودن، بلندمدت بودن، امتیازات قرارداد به طرف خارجی و عدم انتقال فناوری از جمله انتقادهایی

ایران چه بر سر بازار نفت آورده است؟

موسسه رتبه‌سنجی مودیز پیش‌بینی می‌کند صادرات نفت ایران در سال ۲۰۱۶ از ۱،۷ میلیون بشکه در روز فراتر نرود. در سال ۲۰۱۵، صادرات نفت ایران تنها ۵۰۰ هزار بشکه در روز افزایش پیدا کرد. این مقدار افزایش صادرات نفت از سوی ایران باید کاهش پیش‌بینی شده در تولید نفت خام آمریکا را جبران کند، اما برای جبران افزایش مورد انتظار تقاضای جهانی نفت کافی نخواهد بود. به گزارش رویترز، صنعت نفت ایران از ناحیه چاه‌های نفت نیز تحت فشار است. بزرگ‌ترین میدان‌های نفتی ایران قدیمی هستند و در ۱۰ سال گذشته با فناوری‌های منسوخ و سرمایه‌گذاری کم کار کرده‌اند.

مودیز همچنین پیش‌بینی می‌کند بدون تزریق دانش بین‌المللی و سرمایه خارجی ایران نمی‌تواند تولید نفت خود را بیش از ۱۸ درصد افزایش دهد، نرخ رشدی که تولید نفت این کشور را به سطح ۳،۳ میلیون بشکه در روز خواهد رساند. شرکت‌های بین‌المللی علاقه مند سرمایه‌گذاری در ایران هستند. هم‌اکنون، شرایط پیشنهادی ایران برای توسعه میدان‌های نفتی این کشور، خطرات آن را توجیه نمی‌کند. مانع احتمالی دیگر در برابر افزایش تولید نفت ایران این است که اگر اقتصاد این کشور در دوره پساتحریم شکوفا شود، تقاضای داخلی نفت این کشور افزایش خواهد یافت و توانایی آن در افزایش صادرات محدود می‌شود. اوپک امیدوار است ایران سرانجام به طرح پیشنهادی فریز نفتی بپیوندد، اما حتی اگر ایران به این طرح ملحق نشود نیز سبب به هم خوردن این تعامل برای بالا بردن قیمت نفت نخواهد شد.

و کشتیرانی ایران نشان می‌دهد که این کشور بعد از لغو تحریم‌ها تولید خود را افزایش داده و عراق نیز تولید خود را به حد رکورد رسانده است. این در حالی است که قیمت نفت در مجموع، روندی نزولی دارد و رقبای اصلی ایران از جمله عربستان هم گفته‌اند که با بازگشت ایران به بازار، تولید خود را کاهش نخواهند داد. پیش‌تر عربستان، ونزوئلا، قطر و روسیه (به‌عنوان عضو غیر اوپک) توافق کرده بودند که تولید خود را افزایش ندهند تا قیمت‌های بازار نفت بیش از این کاهش پیدا نکند. همچنین آنها اعلام کردند که به دنبال جلب توافق ایران و عراق نیز خواهند بود. با این وجود در گزارش اخیر اوپک آمده است که انتظار برای بازگشت نفت ایران به بازارهای جهانی، عامل عمده کاهش چشمگیر قیمت نفت در ماه گذشته بود. سایت رسمی اوپک نیز گزارش داده است که آوریل قرار است بسیاری از کشورهای تولیدکننده نفت دنیا که روی هم رفته تولید نیمی از نفت خام جهان را در دست دارند، در قطر گردهم آیند تا در خصوص موضوع تثبیت تولید خود مذاکره کنند. رویترز افزود، اما تهدید از جانب تهران به نظر گمراه‌کننده می‌رسد. ایران علاقه مند است مشتریان نفت خام خود را در اروپا و آسیا دوباره به دست آورد، اما این کشور هنوز با مانعی مواجه است که بر اساس آن، نفت ایران تنها در صورت تخفیف‌های قابل ملاحظه جایگزین نفت خام کشورهای دیگر خواهد شد. حتی پس از این هم جمهوری اسلامی ممکن است همچنان ناچار باشد برای پیدا کردن واسطه‌هایی به منظور بیمه محموله‌های اضافه شده یا بانک‌های این کشور برای کار کردن در مقیاس جهانی به سختی تلاش کند.

اندی کریچو | بارهایی از فشار تحریم‌های تجاری و طراوت ناشی از انتخابات مجلس شورای اسلامی، تهران باید در موقعیت افزایش سریع صادرات نفت باشد. اما وقتی اعضای برجسته و تاثیرگذار سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) ۱۷ آوریل در دوحه گرد هم می‌آیند، می‌توانند در مورد کمکی که بازگشت ایران به اشباع بازارهای نفت می‌کند، خون‌سردتر باشند. در نشست دوحه، تولیدکنندگانی مانند عربستان سعودی و روسیه شرکت می‌کنند تا به تعامل گسترده تری که به جنگ قیمت نفت پایان خواهد داد، رسمیت بخشند. آنها در این نشست در مورد طرح فریز نفتی که بر اساس آن تولیدکنندگان موافق باید تولید خود را در سطح تولید ژانویه (دی) گذشته نگه دارند، تصمیم‌گیری می‌کنند. در ماه ژانویه ۲۰۱۶ (دی-بهمن) قیمت نفت برنت دریای شمال به کمتر از ۳۰ دلار در هر بشکه رسید، هر چند هم‌اکنون در حدود ۴۰ دلار در هر بشکه است.

اغلب اعضای اوپک به استثنای ایران از طرح فریز نفتی که می‌تواند به آنها در جلوگیری از فاجعه اقتصادی کمک کند، حمایت می‌کنند. این در حالی است که خبرگزاری رویترز گزارش داد که به‌رغم آمادگی اعضای اوپک برای شرکت در اجلاس تثبیت تولید نفت در قطر، ایران و عراق دو عضو این سازمان، تولید نفت خام خود را افزایش داده‌اند. خبرگزاری رویترز افزود: این افزایش در حالی صورت گرفته است که تولید نفت اوپک در ماه جاری نسبت به ماه فوریه تا ۱۰۰ هزار بشکه افزایش یافته و به رقم ۳۲ میلیون و ۴۷۰ هزار بشکه در روز رسید. براساس این گزارش، بررسی اطلاعات منابع صنعت نفت

oghab grease

پالایشکده عقاب گریس

روغن موتور سحر

تولید کننده انواع روغن موتور، روغن دنده

گریس، روغن های صنعتی، هیدرولیک و روانکارها

SAHAR
motor oil

شرکت عقاب گریس در سال ۱۳۷۴ با هدف تامین انواع روانکار برای داخل و جذب مشتریان خارجی در شهرک صنعتی فجر گرمسار تاسیس شد

Engine oil

Gear oil

Base oil

Hydraulic oil

تلفن کارخانه: ۰۲۳۳-۴۵۵۳۲۳۱-۲
فکس کارخانه: ۰۲۳۳-۴۵۵۳۴۸۲
تلفن دفتر مرکزی: ۰۲۱-۳۳۸۰۸۳۸۶
فکس دفتر مرکزی: ۰۲۱-۳۳۱۵۶۲۹۳
همراه: ۰۹۱۲-۱۲۲۴۱۷۶
۰۹۱۲-۱۱۵۳۰۸۴
oghabg@yahoo.com

بازیافت انواع روغن کارکرده ، ضایعات پالایشگاهی ، میعانات گازی ، دی وکسینگ ، دی اسفالینگ

بیست و یکمین نمایشگاه نفت تهران
سالن 6 غرفه بهاران شیمی برودن

تکنولوژی : تقطیر مولکولی ، تبخیر لایه نازک ، استخراج با حلال ، هیدروترینینگ
طراحی ، ساخت ، نصب و راه اندازی W/FF/Thin Film Evaporator

مهندس علیرضا ابوطالبیان همراه ۰۹۱۲۷۱۳۵۵۲۵
www.bazyftsabz.com , Fax : +98 21 89774939

مهندسی تصفیه سبزیلاریان
مشاوره، طراحی، ساخت
تصفیه روغن کارکرده پیشرفته - روشها
info@bazyftsabz.com

Taktaz shimi co

www.amutengineoil.com

www.amutoil.com

info@amutengineoil.com

کرج، خیابان درختی، بلوار ایثار، جنب بانک تجارت

ساختمان ایران زمین طبقه دوم، واحد ۳

تلفن: ۰۲۶-۳۳۵۵۳۷۲۰ تلفکس: ۰۲۶-۳۳۵۱۷۴۵۹

همراه: ۰۹۱۲۱۶۹۴۷۰۷ بهزادی - همراه: ۰۹۱۲۳۶۰۱۹۷۷ جمعدار

تلفن کارخانه: ۰۲۸-۵۸۴۳۳۴۰۸

کیمیا پارافین

kimia Paraffin Co.Ltd.

About twenty years experiences, alongside the well-equipped laboratory and production line, enable us to supply the best quality paraffin waxes and Foots oil, according to our customers' requirements.

www.kimiaparaffin.com

Kimia Paraffin Manufacturing & Trading Company

بیست سال تجربه تولید و صادرات پارافین جامد در خدمت صنایع

Center Office: No.23, 4TH Floor,
Hakimazam Alley, North Shiraz St.
Tehran - Iran
Postcode:1991647612
Tel: +98 (21) 88047470 - 88047484
Fax: +98 (21) 88047498
Factory: No.1484, abbasabad
Industrial city, Dorna St.
Tehran-Iran
Tel: +98 (21) 36423787
Email: info@kimiaparaffin.com

پتروشیمی اصفهان ، صنعت برگزیده سبز کشور

مجتمع پتروشیمی اصفهان در سال ۱۳۶۸ در زمینی به مساحت ۱۶۵ هکتار در ارتفاع ۱۷۲۰ متر از سطح دریا در پنج کیلومتری شمال غرب شهر اصفهان و در مجاورت شرکت پالایش نفت اصفهان به منظور اجرای اولین طرح تولید آروماتیک در کشور به صورت سهامی خاص از سوی شرکت ملی صنایع پتروشیمی تأسیس گردید.

با اتمام عملیات نصب، مجتمع در سال ۱۳۷۱ به بهره‌برداری رسید و به جمع واحدهای تولیدی کشور پیوست. همچنین در اجرای طرح توسعه شرکت، در سال ۱۳۸۸ واحد انیدرید فتالیک راه اندازی شد. شرکت پتروشیمی اصفهان در سال ۱۳۷۶ از سهامی خاص به سهامی عام تبدیل و در سال ۱۳۷۸ سهام آن در سازمان بورس اوراق بهادار عرضه گردید.

کاربرد، میزان و مشخصات محصولات شرکت پتروشیمی اصفهان

محصولات	ظرفیت اسمی (تن در سال)	خلوص (درصد)	کاربرد محصول
بنزن	۱۳۰۰۰	۹۹/۹min	ماده اولیه تولید اتیل بنزن، استیرن، الکیل بنزن خفّی و قتل ...
تولولین	۷۱۰۰۰	۹۹/۹ min	ماده اولیه تولید، حلالها در صنایع رنگسازی، و صنایع نظامی
ارنوزایلین	۱۰۰۰۰	۹Amin	ماده اولیه تولید انیدرید فتالیک، صنایع سم و رزین
پاراژایلین	۴۴۰۰۰	۹۹/۷min	ماده اولیه تولید الیاف مصنوعی
مخلوط زایلین	۱۰۰۰۰	مطابق استاندارد	صنایع سم سازی و تولید رزین
انیدرید فتالیک	۳۰۰۰۰	۹۹/۸۵min	ماده اولیه تولید دی اکسید فتالات
هیدروکربورهای حلقوی و مشتقات آن (الفینیت ۱)	۲۰۰۰۰	مطابق استاندارد	تولید حلال و خوراک واحدهای الفینی
هیدروکربورهای غیرحلقوی و مشتقات آن (الفینیت ۲)	۲۰۰۰۰	مطابق استاندارد	تولید حلال و صنایع رنگ
هیدروکربورهای حلقوی و غیرحلقوی و مشتقات آن (میکس الفینیت A92)	۲۰۰۰۰	مطابق استاندارد	تولید حلال و خوراک واحدهای الفینی، سوخت
هیدروکربورهای غیرحلقوی و مشتقات آن (میکس الفینیت A80)	۲۰۰۰۰	مطابق استاندارد	تولید حلال و خوراک واحدهای الفینی، سوخت

شرکتهای زیر مجموعه پتروشیمی اصفهان

- « شرکت پتروصنعت اصفهان (ارائه خدمات فنی، مهندسی، ساخت و نصب)
- « شرکت کارگزاری بهین پویا
- « شرکت تجارت آذین نقش جهان (امور بازرگانی و سرمایه گذاری در شرکت های تولیدی)
- « شرکت خدمات مخازن بندری پتروشیمی اصفهان

www.epciran.com

info@epciran.com

نشانی مجتمع: اصفهان، کیلومتر ۵ بزرگراه آزادگان، بلوار اختصاصی پتروشیمی

کد پستی: ۸۳۳۵۱۴۱۳۱۱ - صندوق پستی: ۳۱۳-۸۱۳۹۵

تلفن: ۳۳۹۲۲۰۰۰ (۰۳۱) - دورنگار: ۳۳۹۲۲۶۸۱ (۰۳۱)

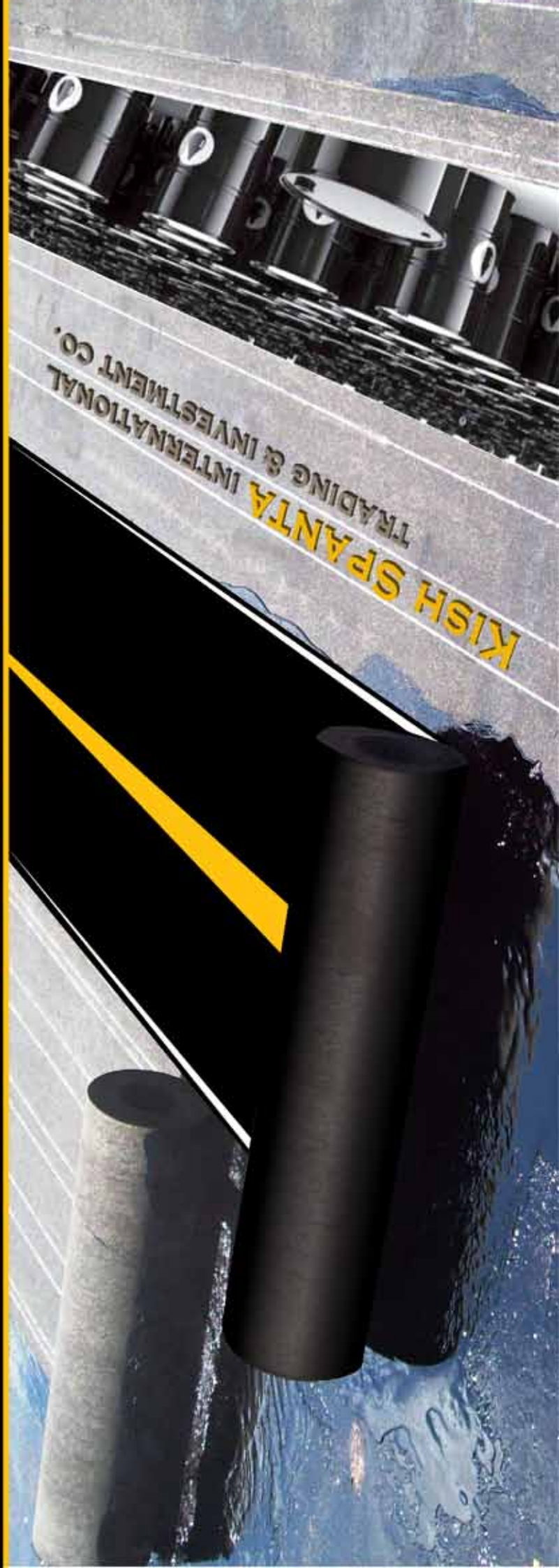
BITUMEN SUPPLYING WORLDWIDE

- International group of companies in fields of trade, and trade financing services
- Innovative and high educated team with the expertise in market analysis
- Believe in the principle of win-win long term business relationship

Address: Unit 20, 4th Floor, No. 269, Ghassemi Ave., Alhuda Blvd., Tehran - Iran
Tel: +98 21 8654 75-20-22 Fax: +98 21 86 20 32 37
www.kishspanta.com info@kishspanta.com

The Commercial department of Kish Sapnta is involved in following businesses

- Bitumen: All Grades
- Fuel Oil
- Base Oil
- Petrochemical

DEJPA COMPANY

www.DEJPA.com

- ⦿ Different Grades of Standard Bitumen
- ⦿ Drums for Export
- ⦿ Supplier in IME
- ⦿ Foundation 1984

Flat 5 , Floor 5 , No. 20 , Sepehr Str., Farahzadi Blvd.,
Shahrak Gharb , Tehran , Iran.

Tel: +98 21 88699915 Fax: 88699918

E-mail: sales@dejpa.com

شرکت پالایش نفت جی (سهامی عام)

JEY OIL REFINING COMPANY

بزرگترین واحد تولیدی قیرهای استاندارد در ایران

شرکت پالایش نفت جی به عنوان بزرگترین واحد تولیدی انواع قیر در منطقه مطابق با استانداردهای ملی و جهانی

تولید انواع قیرهای دمیده بر اساس استانداردهای

• نفوذی Penetration Grade

• عملکردی (PG) (Performance Grade)

• گرانی (VG) (Viscosity Grade)

تولید انواع قیر مطابق با استاندارد کشور استرالیا

• تولید انواع قیرهای محلول Bitumen Cutback

• تولید انواع قیرهای امولسیون Emulsion Bitumen

اولین و تنها دارنده ی تجهیزات بسته بندی قیر
در کیسه های پلیمری یک تنی در کشور

شرکت فراشیمی روز

ما مفتخریم که خود را به عنوان یکی از بزرگترین گروه های بازرگانی که در زمینه های مختلف تجاری و صنعتی در ایران فعالیت می نماید معرفی نماییم .

فعالیت ها و امکانات شرکت ما بشرح زیر می باشد :

۱. صادرات بیش از ۳۰/۰۰۰ تن قیر بصورت ماهانه
۲. صادرات روغن پایه / روغن
۳. بسته بندی و مظروف سازی ۲/۰۰۰ تن قیر بصورت روزانه
۴. ارسال زمینی و دریایی محموله از طریق کشتی های تحت مالکیت یا اجاره شده توسط ما به خاورمیانه تا هند و چین
۵. مخازن با ظرفیت ذخیره سازی ۱۶/۰۰۰ تن در بندرعباس و ۷/۰۰۰ تن در بوشهر
۶. تنها شرکت با کشتی های حمل و نقل دریائی بالک با وسایل گرم کننده تا ۱۴۰ درجه

هدف ما تأمین نظر مشتریان و پاسخگویی به نیاز آنها می باشد . شرکت فراشیمی روز به دنبال روابط طولانی مدت و پایدار با مشتریان خود می باشد.

WWW.FSR-CO.COM

Bitumen-Depot

Bitumen- Shipping

Bitumen- Drummed

Bitumen- Transporting

آدرس : تهران، بلوار آفریقا، ساختمان اداری الهیه، پلاک ۲۴۴، طبقه ۱۱، واحد ۱۱۰۴

تلفن : ۲۶۲۱۲۸۰۰

فکس : ۲۶۲۱۲۹۸۹

info@fsr-co.com

www.fsr-co.com